

II.
C. 22851.
f₂

Cerkveni

G O V O R N I K

slovenskiga duhovstva

za vse nedelje in zapovedane praznike
skozi leto.

Na svitlo dajo
nekteri Ljubljanski duhovni.

I. tečaj. — 2. zvezek.

Od XIV. do XXVI. nedelje po binškoštih.

(Cena 36 kr.)

22851. II. C. f. 2

Dosti obilno spečevanje perviga zvezka kaže, de se potreba „Cerkveniga Govornika“ za slovensko duhovstvo čuti; to nam za prihodnjo prizadevo k temu precej težavnemu delu novo serčnost daje. Sčasama se bo tudi čezdalje več gg. pisavcov pridruževalo, de bo veči različnost v ogovorih; že nam jih je nekaj za prihodnje obljubljenih. Kteri nimajo še perviga zveska, ga zamorejo s pričujočim drugim vred dobiti.

Dr. Andrej Čebašek.

Luka Jeran.

Janez Stritar.

Andrej Zamejc.

Štirnajsto nedeljo po binkoštih.

Praznik vsih angelov varhov.

„Glej, jest bom poslal svojiga angela, kateri pojde pred teboj, in te bo varoval na potu, in pripeljal v kraj, kteriga sim pripravil. Spoštuj ga in poslušaj njegov glas, in glej, de ga ne zaničuješ.“ 2. Mojz. 23.

Od Angelov varhov.

Neskončna je skerb Božja za srečo in zveličanje revnih Adamovih otrok. On hoče, de bi vsi ljudje zveličani bili in k spoznanju resnice prišli. Zato je ob vsih časih toliko storil za zveličanje ljudi. Pošiljal je svete može, ki so druge učili ter pred zmoto in pregreho svarili. Izvolil si je posebno ljudstvo, ki ga je vodil po čudapolnih potih, in mu ohranil luč praviga spoznanja in upanje pomoči od zgorej. Ko je pa prišla polnost časov, je poslal svojiga lastniga Sina, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeniga. On, ki se po pravici imenuje pot, resnica in življenje, nam je odperl nebesa, ter nam zapustil zaklad svojiga neskončniga zasluženja v sv. cerkvi. Ta dobra mati, Kristusova nevesta, nam vedno svete resnice oznanuje, nam deli iz polnosti Kristusoviga zasluženja, ter nas vodi tje, kamur nas Gospod vabi po dobrotah, ktere nam deli, in po šibah, s kterimi nas tepe. Vse to nam bo v dobro služilo, ako Boga ljubimo.

Pa s tim Božja skerb za nas še nima konca. Kakor je Jakop na svojim popotovanji vidil lestvico od nebes do zemlje, po kteri so angeli Božji gori in doli hodili, tako nam zares, kakor sv. vera uči, neskončno dobrotljivi Bog pošilja svoje lastne zveste služabnike, ki okrog njegoviga trona stojé, in nam jih daje za varhe, kakor on sam govori že v stari zavezi: *Glej, svojiga angela bom poslal, ki pojde pred teboj, in te bo varoval na poti, in pripeljal v kraj, ki sim ti ga pripravil.* In ravno tako v novi zavezi govori sv. Pavel: *Ali niso vsi strežni duhovi poslani v službo tih, ki imajo doseči večno zveličanje?* In sv. cerkev ravno današnja nedeljo obhaja god tih angelov varhov. Današnji dan nas opominja,

de je zaveza med nami, ki se še vojskujemo v dolini solzá, in med sv. duhovi, ki vedno gledajo obličje Očeta v nebesih, ki nas spremljajo po naših potih ter nosijo naše dobre dela pred tron Božji. O kako tolažbe polno je to za človeka, tako slabo in revno stvar, de je v zavezi in varstvu tih, ki nas in Boga priserčno ljubijo, in se trudijo, de bi se volja Božja zgodila kakor v nebesih, tako na zemlji! Pač moramo s hvaležnim začudenjem k Bogu klicati kakor kraljevi prerok: *Kaj je človek, de se ga spomniš, in sin človekov, de ga obišeš?* Kaj se tedej današnji praznik bolj spodobi, kakor de si živo v spomin pokličemo, *I. kaj so angeli varhi za nas, in II. kaj smo tudi mi njim dolžni?* — Sprosite nam, Božji in naši prijatli, tudi to gnado, de homo spoznali vaše dobrote, in svoje dolžnosti do vas.

I. Ko je stari Tobija hotel svojiga sina poslati na daljno pot, mu reče: *Pojdi in poiši si zvestiga moža, ki s teboj pojde.* In ko mladi sin najde serčniga mladenča za pot pripravljeniga, ki reče, de dobro vé za pot v ptujo deželo, obljubi ta neznani zvesti tovarš na prošnjo stariga Tobija: *Jest bom zdraviga peljal in zdraviga nazaj pripeljal tvojiga sina.* Ta tovarš, ki se je ponudil, in je vsi hiši Tobijevi v veliko srečo pomagal, je bil angel Rafael. Tudi mi vsi smo na dolgi poti tega življenja, kjer nam protijo mnogotere nevarnosti od zunaj in znotraj, za dušo in telo, de marsikteri milo zdihuje z apostelnam: *Jest nesrečni človek! kdo me bo rešil tega umerljiviga telesa?* In glej, Božja milost je tudi nam dala precej od začetka našiga popotvanja angela varha za zvestiga tovarša, ki nas vedno spremlja ter skerbno varuje vsih nesreč. Kakor nas hudobni duh zalezuje, zdaj zvito, kakor kača, zdaj rujove, kakor lev, tako dobri angel nad nami čuje in nas nesreče varuje.

1. Že na telesu. „*Svojim angelam je zapovedal, de naj te varujejo po vsih tvojih potih, de se kje tvoja noga ob kamen ne spodtakne.*“ To se prav očitno velikrat pokaže že pri otrocih, ki vsi neprevidni in neskerbni vender v silnih nevarnostih nepoškodovani ostanejo, de se ljudje, in pozneje tudi sami čudijo, kako prečudno so bili obvarovani. Angel varh je nad njimi čul, kakor nekdej nad Božjim detetam, ktero je otel tako silne nevarnosti. Pa tudi bolj odrašeniga mladenča in dekleta, ki jima je v njuni pre-

derznosti in lahkomišljenosti treba skerbniga varstva, zvesti tovarš ne zapusti. Kakor je nekdam tri mladenče obvaroval tudi v zbeljeni peči, de se jim nič žaliga ni zgodilo; kakor je serčno Judit varoval, de je sama spoznala: *Vem, de me je angel Gospodov varoval, ko sim tje šla, ko sim tam bila, in ko sim nazaj se vernila*; tako jih varuje in spremlja še zméraj v nevarnih letih mladosti, ker je, kakor sv. Ambrož pravi, *zmeraj okrog nas, de nam nihče ne škoduje*. Ravno tako nas ne zapusti v višji, moški starosti, ko se križi množe in skerbi rastejo. Kakor je nekdam Lota otel strašne nesreče, Elija na begu skoz pušavo čudno nasitil, kakor je Petra iz ječe rešil; tako še zdaj varuje in reši marsikteriga silnih nesreč, de mora tudi sam s Petram spoznati: *Zdaj zares vem, de je Gospod postal svojiga angela, in me je rešil iz rok sovražnikovih*. Zares spoznati mora marsikteri, de ga je angel od mladiga do zdaj tako rekoč za roko vodil, sto nevarnost otel, kjer bi bil utegnul poginiti, de mu je bil zdravnik v boleznih, palica v slabosti, škit zoper nevarnosti.

2. Koliko veči bo pa še le skerb angela varha za naš dušni prid, ki bolj spozna vrednost neumerjoče duše, ki je odkupljena z drago ceno, ter namenjena enkrat z angeli vred Boga vživati, in tolikanj bolj, ker so nevarnosti za dušo še obilniši in veči, kakor za telo. Sami smo slabi in k hudimu nagnjeni. Satan nas skuša in želi, ko bi mogoče bilo, tudi pravične zmotiti. Svet nas z besedo in z zgledam k sebi vabi. Kje je pomočnik in pravi prijatelj v tako mnogoterih skušnjavah? Ko je bil pravični Bog sklenil hudobno mesto Sodomo z žveplnim ognjem pokončati, prideta préd ta večer dva angela k pobožnemu Lotu ter pri njem prenočujeta. Na jutro mu pa rečeta: *Reši svojo dušo, ne ozéraj in ne mudi se v tim kraji*. Tako govori angel varh še dan današnji: a) pobožnemu, še nedolžnemu, ki stoji v sredi med hudobnim svetam in ga ogenj pohujšanja in slabe tovaršije požreti hoče. Moj otrok, mu na vest govori, *reši svojo dušo, de draziga življenja gnade ne zgubiš, in s hudobnim svetam ne boš pokončan. Ne ozéraj se na hudobne, de te z njimi vred nesreča ne zadene; beši iz tega kraja, v kterim je za tvojo dušo kužna sapa slabe tovaršije*. In ko mu proti hudobna moč zapeljivcov, se vstopi angel varh, kakor nekdam angel Gospodov med šotore Izraelcov in Egipčanov, de niso mogli vkup zadeti, tudi zdaj kakor močno ozidje med človeka in hudobniga zapeljivca, ter ga brani vsiga hudiga. In ko je še

nedolžni že v nevarnosti se na napčno pot podati, se mu zoperstavi angel varh, kakor nekdanj preroku Balaamu, rekoč: *Jest sim prišel, se tebi zoperstavit, ker je tvoja pot napčna in meni zoperna.* Blagor mu, kdor do časa to spozna, in glas angelov poslušša ter mu s prerokam reče: *Ako je tebi ta pot nedopadljiva, se hočem verniti.* O koliko nedolžnih je tako otel angel varh, pričajte nam vi, nedolžni, izvoljeni blizo trona Jagnjetoviga, koliko vam je angel varh pomagal in kolikrat vas rešil iz dušnih nevarnost in skušnjav; s kako hvaležnostjo do njega z njim vred zdaj Boga uživata!

b) Če si tudi tako nesrečen bil, de si padel, globoko padel, angel varh sicer žalostno zakrije svoje obličje, pa zavolj ljubezni in usmiljenja, ki ji do tebe ima, ne odstopi od tvojiga varstva, veliko več on zbudi tvojo vest, de te peče in nepokojniga dela, ter britko kliče: *Kaj si storil...? kaj si zgubil...? kaj si bil...? in kaj si zdaj...?* in po vsim tem, kaj te čaka enkrat...? On te budi iz smertniga spanja, te vabi k poslušanju Božje besede, te nagiba k sodnjimu stolu Božjiga namestnika, te svari, slabo priložnost zapustiti, ptuje blago poverniti, skrivne pregrehe razodeti, nevedne spovedi popraviti. S takimi in enakimi pšicami zadeva angel varh sam ali po družih tvoje serce, de bi bilo ranjeno in se spet k Bogu obrnilo. In kako neizrečeno veselje je za angela, ako njemu zročeni grešnik ta znotranji in unanji mili glas poslušša in se v resnici v pravi pokori spet z Bogom spravi! Jezus sam je hotel to veselje naznaniti v priliki od dobriga pastirja, ki zgubljeno ovco najde, veselo nazaj nese, in se z drugimi veseli. Tako pristavi Kristus, *bo v nebesih veselje pri angelih Božjih nad enim samim grešnikom, ki pokoro stori.* *Veselé se,* pravi sv. Bernard, *ko se k pokori vernemo, kakor nad takimi, ktere vidijo od peklenških vrat nazaj priti.* O koliko jih je še med živimi kristjani, koliko jih je že v srečni večnosti, ki so bili v greh padli, pa so se po skerbi angela varha spet očistili, ki so zdaj sami srečni in veselje angelov, pa so tudi hvaležni skerbniemu angelu in mu bodo vedno in večno hvaležni, de jim je iz takiga brezna pomagal v tako srečo! O naj bi tudi do zdaj gluhi grešniki zaslišali glas in pomislili ljubezen angela varha, de bi se pač zdramili, preden Gospod postavi sekiro na nerodovitno, suho drevo!

c) Ako nas pa angel varh tako skerbno spremlja v življenji, nas gotovo ne bo zapustil tisti čas, na katerim je vse ležeče, srečna ali

nesreča večnost, namreč ob zadnji uri. Takrat peklena pošast vse moči napne in vse zvijače združi, de bi človeka v oblast dobila. *Šatan je prišel*, pravi Skrivno razodenje, *in ima veliko jezo, ker ima malo časa*. V ti imenitni in nevarni uri nam pa tudi angel varh z vso ljubeznijo, skerbjo in stanovitno zvestobo na strani stoji, in nas uterjuje zoper skušnjave v veri, v upanji, v ljubezni, nas spodbuduje k popolnemu kesanju in udanosti v voljo Božjo, in ko nas vsi prijatli zapusté in nam nobena pozemeljska moč več pomagati ne more, nam angel varh ostane zvest prijatelj, ako smo le mi njemu zvesti bili, in nam prinaša pomoč od zgoraj, kakor je pokrepčal angel tudi Jezusa v smertni britkosti. On dela, kakor angel Rafael, ki je ukrotil veliko ribo, ki je hotla mladiga Tobija požreti. On dela, kakor angel pri Danielu, ko je divje leve krotil, de nedolžnimu Danielu nič žaliga niso storili. On ne zapusti sebi zročene drage, Jezusu ljube duše, de jo pripelje iz nevarnosti tega življenja v zavetje nebeškiga veselja. O s kakim veseljem bo spremil našo dušo, če se v prijaznosti Božji popolnoma očišeni s sveta ločimo, v nebeški raj, kakor so nekdam spremili angeli Božji dušo revniga Lacarja v naročje Abrahamovo!

Glej, kako obilne dobrote ti dotekajo po tih nevidnih, zvestih varhah, tvojih Božjih prijatljih; kako skerbno čujejo nad nami od začetka življenja; s kako ljubeznijo nas hudiga varujejo; kako milo nas iz pregrešniga spanja k spreobrnjenju budé; kako stanovitni nam nazadnje ostanejo noter do smerti in nas veselo spremijo v boljši življenje! Zares večí, kakor materna, je taka skerb, de moramo hvaležno s Tobijem reči: *Z vsimi dobrotami nas je napolnil*. Spoznajmo to, in vprašajmo se, kaj smo jim mi za take dobrote in toliko skerb dolžni?

II. Ko mladi Tobija od popotvanja nazaj pride in očetu velike dobrote pripoveduje, ki jih je angel Rafael skazal, reče: *Z vsimi dobrotami smo po njem napolnjeni, kaj mu bomo mogli zato vredniga dati?* Tudi mi, ki zméraj dobrote po angelu prejemamo, se moramo enako vprašati. Angel pa ne potrebuje našiga blaga, ampak skazujmo mu pred vsim: 1. Spodobno čast in spoštovanje. Bog sam jih je visoko postavil, ker so nar imenitniši stvari, okrog svojiga trona, in jim imenitne opravila odločil. Zato nam tudi On sam zapové: *Spoštuj ga, in glej, de ga ne zaničuješ*. Čast so angelam skazovali tudi imenitni, sveti možje; Abraham, ko vidi priti tri angele, v znamenje počesenja pred nje pade;

Janez Evangelist vidi v svojim zamaknjenji angela ter se tudi pred njimi globoko ukloni. Ali mi, ki tudi imenitne, dobrotljive ljudi spoštujemo, ne bomo tolikanj bolj častili angelov Božjih, ki nam toliko ljubezni in dobrot skazujejo? Ali jih ne bomo častili mi, otroci sv. cerkve, ko jih ona sama toliko časti, de jim altarje in cerkve posvečuje, posebne praznike obhaja, in vernim za pridno počesenje angelov tudi obilne odpustke deli? Častili jih bomo pa nar bolj vredno,

2. ako radi poslušamo *glas angela* varha. To Gospod sam opominja: *Poslušaj njegov glas*; ravnaj po opominovanji tega glasu, in hodi po poti, po kateri te vodi, ali na katero te vabi; s tim boš svojo dolžnost do angela varha nar bolj vredno, ter Bogu in angelu dopadljivo dopolnil. Poslušaj torej glas angelov pred vsim ti, ljuba nedolžnost, ki imaš še lepi biser perve gnade Božje, pa vender ta dragi zaklad nosiš v perstenu posodi, ki se hitro ubije. Glej, toliko je nevarnost za te med spridenim svetam, ki te k sebi vabi in slepi, in sama v sebi čutiš tudi napčno postavo; in vender utegneš za vselej toliko zgubiti, kar ti ves svet povrniti ne more. Poslušaj angela, kadar tebe vabi tudi drug zapeljiv glas; poslušaj ga, ko te odvrta od napčne poti, in ti kaže pot proti nebesam; poslušaj ga, ko te opominja k stanovitnosti, in ti obeta nezvenljivi venec nedolžnosti! — Poslušaj ga pa tudi ti, grešnik, ki si sicer že nevreden njegoviga varstva, pa vender še ne odstopi, in ti milo govori: *Oberni se k Gospodu, svojimu Bogu*; poslušaj ga, ko ti vest zbuduje pri poslušanji Božje besede, ali pri nadlogah, ki te zadevajo; poslušaj ga, ko terdo spiš v grešnim spanji, in te angel budi iz sužnosti greha, kakor Petra v ječi; poslušaj ga, in hiti za njim, ko si v slabi tovaršii in zavezi, ter te angel svari, kakor Lota: *Reši svojo dušo, in beži iz tega kraja*; poslušaj ga, ki si v dolgi slabi navadi, in pojdi za njim k kopeli očiščenja, k sv. pokori, in boš ozdravil svoje stare bolezni. O kako veselje boš napravil njemu in vsim drugim angelam Božjim; kak mir in pokoj serca boš tudi sam zadobil, ter Boga in angela hvalil za toliko dobroto!

3. Priporočaj se pogosto in z *zaupanjem v njih priprošnjo* in varstvo in sicer v vsih telesnih in dušnih potrebah. Angel varh je tvoj nar boljši prijatelj, ki ti vselej le dobro hoče; on je tebi zvest, in te tudi v britkosti ne zapusti; on je svet, in tudi za tvoje zveličanje vedno skerben. Ali se tedej ne boš za Bogam, Gospo-

dam vsih stvari, in Marijo, kraljico angelov, pred vsim angelu varhu za pomoč in priprošnjo priporočeval? Saj veš, de on molitve sebi zročeni pred tron nar Višiga nosi in s svojo priprošnjo podpera. Priporočaj se mu toraj že zjutrej ko se imaš k delu podati, čez dan pri svojim opravilu, na večer, ko se k počitku podaš. Priporočaj se mu posebno v dušnih nevarnostih in skušnjavah. Ko te hudo poželenje moti, ali se napuh in jeza v sercu budi, ko te svet in skušnjavec vabi in slepi, ko se sam slabiga čutiš, vsim hudim vabljenju srečno zoperstati, se izroči in priporoči angelu varhu, on se bo s teboj in za te vojskoval, te bo rešil hudiga, in očitno boš skusil njegovo pomoč v življenji in tudi enkrat v smerti, ko je boš nar bolj potreboval.

4. Angelu varhu smo za toliko skerb posebno *hvaležnost* dolžni. Kakor se mu pogosto priporočamo in pomoči prosimo, tako se mu pa tudi vselej hvaležne skazimo. Kakor Tobija od hvaležnosti ni vedil, kaj bi storil, tako tudi mi zvesto v sercu nosimo in tudi z ustmi izrekujmo, in v djanji skazujmo svojo hvaležnost do tih dobrotnikov. Zares, če smo ljudem za časne reči hvaležni, če je otrok staršem za njih skerb vedno hvaležnost dolžan, ali homo mi za toliko ljubezen in skerb do angelov varhov nehvaležni ostali? Ali bi ne bila taka napčenost tudi nehvaležnost do Boga, ki nam jih je dobrotljivo v varstvo odločil? Zato se pogosto spomnimo, kako nas je angel varh v tolikih nevarnostih otel in nas na duši in na telesu obvaroval; kako nas je od slabe perložnosti vernil, v skušnjavah poterdil; kako je naše misli in oči proti nebesam vižal; in v tim spominu vselej, kadar se mu priporočujemo, tudi svojo hvaležnost izrekujmo in skazujmo. Naj bolj vredna pa bo naša hvaležnost, ako

5. z vso močjo angele varhe *posnemamo*. V nar svetejših, nar imenitniših rečeh so nam oni posnemanja vredni zgled. Glej njih gorečo ljubezen in sv. čistost, in prizadevaj si tudi sam za vedno veči gorečnost in čistost, ki je pred vsim imenovana angelska čednost. Kakor je preroka Izaija angel z gorečim ogljem očistil, tako bo v posnemanji angelov tvoje serce vedno bolj goreče in čisto postalo. — Sploh so pa angeli brez vsiga greha, in žele tudi nas vsiga greha obvarovati, zato posnemaj angele s tim, de se *vsiga greha* skerbno varuješ. Že ta misel: sv. angel čuje nad menoj, de bi me vsiga greha obvaroval; on mi pomaga, se vsimu hudimu zoperstaviti; on bo zastran greha enkrat za mene

ali zoper mene pričal; že ta misel bi nas mogla vsakiga, še tako skritiga greha varovati. Saj tudi angelu nič večji žalosti ne more perzadjeti kakor greh. Sv. Frančiška Romana, ki je v vedni tovaršii z angelam varham živela, ga je vidila vselej žalostno obraz pokriti, kolikorkrat se je v nar manjši stvarici pregrešila. Posnemajmo angela varha, ki za naše zveličanje skerbi, posebno s tim, de smo tudi sami *vedno skerbni za svojo neumerjočo dušo*. Glej kake vrednosti je, de angel Božji nad njo čuje, ali sam boš pa pozabil in zanemaril toliko vredno stvar, svojo edino dušo? ali ti bo kak trud prevelik, s katerim svoji dragi duši obilniši gnado in čednost pridobiti zamoreš? Pač naj ti préd jezik omolkne in se roka posuši, naj bo raji vse drugo zgubljeno in pozabljeno, kakor de bi drago, angelu ljubo dušo zanemaril! Posnemaj poslednjič angela varha s tim, de *boš bližnjimu sam angel varh*, de ga boš namreč od hudiga odvräčeval, z besedo in zgledam pa k dobrimu napeljeval. Veči dobrote mu storiti nisi v stanu, in Jezus sam nas bo enkrat po tim sodil, kako smo to ljubezen skazovali. Priložnost k temu pa imamo vedno v vsakdanjim življenji, kjer zamoremo zdaj kako hudo djanje ali pregrešno govorjenje odverniti, zdaj z ljubeznjivo besedo in lepim zaderžanjem tudi druge k dobrimu spodbuditi. Nekatere k temu clo sveta dolžnost veže, de namreč kakor vidni angeli varhi čujejo nad sebi zročeni. Starši in gospodarji, sploh predpostavljeni, imajo vedno čuti nad sebi zročeni, in poseben odgovor bo od njih Bog enkrat zavoljo tega terjäl. Oh kaj pa, če ti in tudi drugi svojimu bližnjimu niso za angela varha, ampak clo v pohujšanje in v greh, kakor zaverženi angeli! Vse gorje, ki ga Jezus v današnjim evangeliu nad pohujšanje izreče, jih bo strašno zadelo. Zares angel varh tako zapeljanih in pohujšanih bo pri sodbi vstal zoper take zapeljivce, in na Božje maštovanje klical. Vstal bo angel in pričäl: Ta nesramnež je s svojo peklensko besedo popaçil nedolžno, čisto serce meni zročene duše; zato, pravični Sodnik, maštovanje čeznj! Vstal bo angel in pričäl: Ta oče je sina, ki je bil meni in njemu zročen, z gerdo kletvijo in pijanostjo spridil, in namesti za nebesa, za pekel zredil; zato, Sodnik, maštovanje zoper njega! Vstal bo angel in pričäl: Ta tovaršica je druge meni zročene od službe Božje in sv. zakramentov odvräčevala, v slabe družine vodila, in njih pobožno serce s strupam greha spridila; zato, Gospod, maštovanje zoper njo! **O** kako strašno se bo na tako pričanje Jezusovo gorje dopolnilo!

Zato položimo tudi sami roko na serce, in se vprašajmo, ali ne očita tudi nam vest kaj taciga, de smo morebiti bolj posnemali hudobne, kakor dobre angele, in terdno sklenimo, de bomo zana-prej res vidni angeli varhi svojimu bližnjimu. Ohranimo tudi do svojiga angela varha vedno hvaležnost v sercu, in skazujmo mu jo s tim, de bomo radi njegov glas poslušali, in se mu pogosto z zaupanjem priporočevali, skazujmo mu dolžno počesenje z besedo in z djanjem, kakor nas Gospod opominja: *Spoštuj ga, in poslušaj njegov glas*; in terdno zaupanje imejmo, de se bo spolnilo, kar Gospod obéta: *Ako poslušaš njegov glas, in vse storiš, kar govorim, bom sovražnik tvojim sovražnikom, in bom nasprotoval tvojim nasprotnikom.* Gospodov angel nas bo varoval na poti, in pripeljal v kraj, ki nam je pripravljen, namreč tje, kjer bomo z angeli vred trikrat sveto peli in Boga gledali vekomej. Amen. A. Č.

Praznik rojstva Device Marije.

„Zdaj tedej, otroci, poslušajte me: Blagor jim, ki ohranijo moje pota.“ Prip. 8, 32.

Marija nam v zgled.

Kdo je ta, ki vstaja, kakor jutranja zarja, lepa kakor luna, zvoljena kakor solnce? Tako se z veseljem začudujejo pri rojstvu presvete Device nebeški prebivavci; njim se pridružijo pravični na zemlji, ki so željno pričakovali veseliga rojstva Marije, boljši Eve ali matere živih. Za njimi obhaja sv. cerkev vsako leto to veselje, in kakor bi ji besed manjkalo, svoje veselje in začudenje izreči, vpraša: *Kdo je ta, ki vstaja, kakor jutranja zarja*, ki je že v začetku, v rojstvu vsa lepa in sveta? In kdo je v stanu vredno na to vprašanje odgovoriti? Ko bi tudi še toliko popisoval njeno lepoto, nisi v stanu več povedati, kakor sv. Evangelii kratko izreče: *Od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.* To ji da nar veči visokost, to stori toliko veselo njeno rojstvo. Ona je zares zarja, ki napoveduje Solnce pravice; ona je lepa mavrica, ki nam je priča, de Bog hoče svojo obljubo dopol-

nit; ona je boljši Ester, ki pomaga rešiti vse ljudstvo večne smerti. Če tedej rojstne dneve kraljev in cesarjev podložni s častjo in z veseljem obhajajo, ter svoje veselje in svojo vdanost očitno razodevajo; imamo verni kristjani gotovo še veliko veči in lepši vzrok, se rojstniga dne Marije razveselovati, Boga za njo hvaliti in ji svojo vdanost skazovati. Zato se veselimo, iz serca se veselimo današnji dan vsi, ki vemo, kaj smo po nji zadobili, Jezusa, žegnani sad njeniga telesa, in kaj je Ona nam vsim, dobra, mila mati, ki ne zapusti in ne pozabi svojih otrok. Zato prav iz serca zrecimo besede sv. cerkve: *Rojstvo Device Marije z veseljem praznujmo, ktere prihod je vesoljni svet razveselil.* Že pri njenim rojstvu jo z besedami angela Gabriela priserčno pozdravimo: *Češena si Marija, gnade polna, Gospod je s teboj.* Tudi sicer jo velikrat s temi besedami angelovimi pozdravljamo, se ji priporočamo; in po pravici, ona je od Boga visoko povikšana in zato našiga češenja vredna; ona je pa tudi mogočna in usmiljena ter nam pomagati zamore in hoče. Zares se ona vedno skazuje dobrotljivo mater proti mladim in starim, nedolžnim in grešnikom. Tudi mi, ki se po napeljevanji sv. cerkve in po zgledih pobožnih velikrat knji obračamo, smo že večkrat po nji sprosili pomoč in gnado, ter jo tudi še v prihodnje upamo. Vender, de naše upanje ne bo prazno in češenje ne vredno, je še eno potrebno, de se namreč učimo tudi ravnati, kakor ona; sicer ji naše češenje ne bo dopadlo in nam ne pomagalo! Že sv. Avguštin pravi: *Ta, ktero častimo, mora biti tudi zgled našiga življenja.* Zato se dans, ko smo se pri rojstvu Device Marije zbrali, učimo od nje le to troje: **1.** kako se je ona sveta ogibala, **2.** kako je v vedni pokori živela, in **3.** kako je v gnadi in čednosti rastla. S serčnostjo se ozrimo v Marijo, lepo zvezdo in poglejmo, kako je ona vse trojno spolnovala; zraven pa brez hlimbe in samosvoje ljubezni na se poglejmo, in primerimo, kako Marijo nasledujemo. — O Marija, pokaži nam le žark svoje lepote, ob enim nam pa tudi sprosi, de svoje lastno serce vidimo in spoznamo rekoč: *Ti podoba vse svetosti; mi — nevredni grešniki!*

Filistejci so imeli v svojim stanišu skrinjo zaveze, ki je Izraelcam popred toliko moč in zaupanje dajala, in jim tolikrat blagoslov od zgoraj zadobila; pa vender tudi zdaj niso imeli sreče in žegna, ker so namreč še zméraj tudi malikam darovali. Tudi nam

boljši skrinja zaveze, Marija namreč, po kateri pravimu ljudstvu Božjemu, vrednim kristjanam, tolike dobrote dohajajo, ne bo v srečo in zveličanje, ako tudi mi svojim malikam, svetu in svojim strastim, samopridu, poželjivosti, napuhu služimo. Ni dosti z besedo vanjo klicati, v cerkev hoditi, ali tudi v bratovšine stopiti, temuč treba je tudi, njo si v zgled vzeti, in se od nje učiti, nevarnost se ogibati, v dobrim pa rasti. Ona sama nam kliče z besedami modrosti: *Blagor jim, ki ohranijo moje pota*; ona nam pravi: *Ako ste Abrahamovi (moji) otroci, storite dela Abrahamove (moje)*; ona nas opominja z besedami sv. Pavla: *Bodite moji posnemavci, kakor sim jest Kristusova*. Nje življenje nam je kakor živi Evangelij, odperte bukve, ki so vsim razumljive; ona je zares podoba vse svetosti. Ker ne moremo vsiga njeniga življenja na enkrat premisliti, pogledjmo le nekatere zadeve.

1. Marija se je skerbno *svetá* ogibala. Ni ji bilo to potrebno, ker je bila v svetosti spočeta, rojena in uterjena; v vsakeri priložnosti bi bilo njeno čisto serce neomadežvano; svitlobe njene gnade bi nobena unanja popačenost ne bila otamnila, kakor se solnce ne umaže, ko sije na blato. Vender se je ogibala sveta, in Božjo gnado s toliko skerbjo in čuječnostjo varovala, kakor bi bila v nar večji nevarnosti. Še preden se nevarnost začne, že beži zmed sveta in kakor nedolžen golobček hiti v tempel Božji, de bi v tim zavetji deleč od vse nevarnosti dragi zaklad ohranila in kakor Serafi blizo sedeža Božjiga Gospodu služila. V Nacaretu si je poznej iskala pribelžališa, in vsa modra se varuje, kjer nespametni padejo, vsa pobožna beži, kjer prederzni grešé, vsa močna čuje, ker slabi omahujejo. Vedila je, de Duh Božji ne prebiva med svetam, ter se s posvetnim duham ne spovzame; vedila je, de je *sovražnik Božji*, kdor je prijatelj sveta; zato od sveta ločena le Bogu živi. Tudi angel pri oznanjenji jo samo najde v sv. zamaknjenji, in clo angela se prestraši. Tudi potim, ko je hotla iti do svoje tete, je le modro njeno govorjenje, in čast Božja na njenim jeziku. In tako se je vedla skoz in skoz v svojim življenji, ker je bilo njeno serce ločeno od vsiga posvetniga, in je le po Bogu hrepenelo.

Kako pa je pri nas? O de bi pač ne bila že tukej hvala Marije nam v očitanje in v sramoto! V grehu smo rojeni, in netilo greha že v sebi nosimo, pa se vender nevarniga svetá ne ogibamo. Veliko več je svet malik, kterimu vse daruje in služi, mladi in stari, moški in ženske, bogati in revni; kakor Izraelci pred zlatim teletam, pravijo:

To je naš Bog, ter mu služijo, ti v samopridu, drugi v poželjivosti, tretji v požrešnosti; in vse, besede in djanja, delavnike in praznike v službo svetá obračajo. Drugi drugimu tega nevarniga duha vdihuje, prijatelj prijatlu, starši otrokam, in se tako nasprot te kužne sape navzemajo, ki kakor silni vihar žuga ves sad pobožnosti in strahu Božjiga pokončati. Ali ne vidimo namreč očitno, kako žalostne nasledke taka posvetnost ima, in koliko hudiga je že storila? Kakor po strupeni sapi lepo nadepolno cvetje odpada, tako duh sveta zatira nar lepši čednosti: vera oslabi, gorečnost ugasne, vest ogluš, serce oterpne in duh Božji ga zapusti. Nasprot se pa v sercu zvali gerda zalega posvetniga duha: ošabnost in nečimurnost, prederznost in lahkomišljenost, samoprid in poželjivost. Zato vidimo, kako popred nedolžna mladost prederzna in nesramna postaja; *otemnelo je zlato, spremenila se je nar lepši barva*; kako je starost mlačna in za Božje zanikerna, de mora Gospod tožiti: *To imam zoper tebe, de si svoje perve dela zapustila!* Zato je potem pri takih vse svarjenje zastonj, ves trud nič ne zda; vse pade le na ternje posvetnosti, ktero dobro seme zaduši. Naj se jim govori z lece ali v spovednici, naj se jim pred oči stavijo zgledi svetnikov, naj jih kdo ojestro svári, ali milo prosi, za vse je njih posvetno serce neobčutljivo; zakaj *posvetni clovek ne razume, kar je Božjiga (duhovniga)*. In koliko je takih, ki jih je svet spridil in okužil, de za vse Božje nič ne marajo, ki se clo s svojo posvetnostjo hvalijo, le sami sebe za pametne, druge za neumne imajo! Koliko jih je, ki so na ti polski, ledeni poti padli, in dragi zaklad gnade Božje lahkomišljeno zapravili! O svet, ti goljufni svet, ki znaš tako zapeljivo žugati in obetati, prigo-varjati in slepiti, koliko si jih že v svoje mreže zapletel, koliko nedolžnih si popačil, koliko priletnih oslepil, koliko britke žalosti si angelam Božjim in sv. cerkvi prizadjal! Le ti, o Bog, zamoreš pomagati, k tebi pribežimo in kličemo: *Reši nas, de ne poginemo v ti silni nevarnosti, pretresi naše kosti s svojim strahom*, napolni nas s svojim svetim Duham, de se z njegovo gnado odpovemo vsimu posvetnemu duhu!

Tudi ne misli in ne reci: Zame ni nevarnosti med svetam, saj vem, kaj je prav. Ali bo Bog zate čudeže delal, ko tako prederzno nasprot ravnaš vsakdanji prošnji: *In nas ne vpelji v skušnjarvo*. Dina ni toliko hudiga mislila, ko jo je radovednost med svet peljala, pa je vender sebi in vsimu mestu

neizrečeno veliko hudiga nakopala. Sv. Hieronim toži še v pušavi, v sivi starosti med oestro pokoro čez skušnjave, ki jih je bil med svetam vidil, in še zdaj, na pol mertev, se komaj premaga, ter le pri Jezusovih nogah pomoči iše. Taki zgledi naj te učé, kako malo ti slabi človek smeš na se zaupati, in kako hitro vsaka iskrica ogenj greha utegne v tebi uneti. Zméraj resnične so besede sv. Tomaža: *Kolikorkrat sim bil med ljudmi, sim slabej nazaj prišel*; in še bolj sv. Janeza: *Kdor hoče biti prijatelj tega sveta, je sovražnik Božji*. Zato si globoko vtisnimo priserčne besede sv. Janeza: *Ne ljubite sveta, ne tega, kar je na svetu!* in sv. Pavla: *Kteri se sveta poslušijo, naj bodo, kakor bi se ga ne posluževali, zakaj podoba tega sveta mine*. In kaj ti bo enkrat ostalo od sveta in njegoviga veselja, ki je kakor prazne pene in zginljiv dim. Enkrat bi se ti oči odperle in bi prepozno zdihoval: *O nečimurna nečimurnost, in vse je nečimurnost!* In kaj bi ti takrat pomagalo, ko bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel? Zato se zdaj po zgledu Marije Device sveta ogibaj, de enkrat s svetam obsojen ne boš. —

2. Marija je živela v *vedni pokori*. Ona, vsa nedolžna, sicer nikoli ni Boga žalila; vender, kakor namenjena mati Jezusova, ki se je za grehe sveta pokoril in svoje življenje dal, se tudi njemu podobna pokori za to, kar so Adamovi otroci pregrešili. Že Simeon ji napoveduje, de bo meč žalosti njeno serce prebodel. Oestro ima svoje nedolžno telo v revšini, ktero vidiš pri nji v Betlehemu, na poti v Egipt, v hiši v Nacaret, de svojimu Detetu Jezusu nima toliko dati, kamor bi glavo položil. Vender v tim terdim, trudapolnim življenji vsa vdana pravi: *Glej, dekla Gospodova sim, naj se mi zgodi po njegovi volji*. Ojstra pokora je bila za njo, ko Jezusa zgubi in iše, ko ga pozneje vidi preganjaniga, obrekovaniga, zaničevaniga; vender ona vsa voljna govori: *Naj se zgodi volja Božja*. Ako pa hočeš njeno britkost viditi v vsi polnosti, pojdi na goro Kalvarijo, kjer Marija stoji pod križem ljubiga Sina, ga sliši zdihovati, ga vidi glavo nagniti in umreti, pa tudi to hudo pokoro stanovitno prenese, in jo s Sinam vred Bogu daruje. Clo potim, ko je že Jezus kelih terpljenja spraznil, in v svojo čast šel, ona še ostane v dolini solzá, in se ji vsak dan ponavlja v spominu terpljenje Jezusovo; vender je ona do konca vsa Bogu vdana, ter kliče: *Dekla Gospodova sim, naj se mi zgodi po njegovi volji*. Ni nam treba vprašati z besedami sv. pisma: *Kdo*

bo najdel močno ženo, ker jo nad Marijo vidimo; in ona, kraljica marternikov, sme na se obrniti besede: *Začernela sim* (od terpljenja), *pa vsa lepa* (v svoji pokori).

Ako se spet na se ozremo, ki smo grešniki, in zato pokore potrebni, kaj najdemo? Res je zemlja še zméraj dolina solz, in težek jarm leži na Adamovih otrocih, in Bog nam vedno za pokoro pošilja vsakterih križev in nadlog; on nas tepe, de bi nas ozdravil, nas tukaj čisti, de bi nam tam prizanesel. Ali pa mi tudi vse te težave in šibe Božje v duhu pokore na se jemljemo in prenašamo? Ali je pri nas tista vdanost v voljo Božjo, tista krotka poterpežljivost, katero vidimo nad Marijo in drugimi služabniki Božjimi, ki so po ti poti križa in pokore za Jezusam hodili? Ali kličemo s sv. Avguštinam: *Gospod, tukaj žgi in reši, le tamkej prizanesi*. Ali nismo nasprot v svojim terpljenji polni nejevolje, nepoterpežljivosti, ali clo preklinjamo in zoper Božjo previdnost mermramo, in tako z novim greham žalimo Boga, ki nas za poprešnje pregrehe tepe? Pač se tudi pri nas vresničijo besede sv. Urbana: *Ako tepeš, vpijemo, de prizanesi; ako prizanesesh, spet vpijemo, de udari*. Ali pa ni nespamet, ko nam Bog zdravilo ponuja, de si ga sami v strup spreménimo; ko nas hoče od sveta odtergati in k sebi privabiti, pa se še bolj pogreznemo in od njega ločimo? Ali nismo kakor nespameten svojoglaven otrok, ki se joka, ko ga mati čedi, in se kuja, ko mu ojster nož iz rok vzame? Moj Bog! v Marijo kličemo, pa nas nje zgled v britkostih ne zdrami, svetnikam se priporočamo, pa njih pokore nočemo posnemati, nad poterpežljivim Jobam se čudimo, pa vender ne rečemo z njim: *Ako smo dobrote iz Božjih rok prejeli, zakaj bi tudi terpljenja ne?* Clo za greh hudobni človek toliko prestane, ali za Boga nam bo pa vse preveč in pretežko?

Kakor pa od Boga poslane pokore nočemo voljno prevzeti, tako tudi sami sebi potrebne pokore ne nakladamo. Treba je namreč stariga, grešniga človeka sleči, hude strasti krotiti, pregrešniga govorjenja se varovati, sploh drevo greha in slabe navade omajati in predreti. Pa ne de bi z molitvijo, zderžnostjo, zatajevanjem lastniga sovražnika, hudo nagnjenje krotili, mu še dostikrat clo orožje v roke dajemo in vrata odperamo; ne de bi ogenj hudiga poželenja gasili, ga clo podpihujemo in tako dolgo dokladamo, de s plamenam gori. Ali se mar ne zgodi to res, ko svoji popačeni natori, svojim očem, ušesam, jeziku vse dovolimo?

ko z nečimurno obleko, z nezmerno pijačo, z nespodobnim govorjenjem svojo poželjivost in svoje strasti budimo, in tako rekoč dreva na ogenj nakladamo? Povejte mi, ali ni res pregrehe silo veliko, vredne pokore pa clo, clo malo, ker mladi zanjo ne vprašajo, ko vender greh kakor vodo pijó, stari jo odkladajo, ker je njih serce vse merzlo in oterpnjeno, veči del kristjanov pa praznih izgovorov iše, glasu pokore pa, ki jim je tolikanj potrebna, nočejo slišati in razumeti. Kje so tisti časi perviga kersanstva, ko so za male grehe veliko pokoro delali, ko so se cele leta, vse življenje oostro pokorili, in so se vender še sodbe Božje bali ter skerbno vpraševali: Nam bo li Bog milostljiv? O srečni časi, pridite nazaj, ker vas je tolikanj treba, de bodo po zgledu vaših spokornikov tudi naše serca polne spokorniga duha in tako Bogu dopadljiv dar! O Gospod, ne pusti nas brez pokore na večno zaspati, zdrami nas s svojo modro roko, in zakličí nam z mogočnim glasam, de nam bo vedno po ušesih donelo: *Ako se ne bote pokorili, bote vsi (enako) poginili!*

3. Marija si je pa vedno tudi prizadevala, ne le *prejetih gnad* ohraniti, ampak tudi z njimi v dobrim rasti. Njo je Bog nar bolj z gnadami obdaroval, ker je bila pred vsimi visoko namenjena. Ona je že v rojstvu polna gnade; ona je tista čista zemlja, iz ktere ima vstvarjen biti novi Adam, Jezus Kristus; ona je tisti goreči germ, ki ga ogenj greha ni poškodoval; ona je lilija med ternjem, žegnana med vsimi svojiga spola. Nje serce je pa tudi, ker prazno vse posvetnosti, in vse ponižno ter sv. ljubezni uneto, odperto vsim gnadam. Kako bi je torej Bog ne bil pred vsimi drugimi z gnadami obdaroval? Kako ne materi več dodelil, kakor služabniku? Zato pravi sv. Hieronim: *Drugim je Bog mnoge, posamezne gnade dodelil, nad Marijo pa je razlil obilnost svojih gnad; in le On, ki zvezde šteje in po imenu kliče, pozna tudi vse gnade, ki jih je Marii dodelil.*

Marija pa prejetih gnad ni le ohranila, ampak tudi na dobro obračala ter v svetosti vedno rastla. Ni bil mertev zaklad, ne zakopan talent, ki ga je od Boga prejela, ampak dobro seme, ki pade v rodovitno zemljo, ter stoteren sad obrodi. Zmeraj dalje gre njena ljubezen do Boga, usmiljenje do bližnjiga, ponižnost serca; če dalje veči je njena vera, upanje, poterpežljivost, vdanost v Božjo voljo. Glas Gospodov je bil edin, ki ga je poslušala, vselej zvesta je bila njegovi postavi. Na svetu je bila, pa

je vender, kakor nebeški Serafi, misli in želje le pri Bogu imela; med ljudmi je živela, pa je vender več kot angeljsko svetost dosegla. Ona je v visokosti vsa ponižna, v britkosti Bogu vdana, v revšini poterpežljiva; nje telo je vse čisto, serce vse ljubezni goreče, nje duša raj, v katerim raste nar lepši sad. Pa kdo bi zmeril ta nezmerni zaklad njenih čednost? Le s Salomonam kličimo: *Kako lepa je tvoja pot, o kraljeva hči! Sv. učenički, ko od Marije govore, nikoli dosti besedi ne najdejo, popisati in izreči visokost njenih čednost, v katerih se je vadila ta prečudna devica noč in dan. Sv. Ambrož piše: Preden smo v stanu, po navadi nature kaj storiti, se je ona že v pobožnosti vadila. Zato lepo sv. cerkev nanjo obrača besede: Visoko sim zrastle kakor palma v Kadesu, in kakor roža v Jerihi; kakor lepa oljka na polji in kakor javor ob vodi na potih sim visoka zrastle.*

Ozrimo se spet na se, in poglejmo, kako mi gnade hranimo in z njimi v pobožnosti rastemo. Tudi mi smo namreč posvečujočo gnado prejeli že pri sv. kerstu, ko se je naša duša v tim svatovskim oblačilu svetila, kakor angeli v nebeški lepoti, de je sam Bog imel dopadajenje nad njo, in jo sv. Duh zvolil za svoj tempel. Tudi druge gnade nam je Bog dodelil, de smo zrejeni v sv. cerkvi, de smo imeli skerbne starše; nam je dal razumnost in zdrave ude. Kako smo se pa vsih tih dobrot poslužili, in kako dolgo nam je svetila luč perve gnade? Morebiti smo se komaj pameti zavedili, in smo luč gnade že ugasili; komaj bi bili v stanu, prejeti talent na dobro obračati, in smo dragi biser že prodali in zamenili za malovredno blato. O nesrečna ura, ki nas je spet storila iz otrok Božjih sužne satanove, ura, ki je bila morebiti začetek neprenehana zadolženja namesti zasluženja! O kristjan, ali ti je Bog zato pamet dal, de bi njega hvalil ali pa zato, de s premislikam njega žališ? Ali si zato otročjim letam odrastel, de bi tudi v modrosti in gnadi rastel, ali pa zato, de grehu služiš, in se slabim navadam udajaš? — Zato so pa tudi pozneje prejete gnade tako malo sadu prinesle in hitro zapravljene bile. Kolikrat te je namreč Gospod klical in opominjal po svojih namestnikih, pa si bil le merzel ali oterpnjen za taki glas? Kolikrat te je ozdravil tvoje dušne bolezni, pa si kakor nespametni svoje rane spet oderl? Kolikrat te je usmiljeni Oče ljubeznjivo sprejel, pa si kakor nehvaležni otrok ga spet zapustil, in se na ptuje, v greh in med svet spet podal? Kolikrat ti je veselo večerjo napravil, pa si hitro

spet vse pozabil? O kaj, če bo Gospod čez te tožil, de nisi spoznal časa svojiga obiskanja, in te zato ojestro sodil, de si zročeni talent zapravlil!

Vender bi pa še to dosti ne bilo, prejeto gnado le ohraniti, temuč treba je tudi, z njo v dobrim rasti, in jo množiti z molitvijo, s prejemo sv. zakramentov, s premišljevanjem sv. resnic in zgledov svetnikov. Zakaj resnično je, kar pravi sv. Leon: *Kdor ne raste, peša, in kdor nič ne dobi, že zgubi. Zato opominja sv. Pavel: Rastite v spoznanji Božjim, rastite v ljubezni in v gnadi, v veri, in v vsih čednostih.* In sv. Angela pravi, de nam bo Bog toliko in še več gnad dal, kakor svetnikom, ako se jih tako zvesto poslužimo, kakor oni. O de bi pač tudi mi s sv. Pavlam reči zamogli: *Gnada Božja v meni ni bila zastonj, ampak sim več kakor drugi delal.* Pa koliko zrastemo od spovedi do spovedi, od leta do leta v pobožnosti in gnadi? kje so čednosti in dobre dela, resnični sad gnade Božje? Pač se res veliko trudimo, se ljudem prikupiti, časno pridobiti, zdravje ohraniti; imenitniši pa, dopadajenje Božje, množenje gnade in dobre dela le radi v nemar pustimo. Kako nas osramotuje zgled Marije Device, ki je neprenehama rastla v gnadi in pobožnosti, in je bilo to vedno poglavitna skerb njeniga življenja!

Preserčni kristjani, jemljimo si zanaprej Marijo, podobo vse svetosti, za zgled, in se večkrat nji primerjajmo. Marija vsa sveta, mi vsi grešniki; Marija s svojo gnado vsa skerbna, mi vsi nemarni; Marija vsa spokorna, mi brez vsiga duha prave pokore; Marija se svetá ogiba, mi ga v svoji posvetnosti še le išemo. Zaverzimo to dozdanjo nemarnost in zamudo dans, ko z veseljem Gospoda hvalimo, de nam je tako mater dal, ter jo s tolikimi gnadami obdaroval; s skesanim sercam, in s solznimi očmi srečo vošimo nji, ki je lepši, kot solnce, čisteji, kakor lilija, sveteji kakor Kerubi, in sklenimo pred njo, po njenim zgledu se sveta ogibati, v pokori živeti, in v dobrim rasti. Ta sklep seboj domu vzemimo ter ga večkrat ponavljajmo. Potlej bo lepa hvala Marije iz naših ust, potlej bomo z večim zaupanjem klicali v njo, svojo ljubo mater, in bodo vse veči korist in lepši pomen za nas njeni prazniki imeli. To nam je mogoče, to nam je dolžnost, de se spolni nad nami blagor tistih, ki ohranijo njene pota. Ona pa, mati milosti, pozna našo slabost, ter se bo usmiljeno skazala do svojih otrok, in nam bo z materno ljubeznijo na pomoč prišla in nam

gnado zvestobe sprošila. Zato se k nji obrnimo in zdihnimo: **O Marija**, vsa lepa v gnadi že pri rojstvu, naj svetloba tvoje gnade in svetosti tudi nam sveti, nas omeči in poterdi po vsih potih, de nas za teboj pripelje tje, kjer ti s svojim Sinam živiš in se veseliš vekomej! Amen. A. Č.

Petnajsto nedeljo po binkoštih.

Leta 1855 god svetiga imena Marije Device.

„Jest sim mati lepe ljubezni.“ Sir. 24.

Lepa ljubezen.

Kdo ve imenovati vse zvezde na nebesu, ktere nam v jasni noči tiho na serce govoré, rekoč: tam gori je vaša prava domačija, v kateri je čisto veselje? Kdo bo oštel in z imenam povedal vse cvetlice na polji, ktere kviško molé in nam s skrivnim glasam kličejo, rekoč: tam gori nad nami je tisti prijazni Oče, ki nas tako lepo oblači, de še Salomon v nar veči časti ni bil tako lepo napravljen, kakor nas ktera? Kdo bo pa oštel vse lepe imena, s kterimi sveta cerkev Marijo Devico častí, ki nam tiho in glasno pravijo: Marija je kraljica nebes in zemlje — tam gori v naši pravi domačiji, ona je prva za Bogam.

Ta Devica je *skrivna roža*, ker ona cvete v Božjim vertu in nikoli ni pozébla; — *skrivna*, ker je svoje cvetje le samo nebesam odperla; svetu ga ni odperla, zato te prelepe rože trohljivi duh greha ni okužil; — *skrivna*, ker je nebo in zemljo z nezapopadljivimi rajskimi dišavami napolnila. Ta Devica je imenovana *skrinja zaveze*, ker je imela tisto nebeško Mano shranjeno, ki je vernim kristjanam vesoljniga sveta kruh večniga življenja in angelska jed neumerjočnosti. Ta devica je *Marija*, to je *zvezda na morji*, ker kakor zvezda mornarje v varni zavetnik pelje, de ne zajdejo in se ne zgubé ali ne utopé na morji; tako pelje Marija kristjane v nebesa, zavetje večniga pokoja. Ta Devica je *Marija*, to je, *gospá*, in po pravici, ker nam je dala Gospoda nebés in zemlje. Take in še neštivilne lepe imena ji daje sv. cerkev, kar

nam tudi lavretanske litanije razodevajo; sama sebe pa Marija *deklo Gospodovo* imenuje, kakor vidimo v današnjim evangeliu, pa tudi *mater lepe ljubezni*, po današnjim listu. O prečudne, o skrivne besede: „*Mati lepe ljubezni!*“ Ker je na svetu veliko gerde ljubezni, se Marija pa *mater lepe ljubezni* imenuje, de bi svoje otroke na svetu privabila k lepi ljubezni in jih ostrašila pred nagusno ljubeznijo; zakaj če ima mati lepo ljubezen, kateri hvaležni otrok bi se prederznil v nečedni ljubezni živeti? To nam priložnost daje, nekoliko premisliti, *v čem de je ta lepa ljubezen in kako si nam je za njo prizadevati.*

Kaj pa je ta lepa ljubezen, ktero si je Marija izvolila in sama pravi, de je ona njena mati? Sin Božji jo je ob kratkim povedal in zapovedal, rekoč: „*Ljubi Gospoda svojiga Boga iz vsiga svojiga serca, iz vse svoje duše in iz vse svoje moči; ljubi svojiga bližnjiga, kakor sam sebe.*“ „*To stori*“, je rekel Jezus mladenču, „*in boš zveličan.*“ Ker pa te velike, te lepe zapovedi ni nobeden umerljivih v tako polni meri spolnoval, kakor Marija, se ona po pravici *mater lepe ljubezni* imenuje. De bomo imeli pa živo ogledalo pred seboj, kako lepo in sveto mora človek precej od mladih dni živeti, de ne bo te lepe ljubezni zgubil, temuč de se bo še le bolj in bolj v njegovim sercu razcvetela, se ozrimo nekoliko na mladost Marije, in vidili bomo, kako se je ta lepa ljubezen v ti nar lepši Devici razcvetela. Stare pisma nam od Marijnih otročjih let pripovedujejo: „*Ko je bila Marija tri leta stara, so jo starši prinesli v tempel, ker bili so jo v Božjo službo obljubili, de bi tam ostala in bila tam zrejena. Že je bila tako uterjena na telesu, de je zamogla, kakor odrašen človek, brez pomoči po visokih stopnicah v tempel iti; tudi v duhu je bila že takó godna, zlasti tako stanovitna v molitvi, kakor de bi ne bila otrok, ampak že polnoletna. Vse ljudstvo je nad njo stermelo. Od njeniga nadaljniga obnašanja in življenja pri tempelnu je pisano: Od jutra do devetih dopoldne je molila, od devetih do treh popoldne je imela s tka-njem opraviti, od treh dalje je spet molila, dokler ni prišel angel, kateri ji je jesti nosil; une jedila pa, ki jih je od tempelna dobivala, je dajala ubogim. Vsiga se je učila, kar se devici spodobi; ali nobena starejših devic je ni premagala, ne v pobožnim čuvanju, v znanji Božje postave, v ponižnosti, v ljubezni, v svetim petji, v*

deviški čistosti, ali v čednosti, kateri koli si bodi. Nikoli je nobeden ni slišal kaj zmerjati, nobeden je ni vidil jeziti se. Moliti, brati in premišljevati sv. pismo ji je bilo naj prijetniši opravilo. Na svoje tovaršice je gledala, de ni ktera v govorjenji grešila, se na glas po nedeviško zasmejala, ali nespodobno kaj zoper svoje starše rekla. Brez prenehanja je Boga hvalila, in kadar koli je bila pozdravljena, je odgovorila: *Hvala Bogu!* od kodar ima neke pregovor: *Deo gratias* (Bog bodi hvaljen!) svoj začetek. Velikrat so vidili angele z njo govoriti, ter ji z ljubeznjivim spoštovanjem streči. —

V teh versticah, o kristjanje! je zares vse zapopadeno, kar koli je potrebno, de je ljubezen lepa, de je ljubezen sveta. To prelepo Marijno življenje v njenih mladih deviških letih je bilo preblago in lepodišeče cvetje, iz kteriga se je rodil naj dražji sad vsih čednost in dušnih lepot, ktere koli se zamorejo nad bogoljubno devico misliti. To ona sama poterdi z besedami Modriga, ker je pisano: „*Iz mojiga cvetja je častiti in obilni sad*“. Sir. 24. Ako preudarimo, de je bila ona že v svojim spočetji in rojstvu „*polna gnade*“, in ker ona na potu čednosti ni nikoli postajala, se nikoli nazaj pomikala, ampak vedno in vedno dalje šla; si lahko mislimo, kako polni nar lepšiga sadu so bili vsi dnevi njeniga življenja. In ker je bilo sredica vsih teh lepot in dobrot, kakor goreče ognjiše, njeno deviško ljubeznivo serce; lahko zapopademo, kako velika, pa tudi kako lepa de je mogla njena ljubezen biti. Sveti učenički s pobožnim sv. *Vincencjem Fererskim* terdijo, de mera gnade, ktero je Bog Marii v trenutku njeniga rojstva, — in zdaj že zamoremo reči: v trenutku njeniga spočetja dodelil, de ta mera gnade je bila tolika, de je mero gnade vsih družih svetnikov in vsih nebeških duhov preseгла. Ker pa ne more drugači biti, kakor de so te nezmerne gnade v Marii primerno nasprotno ljubezen obudovale, sej ljubezen je kraljica vsih čednost: koliko prečudno je bilo tedaj ognjiše ljubezni v Marijnim sercu! „*Ta kraljeva hči je od znotraj z vsimi častiljivostmi ozaljšana*.“ Ps. 44, 14.

Ker smo pa vsi prepričani, v kako obilni meri je Marija lepo ljubezen imela, kako je bila ta ljubezen v njeni neprecenljivi duši razcvetena in kako obilen sad de je obrodila, ne bom vam te lepe ljubezni bolj obširno razlagal; ozrimo pa se rajši še na nektere znamenja te ljubezni, de jo bomo vedili v sebi in v družih obudovati.

1. Lepa ljubezen se mora precej v otročjih letih začeti razodevati, kakor pri Marii. Razodevati se mora z veseljem do molitve, cerkve in svetih reči; zlasti pa s sramožljivostjo, s sovraštvam do greha in s priserčnim veseljem nad Bogam ter s hvalo Božjo, kar ravno ljubezen kaže. Otrok mora vediti in rad pre-mišljevati, de nič ni tako popolnoma, nič tako lepiga, svetiga in ljubeznjiviga, kakor Bog. Lepe reči mlado oko vidi na zemlji, ki mu je vse novo, njegov duh stermi nad neštevilnimi zvezdami, luno in solncam, ko jih ogleduje; pa otrok mora vediti in prepričan biti, de še vse drugači lep in ljubeznjiv je neskončno mogočni in do-brotljivi Bog, kateri je vse to vstvaril. Otrok mora vediti, de je dolžan rad imeti očeta in mater, brate in sestre in vse ljudi; vediti mora pa, de nad vse te je dolžan Boga neskončno ljubeznjiviga ljubiti. Tako se bo iz mladih dni v otroku lepa ljubezen obudo-vala, razcvetala in uterjevala. Bogaboječi mož, Jakob Eskobarski učenik pravice, je imel hčerko, kateri so pri sv. kerstu ime *Marina* dali. Otrok je imel pohlevno serce, je bil tihe nature, je razodeval zgodaj veliko uma in bil je pravlepo in keršansko odrejen. Komaj tri leta staro Marinko je njena teta deset Božjih zapoved učila ter jih razlagala, kolikor je otrok premogel zapopasti. „*Kaj pa če to reči, teta, Boga čez vse ljubiti?*“ je nekiga dne mlado dekelce teto po-prašalo. Teta ji odgovori: „*To se pravi, Boga rajši imeti, kot očeta, mater, teto in vse*“. Otrok je te besede tako dolgo ponavljal, de se jih iz glave nauči, in potlej je bilo vsak dan od nje slišati: „*Ljubi moj Bog! bolj te bom ljubila, kakor očeta, mater, teto in kakor vse drugo; o prav zares, nobene reči nimam tako rada, kakor tebe, in te bom iskala, dokler te ne najdem*“. Kaj ne, kristjan, ljube-zen tega nedolžniga otroka se tudi tebi lepa zdi; tako tedaj se nam je od otroka učiti, kako de moramo Boga iz serca in zares nad vse ljubiti. Torej pravi Jezus: „*Resnično vam povem, ako ne bote kakor mali, ne pojdete v nebeško kraljestvo*“.

2. Lepa ljubezen ne iše družiga, kakor pred vsim drugim le Bogu dopasti. Ljudje na zemlji ljubijo blago in denarje, ljubijo svoje telo in življenje, ljubijo ženo in otroke, ljubijo čast in spo-štovanje; zraven tega pa velikrat Boga pozabijo. Lepa ljubezen pa si misli: Denar in premoženje sem ali tje, telo in življenje, žlahta, čast in spoštovanje tu ali tam: ljubezen Božja mora prva biti! Lepa ljubezen vse premaga, si vse podverže in Boga na verh postavi; kakor olje, ako se voda nanj vlije, vselej na verh splava,

tako mora ljubezen Božja vselej prvo mesto imeti, vse drugo ji mora podložno biti, in če je tako, de je Bogu nasprot, mora čisto in popolnoma odstopiti. Lepa ljubezen ima tako žlahtne čutila in tako velikoserčno nagnjenje do svojiga nebeškiga ženina, de se zavolj njega velikrat tudi pripušnim rečem odpove, ako je z njimi tudi narveči posvetna čast ali sreča sklenjena. Sveta Regina, kmetiška pastarica, bi bila lahko nevesta francoskiga deželnega namestnika, tedej perva gospa v deželi; modro deklico je pa rudeče v lice spretelo, ko je bila v to vabljen, in je rekla: „*Moj ženin je Jezus Kristus; njemu bom vekomaj zvesta ostala*“. Ne obljuje, ne žuganja je niso mogle premakniti. Lejte, preljubi! to se pravi Boga res bolj ljubiti, kakor denar, premoženje, čast in ta svet, ga bolj ljubiti, kakor samiga sebe in svojo posvetno srečo: to se pravi, lepo ljubezen imeti, ktere mati je Marija.

3. Lepa ljubezen rajši ob vse časno pride, kakor ob prijaznost Božjo, in se rajši nar hujšimu preganjanju in terpljenju podverže, kakor de bi v kako reč privolila, ki je zoper njega Ediniga, kteriga iz vsiga serca ljubi. Egiptovski Jožef je naprej mislil, de bo mogel vso čast zapustiti, ki jo je vžival na kraljevim dvoru, in de bo mogel reven in zasramovan v ječo iti, če v pregreho ne privoli; vender je rajši kakor zaničevan hudodelnik v temnice šel, kakor de bi bil svojo nedolžnost oskrnil ter ljubezen in prijaznost Božjo zgubil. Tako je ta sveti mladeneč pokazal še posvetnemu svetu, kaj se pravi Boga za res ljubiti in koliko zamore lepa ljubezen zavoljo njega preterpeti. — Vi sinovi in hčere, pa tudi vi preposvetni očetje in matere! le eno samo iskro take ljubezni bi vam privošil, in bi gotovo bili pobožniši in čistejši, bi Boga in nebesa bolj kakor svoje strohljivo truplo ljubili in iskali. In vi, ki vas je hudo nagnjenje v kak smertni greh pokopalo, le samo majhno reč vas prašam: Kaj bi vam pomagalo, ko bi tudi 1000 let živeli v svoji samopašnosti, vaša duša pa bi mogla vender na vse zadnje vekomej od večne ljubezni ločena biti? Ti si s svojim greham lepo ljubezen zatajil, si svojo dušo iz nebeških bukev izbrisal in v pekel zapisal; Marii, sv. Jožefu, sv. Mihelu, svojimu angelu varhu in vsim svetnikam in angelam si se odpovedal in se hudobnemu v oblast dal! Prosim te, povej mi odkritoserčno, ali si že bil kterikrat prav vesel, odkar si se lepi ljubezni odpovedal, ktere mati je Marija, ter začel v gerdi ljubezni, ali pa v drugi pregrehi živeti? Ako bi ti bilo še kaj svetovati, bi ti

svetoval, de začni svoje grehe z grenkimi solzami prave pokore izmivati, kakor nekdanj Marija Magdalena; zakaj le če boš ti, zgubljena ovca, začela Boga veliko ljubiti, ti bo zamoglo veliko odpušeniga biti.

4. Veliko bi se zamoglo povedati in imenovati, kaj de lepa ljubezen rajši stori in prenese, kakor de bi se Bogu zamerila; mislim pa, de je vse v tem zapopadeno, ako rečem, de lepa ljubezen je vsak čas pripravljena rajši tudi z nar. strašnejši smertjo umreti, kakor de bi se ji v kaki reči skalila prijaznost Božja, ali de bi jo celo zgubila. Na mesto daljniga dokazovanja vam povem le samo zgled, kateri veselo spričuje, koliko je človek v stanu preterpeti, kateri Boga prav zares ljubi. Zveličana *Marija*, imenovana *ubožna*, je zapustila očetovo hišo in doto, ter je Bogu večno čistost in radovoljno uboštvo obljubila. Vselila se je pri neki cerkvi Marije Device, de je toliko ložej pogosto k Božji službi hodila, in se je preživela s prejo, šivanjem in drugimi deli svojih rok. Čista je bila, kakor Jezus vernim zapoveduje, ki nič nečistiga ne vzame v svoje kraljestvo. Nesnažniga hudobneža, ki jo je zalezoval, je zaničevala, kakor je zaslužil. To je nesramneža razkačilo, in žuga, jo po nedolžno zatožiti in obreči, de je tatica, če se mu bo zoperstavila. Devica pa je ostala stanovitna, ker ona ni bila ktera tistih, ki jih vsaka sapa skušnjave podere, ter brez pomislika v blato veržejo Jezusov zlati perstan ljube nedolžnosti, same sebe pa pokopljejo v strašni smertni greh, kateri potem kakor dereč lev preži in rujove pred vratmi vesti nesrečnih zapeljanih. Hudobnež ji podverže sreberno kupo, češ de jo je ukradla, in jo pri sodni zatoži. Bila je nato res k smerti obsojena, živa v zemljo veržena, zasuta, in potem z ostrim kolam skoz celo truplo prebodena. Vse to je poštena devica raji terpela, kakor de bi bila pregrešno znanje delala, in deviško lepoto oskrunila. Tako je umerla ta *Marija ubožna* pred več ko 500 leti, ktera je pa zdaj bogata pri Gospodu, kterimu je svojo ljubezen in zvestobo s svojo smertjo neoskrunjeno ohranila. Kdor za svoje poštenje tako skerbí in ga varuje, naj si bo svest, de lampica lepe ljubezni gori v njegovim sercu, ko bi on tudi njene lučice ne vidil ali ne čutil njene zveličavne gorkote.

Zdaj tedaj, preljubi, smo vidili čisto ogledalo lepe ljubezni nad Marijo in smo slišali tudi marsiktere zglede nad drugimi; ako tedaj imamo tudi mi to potrebno ljubezen, bomo zveličani po Je-

zusevim nauku; če je nimamo, ne bomo mogli zveličani biti, ker Jezus pravi, kdor ne ljubi, ostane v smerti, to je v smertnim grehu. Kaj pa še le, če kdo ne le lepe ljubezni nima, ampak celo v gerdi ljubezni živi? Sodite sami, jest vam tega ne bom obširno razlagal, ker vem, de prizadetje njih lastna vest sodi; glejte pa in glejte, de tega svarjenja ne preslišite! Od nekiga žepleniga ognja, ki ga Bog nečistim žuga, ste že večkrat slišali; in tudi besede, de *nič nečistiga ne pojde v Božje kraljestvo*, vam neznane niso. Rad bi vam dopovedal, de mora dandanašnji pravi kristjan ravno tako pripravljen biti, rajši umreti, kot Boga in njegovo ljubezen z greham zgubiti, kakor pri prvih kristjanih; pa njih veliko je, ki jim že skorej nič ne pomaga praviti, ker so že vsiga siti, kar je svetiga in Božjiga, samo greha in kar je posvetniga, so zméraj lačni. Pod samima cesarjema Dioklecijanam in Maksimijanam je 144.000 kristjanov rajši smert prestalo, kakor de bi bili od ljubezni Božje odstopili, se dali iz bukev življenja izbrisati, ter bi večni nesreči zapadli bili. Se ne boš kaj li tudi ti, kristjan, vojskoval za to večno veselje? Hočes li raji pogubljen biti? Vzdigni se tedaj, človek, oživi si vero, podžigaj si z molitevjo in zatajevanjem novo ljubezen v svojim sercu, ter se v nemaj z gorečnostjo, rajši tudi kaj prav hudiga terpeti, kakor de bi s kako nesnago več svojo dušo ogerdil. To pa ni še zadosti; temuč ker si z greham ranil Jezusovo čisto serce, ga moraš zdaj s pravo pokoro prijazno raniti in utolažiti. Prosi v ta namen Marijo, de ti spreobrnjenje sprosi, in sv. cerkev, de ti v imenu presvete Trojice odvezo dodeli, glej pa tudi, de tvoje spreobrnjenje ne bo lažnjivo. Ker smo pa vsi močno potrebni Božjiga usmiljenja in priprošnje Matere Božje, torej sklenimo to premišljevanje z molitevjo sv. cerkve k Materi Božji: „Sveta Marija! pridi v pomoč revnim, pomagaj maloserčnim, tolaži jokajoče, prósi za ljudstvo, potegni se za mašnike, bodi srednica pobožniga ženskiga spola; daj vsim svojo pomoč občutiti, kateri koli praznik tvojiga sv. imena obhajajo“. Prosi za nas sveta Božja porodnica, de se obudi v naših sercih lepa ljubezen, ter bomo z njo vredni obljub Kristusovih! Amen.

Jeran.

Šestnajsto nedeljo po binkoštih.

„Jezus je spregovoril in djal učenicam postave in farizejem, rekoč: Ali se sme v saboto ozdravljati?“ Luk. 14, 3.

Posvečevanje nedelje.

„Spomni se, de saboto posvečuješ. Šest dni delaj, ter opravi vse svoje opravila; sedmi dan je pa sabota Gospoda tvojiga Boga. Takrat ne delaj ne ti, ne tvojih kteri. Tako se glasi ena zmed zapoved, ktere je Gospod med gromam in bliskam na gori Sinaji oznanil, ter z lastnim perstam na kamnitno tablo zapisal. V šestih dneh je namreč Gospod vstvaril nebo in zemljo, in vse kar je na njima, ter je počival sedmi dan, in je žegnal ta dan in posvetil. Tako je zapovedal tudi človeku šest dni delati, sedmi dan pa posvečevati. To zapoved so pa farizeji in pismarji v Jezusovim času napčno razlagali ter njeniga duha niso razumeli. Clo vsakdanje potrebe in dela ljubezni so ob sabotih prepovedovali. Zato so očitali Jezusovim učencam, ki so v saboto za potrebni živež klasje smukali. Zato so Jezusu za zlo vzeli, de je v saboto bolnike ozdravljaj, in ravno po današnjim evangeliu nanj gledajo, kaj bo z vodeničnim storil. Jezus jih je hotel zavolj posvečenja sabote bolje podučiti; zato jim v prilikah in z lastnim zgledam pokaže, de dobro delati, bližnjimu pomagati, posvečevanju sabote ni nasprot, in jim prav razumno pove, de, če clo živini v sili in nevarnosti v saboto pomagati smemo, bo tolikanj bolj pripušeno, bližnjiga rešiti in mu dobro storiti. Se ve de niso mogli reči, de bi to napčno bilo, ter so obmolknili.

Kar je nekdej od sabote veljalo, velja zdaj večidel od nedelje, ki je v novi zavezi iz imenitnih vzrokov namesti sabote postavljena. Nedelja je odločena za Božje počeseenje in naše posvečenje, in je gotovo eden nar pripravniših in nar potrebnih pripomočkov naše zveličanje. Zakaj ravno nedelja je poseben spomin in za naše vdeleženje nar večih dobrot Božjih, spomin našiga vstvarjenja po Očetu, odrešenja po Sinu in posvečenja po sv. Duhu, O de bi jo

pač vsi kristjani v to obračali in vredno posvečevali! potlej bi bile nedelje zares dnevi Gospodovi, dnevi zveličanja. In reči smem, de je posvečevanje nedelje znamenje, koliko pobožnosti in kersanskiga duha je med kristjani kakiga kraja; in skerbni mu duhovni mu pastirju nič večiga veselja ne dela, kakor lepo posvečevanje nedelje; kakor mu nasprot nič bolj serca ne podera in nič večji žalosti ne prizadeva, kakor viditi, de njemu zročeni Gospodove dneve slabo posvečujejo. Zato v večji posvečevanje tih dnev pomislimo, kako naj jih v spominu nar večih dobrot Božjih posvečujemo. Nauk gotovo za vse in vselej, posebno današnje dni premišljevanja vreden!

Slehern dan se spomnimo Božjih dobrot, ki nam neprenehama dotekajo; vsak dan tudi obračajmo v čast Božjo in svoje zveličanje. Ker nas pa sicer potrebne dela in časne skerbi v tim zadržujejo in motijo, je en dan v tednu, nedelja, posebno v to odločen, de ga oprosteni vsih drugih opravil Bogu posvečujemo in v spominu Božjih dobrot v svoje zveličanje obračamo. Zakaj

1) nedelja je spomin stvarjenja, in nas torej spomni vsih dobrot, ktere nam Bog skazuje po našim lastnim, in po stvarjenji vsih drugih stvari, nam zapove počivati, kakor je Gospod po stvarjenji počival. Šest dni je namreč Gospod odločil za delo stvarjenja, in sedmi dan je nehal od svojiga dela. V ta spomin je zapovedal v dnevu, ki si ga je sam zvolil, nehati od vsiga dela. Kako zaželen, clo potreben je pa zares ta počitek človeku za dušo in telo, de se oddahne od dela, ki ga je ves teden v potu svojiga obraza opravljal; kako potrebno je za trudne ude, de v sladkim počitku novo moč zadobe! Kako potrebno in doželeno je pa tudi za duha, de se v tim počitku bolj živo spomni Boga, za kteriga je vstvarjen; se od pozemeljskiga ločen povzdigne proti nebesam, kamor je namenjen, kjer bo v večnim vživanji Božjim večni počitek! Tako nas tedaj vsaka nedelja živo spomni, de smo stvari Božje, po njegovi lastni podobi vstvarjene, in za večno zveličanje namenjene; de smo otroci nebeškiga Očeta, ki v njem živimo, se gibljemo in smo; de je torej sv. Avguštin prav imel, ko pravi: *Za se, o Gospod, si nas vstvaril, in naše serce je nepokojno, dokler v tebi pokoja ne najde!* Kaj je tedej bolj spodobno, kakor de mi v spominu stvarjenja častimo Vsigamogočniga, kteri je vse iz nič vstvaril in je od vsih stvari češen, kakor kraljevi prerok

pravi: *Nebo pripoveduje slavo Božjo, in podnebje pripoveduje dela njegovih rok; de premišljujemo njegovo neskončno modrost, kakor Psalmist kliče: Gospod, naš Gospod, kako prečudno je tvoje ime po vsi zemlji; de hvaležno molimo njegovo neskončno ljubezen, in s tremi mladenči v ognjeni peči kličemo: Hvalite vse stvari Gospodove Gospoda, hvalite in povikšujte ga vekomej!* In koliko družih pobožnih misel in svetih občutljejev zamore obuditi tako premišljevanje Stvarnika in njegovih del! Res je torej lepo posvečevanje nedelje, de dela Božjih rok na nebu in na zemlji v pobožnim veselji premišljujemo in njih Stvarnika častimo in hvalimo. In kako nezmerne, prečudne so te dela Božje, ki jih je Bog človeku v prid vstvaril; kako zastopno se na njih vsih bere Božja mogočnost in ljubezen; kako prijetno in lepo je posebno za kmeta, ob nedeljah hvaležno pregledovati in premišljevati žegen Božji, ki ga mu Gospod pošilja čez polje in pohišstvo!

Zato, kristjan, ne pozabi in ne opusti, sedmi dan počitka, ko si zbriseš pot truda s svojiga obraza, se veselo in hvaležno že doma spomniti Gospoda svojiga Stvarnika, ki te je tako prečudno obdaroval na duši in na telesu, in te tako visoko namenil, de bi v ljubezni do Njega — Njemu zméraj bolj podoben prihajal; Njega, ki je toliko stvari v tvoje veselje in tvoj prid vstvaril in jih ohranjuje; de to premišljevanje živo hvaležnost in ljubezen v tebi unema in terdni sklep obudi, tudi Njemu iz vse moči služiti, in svoje serce popolnoma Njemu posvečevati!

Ali pa nasprot ni napčno in pregrešno, ko veliko ljudi ta dan počitka zoper Božjo in cerkveno zapoved brez razločka dela, kupčuje, le zgolj za časni dobiček skerbi? Ali ni dosti šest dni v tednu za telo skerbeti, in treba, mu saj v nedeljo počitek privošiti? Ali se nam vredno ne zdi za neumerjočo dušo skerbeti, in se dobrotljiviga Boga bolj živo spomniti in veseliti? Ali mislimo, de homo s svojo napčno pridnostjo kaj opravili, ko vender vsa sreča in ves žegen le od Boga pride? Ali bo pa On delu nepokorniga svoj žegen dal? Ali ne bo veliko več vse njegovo delo in ves trud v nič storil? Poslušaj, kaj On žuga že v stari zavezi: *Ako ne bote vsih mojih zapoved spolnovali, ako bote moje postave zaničevali, vas bom hitro z uboštvam in z vročino obiskal. — Vi bote zastonj žito sejali; od sovražnikov bo pojedeno. Nebo vam bom, kakor železo, in zemljo, kakor bron storil. S svojim delam se bote zastonj trudili; zemlja ne bo rodila, in drevje ne*

bo sadu prineslo. Ali ne vidimo tega tudi dan današnji, de sreče in žegna od zgorej nimajo, ki za Gospodove zapovedi ne marajo? In ko bi tudi kak dobiček z delam v nedeljo storil, je to krivično blago, ki ne more teka imeti, ter od ene strani časní sreči vrata zapera, od druge pa kakor težek mlinski kamen na vratu dušo v pogubljenje vleče.

Koliko bolj, kakor z delam, se pa pregreše zoper namen nedelje tisti, ki se ne le s hvaležnim sercam Boga Stvarnika ne spomnijo, ampak ga po slabih tovaršijah žalijo, njegove dobrote slabo obračajo, in morebiti ves teden toliko greha ne store, kakor v nedeljo. Kdo našteje nedeljskih grehov veliko število? Ali hočem imenovati nečimurnost v obleki, ki vse misli od Boga le v posvetno obrača, ki toliko pregrešnim mislim priložnost in sploh toliko pohujšanja daje, in toliko nedolžnih duš umori? To gotovo ni v čast Božjo, tim več v službo mesa in satana! Ali hočem opomniti požrešnosti in z njo sklenjeniga gerdiga govorjenja in slabiga zaderžanja po kerčmah, de je pošteniga kristjana groza memo iti! Pač so res taki sovražniki Jezusoviga križa in njih Bog je trebuh? Ali hočem v misel vzeti drugo slabo znanje, ki se nar bolj ravno o Gospodovih dnevih dela, in za Boga vstvarjeno serce s trupam nečistiga ognja napolni, ter vse svetejši čutila v njem zaduši? Res ni potim čuda, de Duh Božji tako oskrunjen rod zapuša! In kdo bo naštel vse pregrehe, ki se ob nedeljah dopernašajo, in dneve, ki so v čast Božjo odločeni, v razžaljenje Božje in v lastno pogubljenje obračajo? Ali ni to strašna nehvaležnost in hudobija? Po pravici kliče sv. Bernard: *O milovanja vredna nespamet toliko ljudi! Cel teden delate in se trudite za živeš umerjočiga telesa, ob nedeljah in praznikih pa se vidi, de se trudite in prizadevate, neumerjočo dušo pogubiti, v ktere zveličanje in večno srečo je zapovedano, nedelje in praznike posvečevati!*

Zato si globoko vtisnimo besede: *Sedmi dan je Gospod počival od svojih del, in Bog je sedmi dan žegnal in posvetil, de tudi mi ne v delu in pregrehi, ampak v počitku in v svetim veselim premišljevanji v spominu na Boga Stvarnika nedeljo doperne-
semo.*

2) Nedelja je pa tudi poseben spomin našiga odrešenja po Kristusu, pa ne le spomin, ampak dan, v katerim naj se dela odrešenja zméraj bolj in bolj vdeležujemo. Pred oči se nam stavi ta dan vse delo večlovečenja Sinu Božjiga in odrešenja po njem, in

tega dela z njegovimi obilnimi gnadami se vdeležujemo pri sv. maši; zato je sv. cerkev zapovedala: *Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožno pri sv. maši.* Tukej ti doteka delo odrešenja, zasluženje Kristusove smerti; tukaj je studenec vsim odpert, dosti obilen očistiti madeže vsih, ugasiti žejo vsih, obilno dopolniti želje vsih v vsih petrebah. Zato večna hvala tebi, naš Odrešenik, ljubi Jezus, de si nam tak imeniten zaklad, tak neskončen dar zapustil! Zato skesano terkaj tukej na svoje persi, rekoč: *Oče, glej obličje svojiga Kristusa in bodi meni ubogimu grešniku milostljiv!* Z vsim zaupanjem prosi za vse potrebno rekoč: *To nam dodeli po Gospodu našim Jezusu Kristusu!* in Oče, ki nam je lastniga Sina dal, nam bo z njim tudi vse drugo dodelil.

De boš pa zastran odrešenja podučen, poslušaj o Gospodovih dnevih besedo Božjo, ki se oznanuje; *blagor jim, ki Božjo besedo poslušajo in ohranijo.* Zakaj tukaj se razlagajo za zveličanje potrebne resnice Jezusove vere; tukaj se razkladajo dolžnosti, ki jih slehern po veri in svojim stanu ima; tukaj se kaže ostudnost pregrehe in lepota sv. čednosti. — De bo pa seme Božje besede na dobro zemljo padlo, pripravi že popred svoje serce; poslušaj zvesto, kakor bi ti Kristus sam govoril, in željin Gospodoviga uka reci: *Govori, Gospod, tvoj služabnik poslušaj;* obračaj sam nase, kar je rečeniga in skleni po tim ravnati, in večkrat premišljevat, kar si slišal. Tako si boš nabiral zméraj veči zaklad spoznanja Božjiga, svoje serce vravnal zméraj bolj po Jezusovim nauku, svoje življenje zméraj bolj v čednosti terdil, ter boš *podoben modrimu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo,* in mu je vihar nesreče poderl ne bo.

Kaj pa, ali vidimo kristjane, de bi se v spominu odrešenja sploh tako službe Božje vdeleževali? Koliko jih je, ki že službo Božjo navadno mudé? Koliko jih je, ki le iz zgolj navade, ali še iz slabih namenov v cerkev hodijo? ki so pri nar svetejši daritvi vsi merzli, streseni, ali imajo serce clo polno hudobnih, prevzetnih, nespodobnih misel, in se še to od njih ne more reči, de bi saj z žnablji Boga častili? Pač taki ne pomislijo, kdo je na altarlji pričujoč, in ne poznajo njegove neskončne ljubezni do nas; pač se ne išejo z njim skleniti in se mu popolnoma darovati. Zato je pa tudi nar svetejši opravilo pri njih brez sadu; nar veči skrivnost njih serca ne prebudi in ne oživi, in ostanejo po službi Božji kakor popred. — Ravno tako pa tudi Božja beseda, kolikrat ne

najde pripravnih odprtih src in zato nič ne zda! Res je žalostno viditi, kako nekteri clo zunaj ostajajo, nekteri se zgovarjajo, in okrog ozérajó, nekteri dremljejo in se za Božjo besedo ne zmenijo! Povejte mi, ali ni res tako? De bi Bog hotel, de bi ne bilo! Zato pa tudi pri tolikih kristjanih od Božje besede ni nobeniga dobička, kér vse pade le med ternje ali na skalo, in pogine. Zato tolika nevednost v svetih rečeh pri tolikim oznanovanji Božje besede, ker ljudem za njo mar ni. Nikar pa ne mislite, kristjani, de je cerkvena zapoved že dopolnjena, ko ste le s telesam pričujoči, serce je pa deleč proč ali vse merzlo, in glejte, de od nas ne bodo veljale Jezusove besede: *Vi ne poslušate Božje besede, ker niste iz Boga*; glejte, de tudi vam zavolj take zanikernosti in zaspčnosti ne bo enkrat rekel: *Resnično vam povem, vas ne poznam*, nobene časti mi niste skazovali, nobene ljubezni do mene imeli, zato vas tudi jest ne morem za svoje spoznati. — Drugih nerodnost, ki se dostikrat gode okrog cerkve in v cerkvi, ne vzamem v misel, de pobožnih ne žalim in nedolžnih ne pohujšam; rečem le, de, ko bi Jezus v človeški podobi med nami bil, in do nektere cerkve prišel, bi se, kakor v Jeruzalemskim tempelju po biču ozerl in bi jih veliko, veliko proč segnal s serditimi besedami: *Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.*

Kristjani drugač, vse drugač, moramo v Gospodovih dnevih pri službi Božji biti, in se Jezusoviga odrešenja vdeleževati, de bo nam po njem, kakor Caheju zveličanje došlo, in pojdemo, kakor skesani colnar opravičeni v svojo hišo!

3. Gospodov dan nam je zadnjič tudi spomin *našiga posvečenja*, spomin prihoda sv. Duha, ki je prišel binkoštno nedeljo nad aposteljne in perve verne, in od tega časa več ne zapusti Jezusove cerkve, ter posvečuje njene otroke s svojimi gnadami, in jih poterduje zoper vse nevarnosti in skušnjave. Ali se ne bomo tudi mi že pred ta večer pripravljali z molitvijo za pomoč in gnado sv. Duha, kakor so se aposteljni in prvi verni pripravljali s stanovitno molitvijo? Ali ne bomo posebno radi v svetim premišljevanji Njemu serca odperli, de mu On govori z znotranjim glasam in ga s svojimi darovi napolni? Pomislimo pa pri takim premišljevanji posebno, kako smo pretekli teden preživelí? kaj hudiga storili, kaj dobriega zamudili? storimo terdne sklepe, kako hočemo prihodnji teden z gnado sv. Duha bolj v čast Božjo in v svoje zveličanje oberniti.

Posebno se pa radi in vredno približujmo studencam gnade, kjer sv. Duh deli potrebne gnade in dušno življenje vsim, ki s pripravljenim srcem pridejo. Spomnimo se zato vsako nedeljo že prve gnade, ko smo bili prerajeni v sv. Duhu, in smo postali otroci Božji in tempelj sv. Duha, in sklenimo po takrat storjeni obljubi živeti vse svoje žive dni. Ker se pa človek večkrat spodtakne, in svojo dušo v vsakdanjim življenji oprai ali clo močno omadežva, se večkrat v Gospodovih dnevih očišujmo svojih madežev v studencu pokore, de gnado sv. Duha in prijaznost Božjo zadobimo. Blagor nam, ako lepo očistimo in z gnado sv. Duha ozaljšamo svojo dušo v nedeljo, ko tudi telo očedimo in lepši oblečemo! Posebno pa išimo obilnost gnad v nar svetejšim zakramentu, in se radi in vredno združujmo z Jezusam pri Božji mizi, ali saj z duhovnim obhajilam gorečih želja, de novo moč zadobimo za prihodni teden. Zares z novo ljubeznijo do Jezusa bo naše serce napolnjeno, in v novič ga homo darovali in zročili njemu, ki se je nam samiga dal. Z veseljem pojdemo na svoj dom, ker pojde Jezus z nami, in bo zvesto pri nas ostal s svojo gnado, ako njegove ljubezni ne pozabimo!

Kako pa spet sv. cerkev britko toži, de veliko, veliko kristjanam je malo mar za gnado sv. Duha, in v svoji zanikernosti se tudi ob nedeljah komaj spomnijo, ali je sv. Duh, kakor tisti Janezovi učenci v Efezu, ki še keršeni niso bili, in niso vedili, ali je sv. Duh. Zato je pa tudi malo zares pobožne molitve, ker le sv. Duh nas uči prav moliti, kakor se moramo pa tudi z molitvijo za njegovo gnado pripravljati, zakaj *nebeški Oče bo dobriga Duha dal tim, ki ga zanj prosijo*. Zato je pa namesti sv. premišljevanja, v katerim se Duh Božji zadobi, toliko raztresenja in posvetniga duha, in pa tudi njih tolikim tako mala skerb, de bi v sv. zakramentih se posvečujoče gnade sv. Duha vdeležili, de clo nar večkrat ravno o Gospodovih dnevih to gnado lahkomišljeno in prederzno zapravijo. Zato pa tudi Duh Božji in njegov blagoslov zméraj bolj človeški rod zapuša; zato ljudje nimajo sreče in teka pri svojih rečeh, in njih serca postajajo, kakor žalostna pušava, od ktere je zbežal Duh Božji s svojimi darovi in čednostmi, in med viharjem hudih strast prebiva v njih le nečisti in posvetni duh.

Ako nam vest to očita, odpovejmo se dozdanji zanikernosti in

vsimu hudobnemu duhu, očistimo svoje serce vsiga greha, de ga Duh Božji spet s svojo gnado napolni, in v njem prebiva.

Skerbimo sploh, de bomo Gospodove dneve zares posvečevali v hvaležnim spominu nar veči dobrote svojiga stvarjenja, odrešenja in posvečenja, in tako bomo zares častili Očeta, Sina in sv. Duha; za se bomo pa zadobili žegen od zgorej za vse reči, in obiln zaklad zasluženja za večnost; vsaka nedelja nam bo stopinja bližej nebes, ker bomo vsako nedeljo ne le z besedo, ampak z djanjem klicali: O Gospod, posvečeno bodi tvoje ime, pri-di k nam tvoje kraljestvo! Tako bomo zméraj bolj pripravljeni za Božje kraljestvo v nebesih, kjer nas z večnim veseljem čaka večn počitek!

Vsaka nedelja nas namreč spomni tudi večniga počitka in ne-beškiga veselja. Vsak teden je namreč majhna, primerna podoba človeškiga življenja. Šest dni delamo in se trudimo, potlej pride dan Gospodov, dan počitka. Tako moramo v zdanjim življenji delati in se truditi, terpeti in se vojskovati, ako hočemo enkrat priti v večni pokoj Gospodov. Kdor med tednam ne dela, in svojih dolžnost ne spolni, ne zasluži počitka, in saj v svoji vesti tudi pokoja nima. Kdor v zdanjim življenji ne spolnuje svojih dolžnost, tudi enkrat ne bo vreden in deležin večniga počitka. Pravični se zadovoljno ozre v nedeljo na ravno pretečeni teden, počiva in Boga časti. Kako mirno se bo on ozerl zadnjo uro na pretečeni teden svojiga težavniga življenja! Tistikrat se bo zanj za vselej delavnik nehal, in začel se bo večni praznik in počitek pri troje-dinim Bogu, kterimu je na zemlji nedelje in praznike posvečeval, in kakor zvest hlapec služil, in bo zato zdaj od njega zaslužno plačilo prejel. — O Gospod, trojedini Bog, pomagaj nam svojim služabnikom vsim, tebi posvečene dneve tako obhajati, de pridemo vsi v tvoje kraljestvo, in tam v prazniku, ki večera nima, tebe častimo vekomej! Amen. Č.

Sedemnajsto nedeljo po binkoštih.

„Ta je nar večí in perva zapoved“. Mat. 22.

Visokost in imenitnost ljubezni Božje.

K velikim cerkvenimu učeníku sv. Bonaventuru pride nekiga dne brat Iln, iz družbe sv. Frančiška, in mu reče: „Vam učenim je Bog velike darove dodelil, de mu zamorete služiti in njegovo Ime pred ljudmi povelečevati; koga zamoremo pa mi priprosti v njegovo čast storiti?“ Svetnik mu ljubeznjivo odgovori: „Vi zamorete Boga odkritoserčno ljubiti, in to je edino, kar mu dopade“. Iln na tó reče: „Zamore li priprost in neučen človek Kristusa tako ljubiti, kakor prebrisan in učen?“ „Kako to prašaš?“ reče Bonaventura; „priprost človek zamore Boga bolj ljubiti, kakor nar globekejši učeni“. Iln gre razveseljen od njega, teče na vert in kliče: „Priprosti ljudje, ljubite Kristusa in bote večí od brata Bonaventura“. — Ali ni to čudna pa tudi vesela reč, kristjanje: pri ljudeh morajo za perve in nar večí opravila nar učenejši in naj brihtniši ljudje biti; nar večí in nar perva zapoved Božja pa je take lastnosti, de jo tudi naj bolj priprosti ljudje zamorejo spolnovati, in po nauku sv. Bonaventura še celo ložej, kakor učeni in prebrisani (mende za to, ker so taki napuhu manj podverženi)? Pa ravno iz tega se nam le še tolikanj bolj razodeva visokost in imenitnost ljubezni Božje, ker perva in nar večí čednost je taka, de jo tudi nar nižji in nar bolj zaničevani zmed človeštva, kakor visoki in imenitni spolnovati zamorejo. Ker smo pa nagibe k ti čednosti in njeno lepoto že pri družih priložnostih premišljevali, *bom vam dans z Božjo gnado skusil razložiti, kako visoka in imenitna je ljubezen*, ktero Gospod sam perva in nar večí zapoved imenuje. Bog sv. Duh razsvetli in vnemi k ljubezni moje in vaše serca.

Sv. Prosper lepo piše od ljubezni, ker pravi, de je ona „smert hudobij, življenje čednost, moč vojskovavcov, palma zmagovavcov, živest svetih serc, korenina vsiga zaslužjenja, plačilo tistih, ki so popolnamost dosegli. Ona obuduje na duši mertve, ozdravlja omagujoče, uči zmotene, navdaja z zaupanjem obupljive in stanuje v mirnih sercih. Ona je rodovitna v spokornikih, razveselivna v njih, ki so višji stopnjo spokornosti dosegli, častiljiva v stanovitnih, zmagovitna v marternikih in sploh delavna v vsih vernih“. Te besede nam razločno razkazujejo, kako visoka je ljubezen Božja, ker je tolikanj obilen njen sad. Visokost in imenitnost ljubezni Božje nam pa zlasti še naslednje reči razodevajo. — (Po poglavitnim zapopadku po Lud. Gran.).

1. Ljubezen Božja je kraljica vsih družih čednost, ker ona je cil in konec, od kodar vse druge čednosti izhajajo, in kamor se vse druge stekajo. Zakaj take natore je ljubezen, de ondi, kjer ona stanuje, morajo vse druge čednosti, kakor žlahtne tovaršice z njo biti; ko bi se tudi le ena sama pogrešala, bi bilo znamenje, de prave ljubezni ni, in če so v veči meri druge, v veči meri je ljubezen. De je ljubezen kraljica vsih čednost, nam lepo kažejo tisti nebeški duhovi, katerim se Serafi pravi, in so ravno zavolj tega nar vikši med vsimi angeli, ker so na nar vikši stopnji v tisti čednosti, ki je med vsimi naj perva, namreč v ljubezni. Zavoljo tega tudi, ako kdo prav posebno goreče Boga ljubi, se reče, de serafinsko ljubezen ima. V tem pomenu pravi sv. Gregor: „K tisti stopnji se po nekakim pomenu tudi tisti ljudje štejejo, kateri tukaj na zemlji v ljubezni gorijo... Kako drugači, kakor Serafe bi take ljudi imenovali, katerih serce, ko je samo v plamenu ljubezni, tudi druge vnema?“ Zares velika reč je človek, ki v resnici Boga ljubi, de se s Serafi samimi, naj vikšimi angeli, vštric postavlja. Kdo bi si tedaj z vso močjo ne prizadeval, si to kraljico čednost pridobiti, ki človeka tako povzdigne in ga tako rekoč v naj vikšiga angela spremeni!

2. De pa ljubezen človeka tako častiljivo zamore povzdigniti, ga ona posveti. Sv. Bernard nam to lepo razlaga, ker piše: „Tolika je svetost, kolikoršna je ljubezen; in toliko je kdo svetejši, kolikor je Bogu prijetniši.“ Kadar torej Bog koga hoče posebno povzdigniti, ga v ljubezni poskusi, če jo ima ali ne, in koliko stopnjo de je že z njo dosegel? Ko je hotel Petra nad druge apostelne za poglavarja povzdigniti, ga je popred — ne le

enkrat, ampak trikrat — za ljubezen poprašal: „Simon Jonov, me ljubiš bolj kakor tile?“ potlej mu je rekel: „Pasi moje orce“. (Jan. 20.). — Ljubezen nebesa z marterniki napolnuje; vsi, ki so od stvarjenja sem marterstvo dosegli, so bili k njemu od ljubezni gnani, in od ljubezni so moč in stanovitnost zadobili, de so zamogli prestati silne natezanja, terpljenja in bolečine. Torej sv. Avguštin po pravici pravi, de *nič ni močnejšiga na svetu od ljubezni*. Ljubezen obrodi *čiste device* in deviške, ker *čist je*, po besedah sv. Janeza Klimaka *tisti, kateri z močjo ene ljubezni drugo premaga, in z duhovnim ognjem meseni ogenj zatrè in pogasi*. — Ljubezen človeku da *zmago nad vsimi skušnjavami*; torej pravi sv. Peter Ravenski: „Pravi ljubezni se ne zdi nič terdo, nič težko, grenko ali smertivno; ona vsako nevarnost zaničuje in zasmehuje smert. Kjer je ljubezen, tam je zmaga. Zato, o človek! ljubi ga iz vsiga serca, de boš vse brez truda premagal in svoje grehe zamogel zbrisati. Vesela vojska je, kadar kdo s sladko ljubeznijo premaga vse hudobije“.

3. Pa še drugo veliko lastnost ima ljubezen: *ona sama človeku da pravo in resnično zadovoljnost*, kolikoršno je v tem življenji že moči doseči. Se tega bolj prepričati, pomisli kristjan, de naša s pametjo obdarovana duša je tako zlahčno bitje, de ga nobena druga reč ne more nasiliti in vpokojiti, ko bi še toliko popolnoma bila, kakor le Bog sam ali ljubezen Božja. Človek misli velikrat, ko bi še to le, pa to le imel, potlej bi bil zadovoljin in bi mirno živel; ali skušnja uči, de človek, če tudi tisto zadobi, pa spet kaj družiga poželi; njegova duša se ne da z ničimur resnično vpokojiti, dokler ne počiva s pravo ljubeznijo in z vsim sercam v samim Bogu, za kteriga je stvarjena. Nebes, zemlja, morje in vse vidne reči so brez vsake primere manjši cene, kakor človek, in zavolj tega nobeno zmed njih, pa tudi vse skupej brez Boga in njegove ljubezni ne morejo nasiliti človeške duše; Bog sam je neskončno veči kot človek, kot vse stvari, on je našo dušo za se vstvaril, in le z Njim samim se zamore vpokojiti naša duša in z ničimur manjšim ne. Ako bi človek tudi na trume angelov, tako de bi jih vidil, za tovarše imel, bi on brez Boga ne mogel zadovoljin biti; še več, ko bi človek tudi v nebesih prebival in vse njih sladkosti vžival, bi on ne mogel zadovoljin biti, ako bi v nebesih Boga ne ljubil. Dokler se tedaj človek nar vikši dobrote ne prime z resnično ljubeznijo, je zméraj

razmišljen, nepokojin, skerblijiv, je podoben nekemu, ki nekaj iše, pa ne najde; je žejin, pa ne pride k ohladilu; ga zebe, pa ne pride k ognju. In ko bi imel obilnost vsiga posvetniga premoženja in bogastva, in ko bi tudi vse veselje na svetu vžival, ne pomaga nič, — on ne najde miru in pokoja, če ne prebiva ljubezen Božja v njegovim sercu. Salomon, ko je bil vse na svetu poskusil, kar človeško serce poželi, je poslednjič globoko zdihnil: „*Vidil sim, de vse pod solncam je nečimernost in dušna stiska.*“ — Vse drugači je z ljudmi, ki zares Boga ljubijo; oni sicer tudi terpé, vender jih ljubezen v stan nekake zadovoljnosti postavi, od kakoršne neljubeči nimajo zapopadka. V spričevanje tega nam je na tavžente pušavnikov, spoznovavcov, svetih marternikov in bogoljubnih kristjanov. Opomnim vas pa samo sv. *Terezije*, ktera, goreča v ljubezni do Boga, je bila celo v svoji vedni bolezní tolikanj srečna in zadovoljna, de je bila, po svojim lastnim spričevanji, pripravljena rajši umreti, kakor brez terpljenja živeti. Tako tedaj ljubezen Božja tudi to osladí, kar je sicer nar. britkejši na svetu. Gotovo ste že tudi sami v svojim življenji to resnico skusili in več ubogih ali priprostih dobrih kristjanov vidili, de so bili zadovoljni in veseli, kakor pa bogatih in imenitnih, kateri so bili zraven tega pa bolj posvetni, kakor skerbni za ljubezen Božjo. O kako visoka, kako imenitna in žlahtna je tedaj ljubezen Božja, ktera sama premore človeku dušo vpokojiti!

4. *Ljubezen*, kakor kraljica vsih čednost, *ima tudi prečudno moč*, ktera zamore vse nase potegniti. Moč ljubezni, pravi zveličani Ludovik Granaški, je tolika, kadar je popolnamost dosegla, de ona z velikostjo svoje ljubeznjivosti vse moči naše duše nase potegne, in vsako poželenje po posvetnih rečeh v nas zatré. Zavoljo te imenitne prijetnosti ljubezni Božje jo svetniki derečo ljubezen imenujejo. Ko je zveličani opat *Silvan* globoko v premišljevanje in priserčne molitve zatopljen bil, so se mu vse časne reči zdele tako zanikerne in malovredne, de je večkrat oči zatisnil in rekel: *Zapríte se moje oči, kaj hočete na zemlji gledati, kjer nič lepiga ni.* Lahko sv. mož nič lepiga na zemlji vidil ni, ker je njegovimu duhovnimu očesu lepota ljubezni Božje odperta bila. Zavoljo tega se ta ljubezen, kadar je svojo pravo stopnjo dosegla, zamore po pravici imenovati preokus nebeškiga veselja. Vsaka časna reč, v kateri se človek iz ljubezni do Boga zataji, mu to sladkost v duhu povikša in ga zméraj višej in višej

od sveta in posvetnosti odmakne, ter zméraj bližej k Bogu povzdigne. Iz take ljubezni bo izviralo veselje izvoljenim v nebesih; blagor mu, kdor jo že zdaj ima: kakšna bo še le tam gori! Zakaj ravno njim, kateri Boga ljubijo, je on, po besedah sv. Pavla, take reči pripravil, kakoršnih ni nobeno oko vidilo, ne uho slišalo, ne serce človeško občutilo.

Ravno ta dereča ljubezen se z drugimi besedami imenuje tudi *rane vsekajoča ljubezen*. Ona namreč serce rani in presune; ker kakor taki, ki ima rano vsekano, ne more lahko, de bi ne mislil na svojo rano, tako tudi uni, ki je od ljubezni Božje ranjen, ne more lahko drugač, kakor de v Boga misli, kteriga njegovo serce nad vse drugo ljubi, goreče ljubi. Bere se od nekiga pušavnika: — tovarš je k njemu prišel in ga je nekaj prosil. Pušavnik gre v pušavico (pušavniško kočico) iskat, pozabi pa iskajoč, koga de iše. Zopet gre ven ga prašat, kaj bi rad? Vender je vnovič pozabil; in ko se mu je tri- ali štirikrat tako zgodilo, je tovaršu rekel, naj gre sam poiskat, kar želi, zakaj njemu ni bilo moč, le majhen čas tega v spominu ohraniti, — tako je bila njegova duša v Boga zamaknjena. In temu se ni čuditi, ker duhovno veselje v Boga zamaknjene duše je toliko in tako žlahtno, de, od svetiga Duha razsvitljena, komaj vredno spozna, kaj družiga misliti, ali se za kaj družiga zmeniti, kakor za Boga.

5. Ljubezen Božja v svetnikih *čudne reči dela*, ktere so nam zavoljo tega premišljevat, de bi mi svetnike Božje saj od deleč začeli posnemati ter ne bili celo tako močno posvetni, in de bi ne živeli v toliki nevarnosti za zveličanje svoje duše. Kaj bomo rekli od sv. Tomaža Akvinskiga, ki je bil s premišljevanjem včas tako v Boga zamaknjen, de se je moglo njegovo telo za duham kviško vzdigniti, in je v sladkosti Božjiga premišljevanja za vse zunanje tako rekoč mertev bil. Zgodilo se je enkrat, de je ta svetnik na samotnim kraji stal in deržal gorečo svečo v roci; sveča je nižej in nižej dogorevala in poslednjič je plamen roko dosegel; ali svetnik ni nič občutil, tako globoko je bil v premišljevanje zaptljen. Opekline na roki so spričevale, kaj se je bilo zgodilo. Drujikrat je bilo na to prišlo, de so mu mogli neko oteklino z razbeljenim železam žgati, de bi se ozdravil; on pa se je v molitev podal in se tako zamislil, de te velike bolečine še čutil ni. To so reči prečudne, kakoršne bomo mi javalne kterikrat skusili ali dosegli, ker to so čudeži goreče ljubezni Božje; ktere nas morajo

pa s strahom napolnovati, de si tako malo prizadevamo za zbravniga duha in pobožno molitev, ker nam pomanjkuje goreče ljubezni Božje. In to nas mora ponižne delati, ker ne le enaki posebni zgledi, ampak sploh djanja svetnikov so take, de nam skazujejo, kako deleč, kako silno deleč smo še od popolnoma ljubezni Božje. To so djanja, ki nam silo delajo, si z vso gorečnostjo prizadevati, de bi začeli Boga ljubiti, in Boga v globoki ponižnosti za dar ljubezni prositi, ker brez ljubezni človek, ki se svoje pameti zavé, ne more zveličan biti.

Vidili smo tedaj, kristjanje, visokost in imenitnost ljubezni Božje, ter se prepričali, de ona je kraljica vsih čednost, ki človeka k prečudni svetosti povzdigne, in mu da narveči srečo in zadovoljnost, de ima ona prečudno moč in velike reči v svetnikih dela, de le znjo samo zamore človek pravi pokoj doseči. Če je pa temu tako, potlej je vsako daljno spodbodovanje k ljubezni Božji odveč, ker se že samo po sebi razume. Rečem samo še k sklepu, kar je nekđaj Zveličar neki bogaboječiči duši govoril, rekoč: Iz vsiga sv. pisma si posebno v spominu ohrani besedo „ljubezen“, zakaj če imaš zméraj misli v ti besedi, bo tvoje življenje vsak čas naravnost, brez zmote, k nebesam povzdignjeno in veselo ... Ljubezen ti bo pomagala vse hude nagujenja in vse nezmerno poželenje po posvetnih rečeh premagati. Amen.

Jeran.

Osemnajsto nedeljo po binkoštih.

„Zakaj mislite hudo v svojih sercih“. Mat. 9.

Kako velik greh je preklinovanje.

V Gaskonji na Francoskim sta pred veliko leti dva človeka ob enim dnevu, v eni uri, na enim kraji, v enim dvoboju nesrečen konec storila, in še tisti dan, prejden so jih zamogli pokopati, sta bila od nekakih černih psov tiste dežele napadena, kateri so oboje truplo s toliko steklostjo in togoto z lasmi in kožo vred tako požerli, de od obeh tudi ne ena kost ni ostala, de bi jo bili po-

kopali. Kaj de ji je k ti grozovinski smerti nagnalo, in zakaj de se je po smerti s truploma ta gnusoba zgodila, ne vem povedati; to pa vém, kar se v zgodbah bere, de sta bila ta dva nesrečnika v svojim življenji nesramna gobca, iz katerih skorej ni bilo besede, de bi ne bila z nar. nagnusnišimi *kletvinjami in bogokletstvi* sklenjena, in torej ni bilo čudo, ako je bila mera njunih hudobij in nagnusnost v kratkim času napolnjena in kaznovana. — Taciga greha, ki se mu pravi preklinovanje ali bogokletstvo, so tudi judje celo Svetiga vsih syetih, Jezusa, večkrat in ravno tudi v današnjim evangelii obdolžili, ker so mislili sami per sebi: „*ta preklinja,*“ ali z drugimi besedami: on zaničljivo zoper Boga govori in mu čast jemlje, ker sebi prilastuje moč grehe odpušati, kar le samimu Bogu gre. Pa ne Jezus Boga, ampak judje sami so Jezusa preklinjali, ker njega, praviga Boga niso hotli za Boga spoznati, ter so mu s tem dolžno čast odrekovali! Ker se pa strašna pregreha preklinovanja ali bogokletja tudi med nami, — de se Bogu usmili! — kterikrat primeri, bomo preudarili, *kako velik greh de je preklinovanje.*

Preklinovanje ali bogokletstvo je tolika hudobija, de so v nekdanjih časih ljudje svoje oblačilo pretergali, ko so slišali, de je kdo preklinjal. Tega greha se deležen stori, kdor Boga samiga ali Bogu posvečene osebe in reči, vero, svete zakramente itd. zasmehuje, zaničuje, zmerja ali kolne, ali svete reči oskruni. Ta greh se ne stori le samo v besedah in v djanji, ampak tudi že v mislih, ko bi, postavim, kdo hudovoljno v mislih Bogu kaj pritikal, kar mu ni lastno, ali pa jemal, kar mu je lastno, ter od njega s hudovoljnostjo pregrešno mislil. Boga bi preklinjal, kdor bi postavim, mislil ali govoril, de on ni svet, usmiljen, ali pravičen, ali de nas Bog ne ljubi, za nas ne skerbi itd. To bi ne bilo le samo bogokletno, ampak tudi krivoversko. Deležne se storé tega hudiga greha, kteri v hudim vremenu, v pomanjkanji in družih nesrečah in težavah zoper Boga godernjajo, ali pa v sercu hude misli zoper njegovo nezapopadljivo previdnost obudujejo. To pregreho stori, kdor od sv. vere pohujšljivo ali zaničljivo govori, p., de bi bila vsaka vera dobra, kdor sv. cerkvene šege in opravila oponaša, svetnike Božje ali cerkvene služabnike v smeh pripravlja ali zaničuje, besedo Božjo kazi in v svoje norčije hudovoljno

obrača. Ta greh stori, kdor v jezi in togoti visoko ime Božje, svete zakramente, sv. križ ali druge svete besede s svojimi razkačenimi ustmi izgovarja in po svojim ostudnim jeziku valja, ali se v takim duhu pridruša, roti, zmerja in preklinja pri Bogu in njegovih svetostih.

Od tega greha pravi sv. Hieronim: *Nič ni strašnejšiga, kakor preklinovanje* (ali bogokletstvo), *zakaj vsak greh z bogokletjem primerjen, je manjši*. Gnusoba tega greha se vam bo iz naslednjiga premišljevanja še bolj razodela:

a) *Bogokletje je peklena hudobija*. Mirnimu in treznimu človeku se nič bolj ne gnusi, kakor togoten, razdražen in obdivljan človek, ki nad drugimi razuzdano razgraja, se serdi in šetini, de bi hitro samiga sebe vjedel. To je lastnost tigra in gada, pa tudi nad zvermi se nam gnusi. Koliko bolj divje in neobčutljivo mora še le serce biti, ki se zoper Boga samiga vzdigne; to je lastnost satana in njegove derhali, to je lastnost pogubljenih v peklu, to je njih strašno delo skoz vso večnost. Ako že zdaj začneš s pogubljenimi vleči, kaj ti je potlej po smerti upati, o kristjan? Ali te ni groza, med zaveržene na vse vekomaj pahnjenu biti, kateri se nad nar Svetejšim neprenehama togote in preklinjajo! Od njih sv. Janez v skrivnim razodenji govori, rekoč: *Od bolečine si jezike grizejo in preklinjajo Boga, ki je v nebesih*. (Razod. 16, 20.)

b) *Bogokletnež v nekim pomenu še ostudniši in hujši dela, kakor hudobni duhovi sami*, ker uni se nad Bogam serdijo in togote samo zavoljo svojiga terpljenja (Razod. 16.), bogokletnež pa Boga preklinja zavoljo kake male reči ali zgolj iz navade. Bogokletnež je tako rekoč bogomorivec, pravi nek učenik, ker on bi Boga samiga končal, ko bi to mogoče bilo, in v tem ko pogubljeni in hudobe s svojim preklinovanjem ne morejo nikomur škodovati, jih bogokletnež brez števila veliko pohujša in njegova hudobija se od rodu do rodu naprej zaseva. Torej pravi sv. Hieronim: *Vsak greh je v primeri z bogokletstvom majhen; ono je večji kakor tatvina, prešeštvo in ubijanje*. In z grozo mora preklinovavce napolniti, kar sv. Avgustin piše, namreč: *Ti, ki preklinjajo Kristusa, ki še v nebesih kraljuje, ne greše manj, kakor so uni, ki so ga križali, ko je še na zemlji živel*.

c) *Bogokletnež je nar strašnejši slepec in nespametnež*; zakaj kadar človeka nesreča ali druga stiska zadene, si jo je ali

on sam, ali so mu jo pa drugi ljudje nakopali; zakaj se tedaj nespremišljeni človek zoper Boga vzdiguje in svoj serd nad njim razliva! Ako je pa kaka težava po Božji neskončni previdnosti brez tvojiga zadolženja nad te prišla, vedi kristjan, de je to za te tako potrebno, de bi te brez tega kaka druga še veliko večī časna ali pa celo večna nesreča zadela. Ako bi Bog tebi dal, si to ali to zvoliti, se zamoreš zmotiti in si napčno in škodljivo izbrati; če ti pa Bog pošlje, si prepričan, de je dobro, ker Bog se zmotiti ne more. Zraven tega vsak kristjan mora vediti, de nobena stvar ne v nebesih, ne na zemlji nam ne more vsiga dobriga tako želeti in privošiti, kakor neskončna dobrota, Bog sam; če pa pri vsem tem človek, ko ga kaj hudiga zadene, ali clo v norčii Boga preklinja, kdo zmed umerjočih bo zapopadel, kako grozna je ta pregreha!

d) *Preklinovanje je nesramna prederznost.* Le do konca spačen otrok se prederzne svojimu očetu ali materi v oči kaj hudiga reči; le prav močno razuzdani posel si upa svojiga gospodarja zakleti, in silo prederzen in nesramen bi mogel hudodelnik biti, de bi se ne ustrašil, svojiga sodnika zaničevati; — nekaka že po natorni postavi človeku v serce vtisnjena boječnost ga od tega zderžuje. Če se pa že tudi vender kaj taciga zgodi, so bogkletneži nad vse take še veliko prederzniši. Zakaj oni se ne ustrašijo in ne strepečejo, zoper Boga hudo govoriti, kateri je povsod pri nas, „v katerim živimo, se gibljemo in smo“, ki ima „vse naše lase štete,“ in na čigar dobroto in milost smo tako navezani, de tisto minuto, ko preklinovavec to hudobijo stori, bi se on že v peklu lahko znašel, ako ga ravno tisti sveti Bog ne ohrani, zoper kteriga je on svoj nesrečni jezik sprožil.

Po človeških postavah je hudobija razžaljeniga cesarskiga ali kraljeviga veličanstva silo huda reč; kdor se prederzne čez cesarja ali kralja kaj hudiga ziniti, ga nar ojstrejši kazni zadenejo. Kakšna hudobija pa bo to, ako se prederzneš, svoj jezik zoper Božje veličanstvo sprožiti, njegove zapovedi in postave grajati, njegove služabnike zaničevati, njegove cerkve in zakramente skruniti, nad njegovo strahovavno roko godernjati? Kdo je tebi oblast dal, ti ubogi červ zemlje! visokosvetimu in nedotakljivimu Božjimu veličanstvu njegovo djanje oponašati: *Koga si zaničeval in koga si preklinjal? zoper koga si svoj glas povzdignil in svoje oči kviško obernal?* (4. Kralj, 19, 22.) *Zoper Svetoviga Izra-*

eloviga! je odgovor. *Zoper mene svojiga Boga in Gospoda si razsajal in tvoja prederznost se je povzdignila k mojim ušesam!* Bere se v sv. pismu: *Ako človek greši zoper človeka, mu Bog zamore odpustiti; ako pa človek greši zoper Gospoda, kdo bo zanj prosil?* (1. Kralj. 2, 25.). In zares, pravi nek učenik, kateri svetnik si bo upal za taciga v nebesih prositi, ki strup svojiga hudobniga jezika zoper Boga samiga razliva?

e) Še bolj očitno nam hudobijo tega greha razkazujejo težke kaznovanja, s katerimi so bili preklinovavci ob vsih časih strahovani. Bere se v sv. pismu od mladenča, kateri je v prepiru s starim možem preklinjal. Ljudje to slišati, ga peljejo pred Mozesa in ga tožijo. Mozes Boga vpraša, kakšno strahovanje se temu bogokletnežu spodobi? Bog mu odgovori: *Pelji preklinjavca ven pred stan, in vse ljudstvo naj ga s kamenjem pobije.* (Lev. 24.) David sicer ni sam preklinjal, pa je nevernikam priložnost dal, da so preklinjali, in Bog mu je kazen napovedal: *Ker si storil, da so preklinjali sovražniki Gospodovi, mora sin umreti, kateri ti bo rojen.* (2. Kralj. 12, 14.) *Rabsaces* je Boga preklinjal, in še tisto noč je prišel angel Gospodov in pobil iz njegove vojske 180.000 mož. On sam je bil pa potlej domá od svojih domačih umorjen. (4. Kr. 19.) — Tuki preklinjavec je bil tudi *Nikanor*, Asirski vojvoda; strahovanje je bilo: on in vsa njegova vojska so bili od malo Izraelcov premagani; njemu je bila odsekana glava in roka s plečem vred, preklinovavni jezik pa je bil v veliko koscov razsekan, in ticam pod nebam veržen, da so ga požerle. (2. Mak. 15.) Vsi ti zgledi so iz sv. pisma, da bo vedil vsak preklinjavec, koga ima zasluženiga in kakšna je njegova pregreha.

f) Ta pregreha je tako zopernatorna in neslišana, da jo tudi *deželske postave ojstro prepovedujejo* in so jo hudo strahovale že nekdanje čase. Celo neverski rimski cesarji so tri velike šibe: *lakoto, potres* in *kugo* bogokletstvu pripisovali in so ojstre postave zoper take hudodelnike dajali. Še veliko bolj so pa kersanski poglavarji vsih časov to silno hudodelstvo zatérali. Henrik II. je ukazal bogokletneža, kakor ubijavca, s smertjo strahovati. Ludovik IX., Sveti, je dal postaviti, takim hudodelcam ognjeno znamenje na čelo vžgati; in ko mu je bilo to kakor neusmiljenost očitano, je dal odgovor, kakor se prav kersanskemu vladarju spodobi, rekoč: „Pripravljen sem in bi si v milost štel, ko bi bilo meni tako znamenje na čelo vžgano, samo da bi mogel s tem to hudobijo iz svo-

jiga kraljestva izkoreniniti“. Po pravici so vladarji tako delali, ker preklinovavci so sovražniki domovine, sovražniki poljske rodovitnosti, sovražniki človeške sreče sploh, zakaj oni s svojim divjim preklinovanjem mnogotere šibe v deželo kličejo in so nevredni deželnih dobrot in njeniga varstva. Taki preklinovavni jezik je zares po besedah sv. Jakopa (3, 6.) „*kakor ogenj v peklu prišgan*“, ki požiga mir in srečo deržin in vse dežele; taki jezik dela slano, točo in vse hude ure, požiga hiše, kliče kugo nad živino in kolero nad ljudi v deželo, mori staršem otroke in otrokam starše, vžiga vojske, v katerih na tavžente ravno takih pada, ki nar rajši preklinjajo.

Veliko zgledov imamo iz vsakdanjiga življenja, kako se takim godi, kateri so ali naravnost zoper Boga razsajali, postavim, zavoljo vremena, hude ure itd., ali so post, Božjo službo, svetnike, Bogu posvečene ljudi, boleznin itd. kleli, zasmehovali ali zaničevali, se v šeme (ali maškare) napravljali in s tem Bogu ukljubovali itd. Mem grede drugo, vam povem le en sam zgled, kateri nam živo pričuje, kako grozne so enake pregrehe. V saboto 30. vel. serpana 1850 pride nek 50letin mož iz Rokovjona na Laškim na bližnji terg in začne v pričo več ljudi cerkveno zapoved zaničevati, ki prepoveduje postni dan meso jesti, ter jame v pričo vsih očitno meso jesti (kar je tam ta dan prepovedano), ter baha, de se on za tako zapoved ne zmeni. Nekteri nespametni so se mu smejali, veči del njih pa je stermelo nad tem pohujšanjem in so se razkropili. Ta terdovratni zanikernež je pa hotel svojo nesramnost še bolj očitno pokazati in na drevo v sredi terga zleze, de bi na drevesu vnovič razkazoval svoje preklinovanje čez sveto vero. Ali ravno ko hoče prepovedano jed k nesramnim ustam nesti, odleti, kakor de bi ga bila nevidna roka sunila, in s toliko silo na tla telebi, de se je razpočil, kakor nekdaš Iškarjot. Ves drob se mu je razsul in kar znamenja življenja ni bilo več od njega. Očitno strahovanje se je zlasti s tem pokazalo, ker je celo nizko padel, in ko bi kdo tudi visoko padel, ni navadno, de bi se razpočil in de bi se mu drob razsul. Tudi se je v kratkim tolik neduh razširil, de niso samo pričujoči, ampak tudi bližnji prebivavci po hišah čez to močno tožili. — O kako deleč zajde človek v svojim napuhu, v svoji slepoti! Kako peklenško delo je to, Bogu naravnost nasprot delati, njemu Vsigamogočnemu protiti! — Ti revni človek! ti prah zemlje! ti živež červov! ti smrad in trohno

čez malo ur, — ti se prederzneš Stvarniku svojimu ukljubovati? ti zineš Boga preklinjati! Ali pokazal ti bo On, „*kako strašno je šivimu Bogu v roke pasti!*“

Kristjanje! ne mislim ravno, de bi bilo med vami veliko tacih preklinovavcov; razložil sim vam pa grozo tega greha, de se bote še bolj vedili te gnusobe varovati, in kateri so se v ti reči kaj zadolžili, de se bodo toliko gorečniši pokorili.

Varujte se pa, ne le preklinovanja ali bogokletstva, ampak sploh vsake kletvinje, rotenja, zmerjanja in grozitive, ker z vsimi tacimi grehi se dela silna nečast nar svetejšimu imenu, pred katerim se morajo „*vse kolena prikloniti v nebesih, na zemlji in pod zemljo*“, in ker morebiti z nobenim greham si ljudje toliko šib in nesreč ne nakopujejo, kakor ravno z divjim razsajanjem, s preklinovanjem in kletvinjo. Zavoljo tega rečem vsakimu zmed vas: Bog ne pripusti, de bi še kterikrat v svojim življenji zaklel! Ako se eni zderžé, de nikoli ne kolnejo, zakaj bi se drugi ne z Božjo gnado? Ako bi pa kateri vender zoper vse opominovanje še dalje v taki gnusobi živel, bi ga mogel sodnji dan, ne le njegov angel varh, ampak tudi jest tožiti, ker sim vam že večkrat razložil gnusobo te pregrehe. Toliko več pa naj se glasé iz vaših ust besede pohlevne molitve, časti in hvale trojnoedinimu Bogu, kterimu bodi slava na višavah vse večne čase! Amen. Jeran.

Devetnajsto nedeljo po binkoštih.

Leta 1855 praznik sv. roženkranca.

„Neka žena je povzdignila glas zmed množice, in mu je rekla: Blagor telesu, katero je tebe nosilo!“ Luk. 11, 27.

Lepota in moč sv. roženkranca.

Povsod, kjer koli je razglašena Jezusova vera, je razširjena tudi čast Mariina, in kjer koli pobožni kristjani Jezusa ljubijo, občutijo v sercu tudi češenje do Marije. Kmalu se pa tudi od zunaj pokaže, kar od znotraj čutijo, in brez števila vernih

blagruje Marijo, iz tavžent in tavžent ust se ponavljajo besede evangeljske žene: *Blagor telesu, ki je Jezusa nosilo!* po vesoljnem svetu jo srečno imenujejo vsi rodovi. Zato je pa tudi v Mariino čast vpeljanih toliko lepih molitev, bratovštin, praznikov in drugih pobožnost. Za tak lep Mariin praznik in skrivnostno molitev je sv. cerkev odločila tudi današnjo nedeljo. V hvaležnim spominu obhajamo namreč skoz leto vesele praznike, ki nas spominjajo Očeta luči in njegovih dobrot, nam pred oči stavijo Jezusa in delo našiga odrešenja, nam kažejo prihod sv. Duha in njegove darove; več veselih praznikov nas spomni tudi nar veselejših prigodb Mariiniga življenja. Kar pa cerkev skoz leto le posebej obhaja, to zbere v eno skrivnostno molitev posebne moči, v kateri so vse prigodbe sv. vere kratko in ginljivo zapopadene, ktera obseže vse, kar nam je Jezus zaslužil in obljubil, v kateri njegovo mater Marijo priserčno pozdravljamo, in se ji v priprošnjo priporočamo, svoji ljubi materi lep venec ali krancelj iz mnogoterih lepo dišečih rož spletemo, in ga ji v vezilo podamo. To je molitev in praznik sv. roženkranca, kteriga so sv. učenci vpeljali zavolj posebne lepote, in ga je sv. cerkev praznovati zapovedala zavolj prečudne pomoči, ktero je Marija od Boga sprosila vernim na priprošnjo roženkranskih bratovštin. Ta lepa, priprosta molitev se je kmalo močno razširila povsod, kjer koli je Jezusova vera in Mariina čast razširjena. Tudi naši predniki so dajali svojim otrokam roženkranc v roke, v serce pa vtisovali ljubezen do Jezusa in Marije; domači so se zbirali zjutrej in zvečer okrog gospodarja v sv. molitvi. O de bi tudi pri nas ta keršanska navada sploh bila v čast Božjo, slavo Marije in naše zveličanje! Keršanski duh bi se med nami spet bolj oživil, in veliko dobrot in gnad bi od Jezusa po Marii sprosili. Zato nam sv. cerkev priporoča to lepo, lahko pa tudi skrivnostno molitev, in nas zagotavlja posebne pomoči Božje po Marii, in obilne odpustke deli vsim, posebno udam roženkranske bratovšine. Zato pobožni kristjani še zméraj radi opravljajo to molitev, ki je tako ljubeznjiva, de se je nikdar ne smemo naveličati. In res kdo bi se utrudil, se v duhu ozerati na Njo, ki je vsa lepa, skrivnostna roža, ki je naše zaupanje, kakor zvezda na morji za brodnika, zgodnja danica za bolnika? Zato pomislimo ob kratkim današnji praznik; *lepoto in moč sv. roženkranca.* — O Jezus, čigar življenje, smert in vstajenje je naše od-

rešenje, uči nas moliti; daj nam spoznati nekoliko prečudne skrivnosti in veliko moč te molitve! Vse v tvojo čast in v slavo Marije!

I. De bomo *lepoto* sv. roženkranca nekoliko spoznali, premislimo ob kratkim njegove dele. Vse, kar smo in kar imamo, je le od Boga, vse, kar storimo in prosimo, ima svoj konec le v pravim, živim Bogu, ki se je razodel kakor Oče, Sin in sv. Duh, in v imenu tega trojedniga Boga začnemo, kakor druge molitve, tudi sv. roženkranc, in tako povzdignemo svojiga duha do trona nar Višiga, ker smo otroci večniga Očeta, odkupljeni po ljubim Sinu, posvečeni po sv. Duhu, ker od Očeta po Sinu v sv. Duhu smemo in moramo vse upati in pričakovati. Zares visok, Boga vreden začetek! S sv. križem zaznamovani molimo *apostoljsko vero*, ki nam v kratkim pred oči postavi neskončne dobrote trojedniga Boga, in nas za molitev pripravlja; saj, *kdor hoče k Bogu priti, mora verovati; in kako bodo vanj klicali, ako ne verujejo?* pravi sv. apostelj. Le kdor je v ti čednosti uterjen, zamore Bogu vredin dar prinesti. Zato zdihnimo pri tim vvodu: O Gospod, verujem, pomagaj moji slabi veri. — Tako v živi veri uterjeni in na njo operti začnemo *Gospodovo molitev*, ki je kratek zapopadek vsiga sv. evangelija, in vse obseže, kar nam je za dušo in telo, za čas in za večnost potrebno, ter je posebno pripravna, upanje v nas obuditi in ljubezen v našim sercu uneti. Zakaj; že sami prvi besedi: „Oče naš“, v sebi imate nar večji zapovedi ljubezni do Boga, ker mu pravimo „Oče“, in do bližnjiga, ker je On nas vsih Oče, in torej mi bratje med seboj. Ljubezen do Očeta razodevamo, ko prosimo za povikšanje njegoviga imena razširjanje njegoviga kraljestva, za spolnjenje volje Božje; s terdnim zaupanjem prosimo za vsakdanji kruh, odpušanje grehov, rešenje od hudiga.

Tako z vero, upanjem in ljubeznijo do Boga pripravljene začnemo plesti venec lepih rož, ki nikoli ne zvenejo, Marii sami, in jo počastimo z *besedami angela in Elizabete*, ki so Marii gotovo nar prijetniši. Češena je ona od nas vsih, vsi jo blagrujemo, ker je tako obilno z gnadami obdarovana, jo imenujemo nar srečnejši med vsimi njeniga spola, in hvalimo dete njeniga sv. telesa. O počesenje, kdo te zamore premišljevati, de bi v svojim sercu ginjen ne bil! češenje ki je iz nebes prineseno, in se ponavlja v vsih

jezikih po vsih krajih sveta, in z veseljem napolnuje nebo in zemljo. Zakaj Marii in vsim izvoljenim ponovi spomin in veselje večlovečenja Sinu Božjiga, serca vernih pa navda z veselo hvaležnostjo za toliko dobroto Božjo in vse gnade, ki jih je Marii tako obilno delil. In kolikorkrat s timi besedami Marijo pozdravimo, pravi sv. Bonaventura, nas bo ona s kako dobroto nasprot pozdravila.

S tim počesenjem sklepamo sv. skrivnosti iz Jezusoviga življenja, ki so duša vse te molitve, ter nam dajo obilno priložnost za sv. premišljevanje, in nam lepo vse pred oči postavijo, kar se je v Mariinim življenji veseliga, v terpljenji Jezusovim žalostniga, v spremenjenim, poveličanim stanu častitljiviga zgodilo. Te skrivnosti so v sv. roženkrancu, kar dragi biseri v kraljevih kronah, kar rože na steblih, kar sadje na drevji. Premišljujmo torej v *veselim delu*, ko je Devica od sv. Duha spočela, pravo *čistost* serca, prosimo je in si prizadevajmo za njo; spomnimo se, ko je Devica k svoji teti Elizabeti hitela, lepe in potrebne *ljubezni* do bližnjiga; glejmo, ko je Devica veselo rodila, koliko imamo ni *zatajevanja* sebe, in trudimo se zanj; učimo se, ko je Devica v tempeljnu darovala, posnemati njeno pokoršino, brez ktere ne moremo ne Bogu ne ljudem dopasti; vprašajmo se, ko je Devica Jezusa v tempeljnu našla, tudi sami sebe, koliko *gorečnosti v službi* Božji sami imamo. — Ko pa v *žalostnim* delu vidimo Jezusa kervav pot potiti, prosimo sami za gnado prave *grevenge*, ki je dar Božji in nam tako potrebna; ko vidimo Jezusa neusmiljeno razgajžljaniga, se nase ozrimo, koliko mi prave *pokore* delamo; ko častimo s ternjem kronaniga, se učimo od Njega prave *ponižnosti*; ko se oziramo nanj, ki poterpežljivo težki križ nese, molimo tudi sami za pravo, potrebno *poterpežljivost* v svojih križih in težavah; in ko ga vidimo iz ljubezni do nas na križ povikšaniga, zdihnimo k njemu de tudi naše serca v sv. *ljubezni* k sebi potegne. — Ko se v *častitljivim* delu veselimo z Jezusam, ki je od smerti vstal, si prizadevajmo tudi sami za duhovno vstajenje praviga *spreobrnjenja*; ko se ozeramo za njim, ki v nebesa gre, obudujmo tudi sami goreče *želje po nebesih*; ko sv. Duha pošlje, prosimo tudi mi za pravo keršansko *modrost*; ko vidimo Marijo v nebesa vzeto, se priporočujmo tudi sami za gnado *srečne smerti*, in ko pozdravljamo Marijo v nebesih kronano, imejmo in prosimo za *serčno zaupanje* do Marije svoje matere. —

In ravno za timi skrivnostmi sv. vere pristavimo prec *prošnjo*

do Marije, kakor jo je sv. Cerkev kratko in tako priserčno sostavila, in nam vedno priporoča, se obrniti k Marii, ki je Božja in naša mati, in torej ona pri svojim Sinu veliko premore, in za nas, svoje, ako tudi nevredne, grešne otroke veliko storiti hoče; kdo namreč zamore izreči in zapopasti, kaj je materno serce, kako dobrotljivo in usmiljeno je še le serce take matere, ktera nas ne bo pozabilo ne zdaj, ne enkrat v nar veči sili zadnje ure.

Pristavljamo pa, kolikorkrat do druge skrivnosti pridemo in Gospodovo molitev ponavljamo, kratko *počešenje sv. Trojice*: Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu, v znamenje, de se čast, ktero Marii v sv. roženkrancu dajemo, z Bogam začne, z Bogam konča, de je v ti molitvi sklenjena, s častjo Božjo slava Mariina, ker povsod, kjer koli Boga prav časté, tudi Marii slavo dajejo.

Vsi imenovani deli sv. roženkranca se po *večkrat ponavljajo*. Kakor je namreč venec ali krancelj rož lepši in bolj diši, kakor ena sama roža, tako bo Bogu in Marii prijetniši lepo spleteni venec tih molitev in skrivnost. Pa tudi za naše serce, ki je ljubezni do Boga in do Marije polno, je primerno, de večkrat ponavlja in izrekuje, česar je polno. Tudi nebeški duhovi, ljubezni goreči Serafi, ne nehajo ponavljati in „Sveto“ klicati pred Božjim tronam. Tudi človek to, česar močno želi in potrebuje, večkrat poprosi in tako rekoč s silo nadležva; ali ne prosi tudi otrok očeta, matere večkrat za reči, ki si jih močno želi? Tudi kake lepe bukve radi večkrat beremo, lepo podobo pogledamo, prijetno pesem večkrat radi poslušamo; ali bi se pa časti Božje in slave Marije tako hitro naveličali? O nikdar ne, ako smo zares pobožniga duha, ter roženkranc ne le z žnablji ampak v duhu in v resnici molimo; vselej bomo globokej vidili v globočino tih skrivnost, vselej nove bisere in zaklade najdlji; vselej bomo pa tudi bolj uneti sv. ljubezni, bolj okusili sladkost, ki je preokus rajskiga veselja že tukej za nje, ki vredno Marijo časté. Zato se tudi zvesti častivci Jezusa in Marije noč in dan niso naveličali, v ti sv. molitvi čast trojedniga Boga in slavo matere Božje ponavljati.

Ali si tedej moremo misliti lepši, priserčniši molitev, kakor je sv. roženkranc, ki v kratkim obseže vse, kar nas vera uči, in kar je ljubezen Božja storila za naše zveličanje po včlovečenji, terpljenji in vstajenji Jezusa Kristusa; ki tako lepo združuje čast Božjo in slavo Marije, ki tako zaupljivo ponavlja prošnje do Boga in do Marije za vse potrebno, in je priprostim in neučenim

odperto in razodeto, čigar sicer učeni in modri niso poznali in razumeli? Zato lepo pravi zveličani Ala: Roženkranc je krona veličastva, brušena iz dragih kamnov zaslužnja Kristusoviga, in narejena iz zlata ljubezni preblažene Device Marije.

II. Kakor je pa prečudna lepota sv. roženkranca, ravno tako je tudi velika moč te sv. molitve in sicer pred vsm

1) obudi in pomnoži v nas Božje čednosti, *vero, upanje in ljubezen*. Z vero namreč že začnemo to molitev, in v nji ponavljamo poglobitve resnice sv. vere iz Jezusoviga življenja, terpljenja in vstajenja, in tako oživljamo v sercu sv. vero v te resnice, de je lahkomišljenost in posvetne skerbi ne zadušé, premišljujemo zerno, ki je v tih resnicah skrito, odperamo tudi sicer terdo serce, de se resnica Božja v njem vkoreniniti, in svojo moč pokazati zamore. Sv. Dominik se je veliko trudil zoper krivoverce, veliko jih z besedo učil sv. resnice, pa nič ni toliko zdalo, sv. vero spet med njimi vterditi, kakor vpeljanje sv. roženkranca, in še zdaj je ta sv. molitev znamenje prave katoliške vere, ter njeniga duha tudi povsod oživlja. O de bi tudi pri nas bila in ostala vselej močna podpora sv. vere!

Ravno tako poterdi tudi naše upanje, ko vidimo, de nam je Bog lastniga Sina dal, ali nam ne bo z njim tudi vsiga družiga za zveličanje potrebniga dodelil? ko vidimo tega Sina povikšaniga, ali se ne bo tudi v nas z novo močjo obudilo upanje, de tudi nas čakajo prebivališa, ktere nam je Jezus pripravil šel? in ko se Marii priporočamo, in jo vidimo visoko povzdignjeno, ali ne bo našiga upanja pomnožilo tudi prepričanje, de je Marija naša besednica pri Bogu, de, kjer je ona, naša mati, bomo tudi mi, njeni otroci?

Posebno pa vžge ta molitev v nas ljubezen Božjo, kraljico vsih čednost. Kaj je namreč bolj pripravno, v nas vneti sv. ljubezen, kakor Jezusova neskončna ljubezen, ktera se nam pred oči stavi v skrivnostnih resnicah njegoviga življenja, terpljenja in vstajenja? Ali ga je skoz in skoz kaj družiga vodilo, kakor nezmerne ljubezen? Zares, ker je svoje ljubil, jih je ljubil do konca! Ali premišljevanje take ljubezni ne bo tudi našiga serca ogrelo za ljubezen, de vsi svesti z apostelnam obljubimo, de nas nič ne bo ločilo od ljubezni Božje, ktera je v Jezusu Kristusu? Toliko jih je vnela le ena sama resnica za Jezusa, ali bo pri nas moč tolikih resnic brez sadu ostala? O naj gori tudi v našim sercu

tisti ogenj, ki ga je Jezus na svet prinesel in vžgal! Troje pa je, vera, upanje in ljubezen; nar večji med njimi pa je ljubezen, ki nas sama z Bogom združi in v nebesa popelje.

2) Sv. roženkranc je sploh *šola vsih čednost*; zakaj pred oči nam stavi Jezusa in Marijo, ki sta oba prečudna v čednostih, resnična molitev pa išče tudi storiti, kar z besedo izrekuje, posnemati in dopolnovati, kar pri drugih vidi. Kaj pa ima sploh večji moč, kakor zgled Kristusov? ali se ne bomo učili od njega nebeskemu Očetu služiti, terpeti, se v voljo Božjo vdati, na sebi vpopodobovati njegovo ponižnost, zatajevanje, stanovitnost? Kaj nas spel učiti zgled Marije, ki je vsa lepa v prečudni svetosti, vsa čista, goreča, pobožna v vsim svojim djanji in nehanji? Ali ne množi že sploh njeno čiščenje svetih čednost, ker ona dobra mati sprosi dobrih darov tudi svojim otrokam? Saj sploh pravo čiščenje ne obstoji le v besedah, de bi klicali: Gospa, Gospa, ampak v tim, de ravnamo po njenim zgledu. To so storili nekdanji kristjani, ktere je sv. Dominik to lepo molitev učil, in kmalo se je pokazalo prečudno spreminjenje življenja, in pobožnost jih je prenovila, de niso bili podobni ljudem, ampak angelam, ne grešnikom, ampak svetnikom, tako de so clo neverniki spoznali čistivce Marije od drugih po njih zaderžanji. O de bi se tako novo, pobožno življenje, ki ga pri nas toliko pomanjkuje, tudi med nami po sv. roženkrancu začelo!

3) Nas varuje ta molitev *dušnih sovražnikov* našiga zveličanja. Prečudno je Bog dvakrat kersanski svet rešil pred unanjimi sovražniki ravno tisti čas, ko so bratovšine sv. roženkranca po vsim svetu svoje molitve Marii v čast opravljale, prvič leta 1571 pri Lepanti, in drugič leta 1717 na Ogerskim zoper grozovitne Turke, ki so žugali ves kersanski svet pokončati, pa so bili na tako čudopolno vižo premagani, de bi se bilo moglo z Davidam reči: *Od Gospoda se je to zgodilo, in je prečudno v naših očeh.* Zato je v hvaležni spomin postavljen bil današnji praznik po vsim kersanskim svetu. Kar je Bog tukej storil na prošnjo bratovšine sv. roženkranca zoper unanje sovražnike, to nam bo gotovo po ti molitvi vselej storil zoper dušne sovražnike, ki so silniši in nevarniši za nas in nas povsod obdajajo. Kje bolj gotovo zadobimo pomoč zoper vse te, kakor v ti molitvi, ki obuduje v nas toliko zaupanje na Jezusovo zasluženje in Mariino priprošnjo, v kateri kličemo nanj, ki nas je greha odrešil in kačji glavo sterl, in na njo, ki je brez vsiga greha in posebna pomoč

kristjanov zoper vse sovražnike? Že same imeni Jezus in Marija, pravi sv. Tomaž Kempčan, ste dosti močni, z njima vse skušnjave premagati; koliko bolj tukej, ko s tako stanovitnostjo, kakor evangelijska žena, v Jezusa in Marijo kličemo, in neprenehama, kakor evangelijski prijatelj, na vrata njih milosti terkamo! Keršanske duše, ki želite pomoč zoper dušne sovražnike, ki vas nadležujejo od zunaj in znotraj, ne pozabite je iskati v ti močni molitvi, in kakor nekdanj vojšaki zoper unanje sovražnike kličite pomoč od zgorej, kličite v Jezusa in Marijo, in sveste si bodite, de vaša priserčna molitev ne bo zastonj; kakor David v imenu Gospodovim, bote ve premagale po zasluženji Jezusa Kristusa in po prošnji Marije, pomočnice kristjanov.

4) Po ti molitvi zadobimo sploh *pomoč v vsaki potrebi*. Jezus je nekdanj na zemlji skazoval pomoč vsim, ki so se v zaupljivi, verni prošnji nanj obrnili; je ozdravljaj na duši in na telesu bolne, k življenju obudoval mertve in grešnike. Zdaj sedi na desnici Boga Očeta, in prosi za nas; ali bo torej naše zaupanje slabeji in njegovo pomoč manjši? Tudi Marija je že v tim življenji obilno skazala svoje usmiljeno serce, in nam bo tolikanj bolj zdaj pomagala, ko je kraljica nebes in zemlje, ter je veliko gnad njenim rokam zročeni. Zares duhovna cesta derži iz revne zemlje do nebes; po nji grejo naše prošnje gori, in Božja pomoč doli za vse, ki vredno časté Jezusa in Marijo. In koliko jih je na zemlji in v nebesih, ki so skusili to pomoč, in v hvaležni spomin take prečudne pomoči dostikrat očitne znamnja postavili, ali v svojim hvaležnim sercu ohranili. Če si tedaj v potrebi ali terpljenji, v skerbi zavolj svojih grehov in večnosti, ne zamudi se v ti molitvi obrniti do Jezusa, dobriga pastirja in usmiljeniga Samarijana, ki je za nas terpel in umerl, ter je pripravljen nam pomagati; in v Marijo, nar boljši mater, ki je pomoč kristjanov, pribežališe grešnikov. Če je nekdanj na Mojzesovo prošnjo Bog ljudstvo rešil, na Elijevo molitev ogenj z neba poslal, ali nam na prošnjo Marije in zavolj Jezusoviga zasluženja ne bo poslal pomoči v sili? — Nar veči sila pa je v smertni uri, in tudi takrat nam bo v tolažbo in pomoč, ako smo v življenji radi in pobožno sv. roženkranc molili; takrat nam ne bodo pomagale, ne serčnosti dajale zlate ketnice in sreberni zakladi, tim več le lesene jagode sv. roženkranca in z njim prisluženi zakladi; in ko bomo že mertvi, nam ne bodo v roke pokladali našiga bogastva, ampak sv. roženkranc, v znam-

nje, de smo pravi kristjani, ki smo Jezusa in Marijo častili, in na nji vse zaupali.

Zares prečudna je moč te molitve, ako jo opravljamo s pobožnim sercam, z neoskrunjenimi žnablji, z neomadežvanimi rokami; zakaj le tiste rože, ki iz čistiga serca zrastejo, Jezusu in Marii dopadejo; saj tudi v današnjim evangelii blagruje Jezus le tiste, ki Božjo besedo poslušajo in ohranijo. Zato so pa tudi Božji služabniki tako pridno sv. roženkranc molili. Sv. *Francišk Salezi* ga pri vsih svojih opravilih noben dan ni opustil, in je rekel: Ne sme se na drugi dan odlašati, kar se zamore v pravim času zgoditi. Pobožni *Berkman* je imel sv. roženkranc zmirej pri sebi in je rekel: Tri zaklade imam, s kterimi hočem rad umreti: Svojo britko martro, svoj roženkranc in bukve svojiga reda. Zares je umerl z roženkrancam v rokah. Imenitni vojskovodji so imeli v eni roki meč, v drugi sv. roženkranc; kralji na tronih so odložili krone, in s to lepo molitvijo Marijo častili; in blagor vsim, ki to molitev radi in pobožno opravljajo!

Radi torej tudi mi stopimo v duhu s to molitvijo pred Jezusa in Marijo, de nam prinese sad za čas in za večnost. Polno ternja je naše življenje, pa kraljica sv. roženkranca nam bo ternje v rože spremenila, pomoč in tolažbo v potrebi, ter pobožnost in čednost sprosila. Kakor je nekdej pomoč zoper krivoverstvo in nevero zadobila, tako bo nam po nji došla pomoč zoper nejevero, lahkomišljenost in druge nevarnosti življenja. Zato se podajmo s sv. roženkrancam k Marii, po nji k Jezusu in po Jezusu k nebeškemu Očetu. K nji hitite mladi, ki še venec nedolžnosti nosite, in darujte ga Marii s sv. roženkrancam vred; k nji pojdite neučeni, ki ne znate brati, de jo s timi priprostimi besedami počastite in poprosite; k nji se obrnite s to molitvijo tudi učeni, de vas druga modrost ne zmoti; k nji z veseljem hitimo vsi, in ji darujmo kakor dobri otroci v njen praznik in vsak dan venec lepih nezvenljivih rož v njeno čast in svoj prid. S sv. veseljem in zaupanjem se k nji obrnimo, in z besedami sv. Tomaža Kempčana iz serca kličimo: S častjo in pobožnostjo, s ponižnim zaupanjem pred Tebe stopimo, o presveta Devica s priklonjeno glavo, z razpertimi rokami in z ginjenim sercam kličemo: *Češena si Marija!* in želimo, de bi se vsi angeli našimu češenju pridružili. Nič ni bolj častitljiviga, tolažbe polniga; vsi, ki tvoje ime ljubijo, naj nas slišijo in na naše besede čujejo, ki kličemo: *Češena si Marija!* Ne-

besa se vesele, zemlja se čudi, pekel se trese, ko kličemo: *Češena si Marija!* Žalost zginе, veselje serce napolni, ljubezen se spet ponovi, ko vnovič kličemo: *Češena si Marija!* . . . O de bi se vsi naši udje v jezike spremenili in se našimu slabimu počešenju vsi pravični in izvoljeni pridružili, de združeni kličemo zdaj in vekomej: *Češena si Marija!* kraljica sv. roženkranca.
Amen. A. Č.

Dvajseto nedeljo po binkoštih.

„On je veroval, in vsa njegova hiša.“ Jan. 4.

Kakšna naj bo naša vera, de nas bo zveličala.

Naše sedanje življenje je popotvanje v silo temni noči in pa po taki poti, ki je polna razbojnikov, divjih zver, zakritih brezen in nastavljenih železnih skopcov. Kolikorkrat koli se prestopimo, zadenemo v novo, še hujši nevarnost. Na ti poti nam je Bog gorečo baklo v roko del, ktera ima tako moč, de nam ne le sveti, ampak tudi vse nevarnosti odvrāča, ako je dobro varujemo in ohranimo. Ta svitla bakla je *sveta vera*. Kdor noče tako hoditi, kakor mu ta prižgana bakla kaže, ali kdor jo ugasne in v blato verže, gorjé njemu! Ne more drugači biti, kakor de se zgubi in pogine v temni noči tega življenja, in ne bo prišel do beliga dneva — zveličanja.

Med vero in vero pa je tolik razloček, kolikoršen je razloček med angel Gabrielam in med luciferjem; zakaj obā, angel in satan, verujeta v Boga. Pa angeli Božji verujejo z ljubeznijo in z veseljem, ali bolj prav reči: njih vera je sladko vživanje in gledanje Božje obličje v obličje; hudoba pa, pravi sv. apostelj Jakop, „*veruje in trepeče*“; on mora verovati, ali njegova vera njemu nič ne pomaga. Tako tudi dva katoliška kristjana zamoreta oba vero imeti, vender utegne le malo manjši razloček med njima biti, kakor med angelam in med satanam. Torej poslušajte, *kakšna mora naša*

vera biti, de nas bo zveličala. Bog sv. Duh vnemi naše serca k veri in vernimu življenju!

Veliko vero v Jezusa je imel kraljič v Kafarnavmu, ker je veroval, de on mu zamore bolniga sina ozdraviti; vender njegova vera še ni bila dosti velika, ker mislil je, de Zveličar mora k njemu na dom priti, kakor de bi ga od deleč ne mogel ozdraviti. Torej je Jezus posvaril njega in pričujoče zavolj preslabe vere, rekoč: „*Ako ne vidite čudežev*“, to je, prav očitnih znamenj moči Božje, „*ne verujete!*“ Če pa kraljič ni imel dosti velike vere, je imel vender terdno vero, ker se s tim ni dal odpraviti, temuč je še le serčniši prosil Jezusa — tako dolgo, de je še celo več dosegel, kot je prosil. Lejte kristjanje, koliko pomaga dobra volja in terdna vera. Tudi naše vere imenitna lastnost je, de mora biti

1. terdna in nepremakljiva v Boga in njegoviga edinorojeniga Sina, Jezusa Kristusa. Tako terdno vero apostelj hoče, ker nas opominja, „*de ne bodimo omahljivi, kakor otroci, de bi nas vsak veter lažnjivih naukov sem ter tje gonil, kakor se hudobnim ljudem poljubi, kateri z zvijačo oprezujejo, de bi zmoto v serce zasejali*“. (Ef. 4, 14.) — Bog nas varuj tistih ljudi, katerim je vsaka vera prav, in pa tistih omahljivcov, kateri vsakimu zanikernežu in malopridnežu, ko jih šunta, bolj verjamejo, kakor besedam sv. pisma in Božjim namestnikom, ki Jezusov nauk razlagajo! Komur je vsaka jed dobra, kuhana ali srova, ne bo dolgo zdrav; in komur je vsaka vera dobra, je že odtergan od vinske terte, Kristusa, kateri sam kar naravnost zaterdi, rekoč: „*Kdor ne veruje, bo pogubljen!*“ (Mark. 16.); kdor namreč ne veruje tega in tako, kar in kakor je Jezus učil. Ako pa naletiš na take, kristjan, kateri nekte resnice terdovratno zaničujejo, nikar ne misli, de to iz njih prepričanja izhaja, ampak iz njih posvetniga in mesniga življenja, ker bi radi tisto utajili, kar je njih neugnanimu poželenju nasproti. Takí nečedneži še celo Božjo besedo kazé in napak obračajo, de bi gerdobo svojiga greha zakrili. Pravijo: „*sej Boga povsod lahko molimo*“, ker nočejo v cerkev hoditi; pravijo: „*kar v želodec gre, tisto ne ognusi človeka*“, ker se njih mehkužni želodec noče postiti; pravijo: „*Bog je dober oče in nima veselja, človeka pekliti ali martrati*“, in hočejo večno terpljenje v peklu utajiti, ker se čutijo, de ga imajo zasluženiga;

in še veliko taciga zoper nauk svete vere jezikajo, kar ste morebiti že sami velikrat slišali. Vsak človek je taki, de bi rad tisto s poti spravil, kar ga tiši; prederzniga grešnika tiste resnice svete vere tišé, zoper ktere on greši, zato je njegova neprenehljiva želja, de bi teh resnic ne bilo. Ali zastonj je vse to, kristjan! vera se tebi ne bo vdala in podvergla, ampak ti se moraš veri podvreči, ako hočeš zveličan biti. Svetniki so vse drugači delali; sv. Terezija pravi: „*Pripravljena sim, za vsako resnico sv. vere tavšentkrat umreti*“. Sv. Agapita, petnajstletniga mladenčiča, so za sveto vero neusmiljeno topli, v temno ječo zaperli, mu žerjavico na glavo vsipali, ga spet še strašnejši pretepali, ga za noge nad ogenj obesili, in ko ga vse to ni premoglo v veri omajati, so mu kropa v usta vlivali in še drugo hudo z njim počenjali. On pa si je mislil: Če jest zdaj Jezusa pred ljudmi zatajim, bo tudi on mene pred nebeškim Očetam zatajil, in je stanoviten glavo in življenje za vero dal. — Ako želiš pa tudi ti terdno vero imeti, o človek, moraš hudobne nagnjenja zatérati in pa Boga ljubiti. „Vera je sicer podstava ljubezni, ker ljubezen je na vero zastavljena, vendar ljubezen zmiram veri popolnamost daje. Kdor Boga v višji stopnji ljubi, ima tudi višji stopnjo vere. Kolikor veči je tedaj ljubezen duše do Boga, toliko bolj živa in stanovitna bo tudi njena vera. Ko je dobrovoljni *desni razbojnik* vidil, de je Zveličar na križu visel, ki ni bil nič hudiga storil, in de je s tolikanj veliko poterpežljivostjo vse terpel, ga je jel ljubiti, in ta ljubezen, zedinjena z lučjo Božje gnade, ki mu je njegovo znotranje razsvitlovala, je storila, de je v Jezusa Kristusa kakor praviga Sinu Božjiga veroval, in je bil s tolikim zaupanjem napolnjen, de ga je prosil, naj se ga spomni, ko v svoje kraljestvo pride.“ (Alfons Lig.).

2. Naša vera, de bo dobra in prava, mora biti *zastavljena na nepremakljivo skalo sv. Petra*, ali kar je ravno to: verovati in terditi moramo, kar veruje in terdi sv. rimska keršanska katoliška cerkev. Torej uči keršanski nauk, de *vera je dar Božji, po katerim vse za terdno verjamemo, kar je Bog razodel in nam sv. Cerkev zapoveduje verovati, naj je v sv. pismu zapisano ali ne*. Kristus je postavil sv. Cerkev, nji je zročil svoj nauk, svojo oblast in vse ljudi, ki v njega verujejo; veršno oblast nad vsim tem je pa dal sv. Petru; njega je zvolil vidniga poglavarja svoje Cerkve na zemlji, in v njem vse njegove naslednike. Vsakimu

pravimu nasledniku sv. Petra veljajo besede Kristusove: „*Tebi dam ključe nebeškiga kraljestva, — kar boš zvezal na zemlji, bo v nebesih zvezano; kar boš razvezal na zemlji, bo tudi v nebesih razvezano. Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta! Poterjуй svoje brate!*“ V sv. materi katoliški Cerkvi je tedaj ves Kristusov nauk ohranjen, in ga ne more zgubiti, ne spremeniti, ne pokaziti, ker Jezus je sam nevidama pri nji „*vse dni do konca sveta*“ in sv. Duh jo vlada. Vse to je Zveličar sam obljubil in zgodba sv. Cerkve od več kot 18 sto let spričuje, kako natanko se spolnuje ta obljuba. Kar tedaj sv. Cerkev uči, to je dolžan vsak kristjan verovati, in pa pod toliko zavezo, ko bi ne veroval vsiga, bi ne bil več kristjan, ampak krivoverec.

Iz tega se pa nasledva, de mora kristjan ravno to in ravno tako verovati, kar in kakor veruje sv. mati keršanska katoliška Cerkev. O koliko ljudi v ti reči hudo greši in v silne zmote zajde! De molčimo od krivovercov, poglejmo samo na katoliške kristjane. Po katoliških cerkvah se čisti Jezusov nauk razlaga in uči; po marsikterih hišah in kotih pa nespremišljeni, velikoustni ali hudobni ljudje mnoge človeške zmišljije pletejo in kremljajo, kakoršnih ne uči sv. Cerkev, in jih za golo resnico med ljudi trosijo. Priprosti take sleparije in vraže slišijo, ter se izgovarjajo: „*tako sim slišal praviti, tako je ta, pa ta rekel*“. O nespamet! ali si pa tudi v cerkvi slišal? si v keršanskim nauku tako bral? Ali se ne bojiš sojen biti, ker Jezusov čisti nauk z gerdimi vražami kaziš! — Ali nimas morebiti tudi lažnjivih spisov kod potaknjenih, kateri priproste slepijo, rekoč: „*Če to, pa to le molitvico obmoliš; če se tako, pa tako le postiš; če to le pri sebi nosiš: ne boš nagle smerti umerl, se ti ne bo nesreča pri hiši prigodila, ne moreš nikoli pogubljen biti, če si tudi nar večí grešnik. To pisanje de je od papeša poterjeno (desiravno ni reš), pa če ga ne razširjaš, se ti bo to in to hudo zgodilo; če ga pa razširjaš, boš to in to dosegel*“; in še veliko tacih zmišljarij se najde, ki so dostikrat silo nevarne in zapeljive in človeka lahko po gladki poti v pekel pripeljejo, ker se na nje zanaša, od Jezusoviga čistiga nauka se pa odverne! Kristjan, kadar si kaj taciga naletel, ali si prašal svojiga duhovniga pastirja, kaj de je od tega misliti? Ali nisi tacih reči morebiti celo prikrival? Če se večí skrivnost s tacimi rečmi dela, bolj so nevarne. Pošteni in resnični reči se ni treba skrivati. Nar hujši je to, ker se take vraže rade v nar lepši obla-

čilo bogoljubnosti in strahu Božjiga oblečejo, in taki volk v ovčjim oblačilu velikrat nar boljši Jezusove jagnjeta neprevidama grabi in davi. Torej, preljubi kristjan! naj se ti kaka reč še tako dobra in pobožna zdí, če je pa nisi v cerkvi slišal ali v keršanskim nauku bral, vselej svojiga duhovniga za svet vprašaj, de ne boš goljufan ter grešil zoper čisti Jezusov nauk, kateri je ohranjen v sv. materi katoliški cerkvi, in se ti vsako nedeljo in praznik razlaga v katoliških cerkvah.

3. Tretja lastnost naše vere je, de moramo svete nauke s *ponižnim in priprostim sercam sprejeti, in verovati*; sv. apostelj Pavel pravi: *ne kakor človeško besedo, ampak — kakor je v resnici — kakor bošjo besedo. 1. Tes. 2, 3.* Per vernih resnicah ni nobeniga zbiranja, de bi kdo rekel: To mi je všeč, to bom veroval; to in to pa mi ne gre v glavo, tega ne bom veroval. Per veri je le dvojno: Vse ali pa nič, kristjan ali pa nekristjan; za nebo ali pa za pekel. Kdor hoče veren biti, mora ponižen biti. Nikjer napuh tolikanj ne škoduje, kolikor per sv. veri; od todi pride, de prav priprosti človek se le malokrat v veri zmoti; kdor pa visoko glavo nosi, se kmalo zmoti, zato ker za napuhneže se Bog ne meni, *le ponižnim on deli svojo milost*, pravi sv. pismo. Kako ponižen de mora človek biti, de bo pravo razsvetljenje v sv. veri imel, nas uči Jezus, ker pravi: „*Resnično vam povem, kdorkoli ne bo bošjiga kraljestva sprejel, kakor otrok, ne pojde v nebeško kraljestvo*“. 1. Tes. 4, 3. Božje kraljestvo na zemlji je sv. vera; torej je Jezus s timi besedami nas podučil: Kdor koli ne bo svetih Kristusovih naukov s ponižnim in priprostim sercam sprejel, kakor otroci, ki brez vsiga napuha in izgovora verjamejo, kar jih učijo, taki ne pojde v nebeško kraljestvo. — Ker je per sv. veri ponižnost tako potrebna in toliko zda, ravno od todi izhaja, de velikrat ljudje brez vsake učenosti imajo tako čiste in jasne zapopadke od Božjih lastnost, in sploh od sv. vere, de se jim vsak učeni mora čuditi, in de se nad njimi k dobrimu spodbudi. Ravno nasprot pa iz napuhnjenih in prevzetnih sere, ki zmiram s svojo slepo prevzetno pametjo nekaj tuhtajo, in vender nič prav ne morejo razločiti, ravno iz tacih zmešanih glav pride *zaničevanje sv. vere, in njenih učencov*; zato ker sv. Duh ne more prebivati v prevzetnih sercih. „*Ker so sami sebe modre šteli, so neumni postali*“, pravi sv. Duh. Iz napuha to izhaja, de se nar bolj učeni nar večkrat

zmotijo, in de velikrat taki, ki so dobro premedeni, in kersanski nauk dobro vedo, vender nar slabši žive.

4. Zadnjič, de nas bo naša vera zveličala, mora biti *šiva in delavna*, ljubezen jo mora spremljati; naša vera mora taka biti, de, akoravno bi nikomur ne povedali, de smo katoliški kristjanje, bi to vender lahko vsak že iz našiga življenja, ko bi tudi bili med nejeverniki, lahko spoznal. „*Kaj pomaga, bratje moji — pravi sv. apostelj Jakop — ako kdo reče, de ima vero, pa del nima? — Ga bo li vera zamogla zveličati? — Kakor je telo brez duše mertvo, tako je tudi vera brez dobrih del mertva.*“ Jak. 2, 14. Vera, verni nauki morajo človeku serce prešiniti, se mu v žile in kosti vtisniti, in se takrat pokazati, de človek res vero ima, kadar je sila, kadar skušnjava pride. Sv. Angela, čista devica kakor rumeno solnce, je v silnih skušnjavah v zaupanji na božjo in angelvarhovo pomoč sklicala: „*Če pridejo vsi hudobni ljudje na zemlji, in vse hudobe iz pekla, me ne bodo napravili, de bi tudi nar manjši greh storila!*“ To je živa vera.

Če smo res kristjanje, moramo svojo vero v delih kazati če tiga ni, smo lažniki in hinavci, ne kristjani! Sv. Justin, marternik pravi: „*Če bote ljudi najdli, kateri ne šive, kakor je Kristus učil, je to očitno znamnje, de niso kristjanje, če tudi z ustmi Kristusov nauk pričajo.* Pošteni človek, še tudi nejevernik, živi po véri, tudi nejevernik, živi po svoji pameti, kristjan pa, ki je res kristjan, živi po veri, to je, kakor ga vera uči; in le meseni človek živi po svojim mesu. Zveličanje pa je le timu obljubljeno, ki „*iz vere šivi*“. (Rim. 1, 17.)

Kristjan, ako hočeš res pošten kristjan biti, moraš vse svoje dela pri luči svitle bakle, sv. vere, umeriti ter po Jezusovih zgledih in naukih, po življenji Marije in svetnikov živeti. Kdor iz vere živi, ne meri svojih del po ustih širokoustniga sveta, ampak po Jezusovih naukih.

Ti, mladi človek, ki še vero imaš, in po nji živiš, ne daj se zmotiti, če včasi kak neverec ali slaboverec nad teboj zalaja; oni so tebi zavoljo Božje gnade nevošljivi, ktere sami nimajo, kar je greh zoper sv. Duha; pa ta neverski duh, ki lepo življenje in svete zakramente zaničuje, se jim bo grozovitno vtepal, takrat ko se pravični bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojiga Očeta.

Prizadevaj si pa, človek, de poterpežljivost ohraniš, ako ti je zavoljo Kristusa in vere kaj terpeti. Častiljiv starček je nekdaj

iz pušave prišel v veliko mesto Aleksandrijo bolniga perjatla obiskat. Nekteri neverski prešerneži ga začno zavoljo njegove vere v Kristusa zasmehovati in zasramovati, in so mu očitno na cesti ludiga prizadjali, kar so le mogli. On pa je tako miren ostal, kakor de bi mu ne bili nič žaliga storili. Med drugimi so ga zaničljivo prašali, če je Kristus tudi čudeže delal. Nekdo memo gredočih, jim je namesto pušavnika odgovoril: *Ko bi Kristus tudi nobeniga čudeža ne bil storil, bi še to dosta velik čudež bil, de ta bogaboječi mož v terdni veri na Kristusa vse vaše preklinovanje tako voljno terpi*, de ga z vsim naganjanjem in druženjem k nevolji ne perpravite. Poštenimu kristjanu tudi nar veči zaničevavec svete vere ne more znotranjiga spoštovanja odreči, če ga tudi zunej ne pokaže.

Iz vsiga, kar je bilo rečeno, ste se prepričali, preljubi! de naša vera, ako hočemo, de nas bo zveličala, mora terdna in stanovitna, ravno tista v vsih rečéh, kakor jo uči sv. mati katoliška Cerkev, in de moramo s priprostim in ponižnim sercam vse njene nauke sprejeti in jih vselej v djanji spolnovati. Tako živi in svojo vero ohrani, keršanski človek, in boš ohranil in zveličal tudi svojo neumerjočo dušo. Amen.

Jeran.

Eno in dvajseto nedeljo po binkoštih.

Leta 1855 žegnana nedelja.

„Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeniga.“ Luk. 19, 10.

Jezus na prižnici, v spovednici, pred altarjem.

Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeniga. O kako veselo je moje serce, kadar te besede premišlujem. Jezus je prišel iskat, kar je bilo zgubljeniga, je prišel iskat mene nevredniga, in vas, preljubeznjivi! Zakaj brez njega bi bili vsi

pogubljeni. Tode to ni zadosti, on je prišel tudi zveličat, srečno storit, kar je bilo zgubljeniga; in ga ni več pod velikim solncem, ki bi na vekomaj srečen biti ne mogel, če Jezusa sluša. Sin človekov je prišel iskat in zveličat vse, vse, karkoli je bilo zgubljeniga.

Preljubenzjivi! tako zgubljeni v vsi resnici so bili nekdam naši stari očetje, kadar še ni na tim kraji stala ta cerkva, še niso mašniki v tih krajih od čudežev Božjih pripovedovali. V črni temi ajdovskih zmot in nevere so naši očetje hodili, nič niso vedili od ljubiga Jezusa, so žalostno živeli, žalostno umerli brez tolažbe Jezusove vere; v resnici nesrečne, zgubljene ovce brez pastirja! — Ali Jezus je ravno prišel iskat, kar je bilo zgubljeniga, in ker je sam na oljski gori v nebesa šel, je svojim aposteljam zapovedal, po vsim svetu iti, in vse, kar je zgubljeniga poiskati. In tako so oznanovavci sv. vere po Jezusovim povelji tudi v te kraje, tudi v našo faro priromali, so bege, zgubljene ovčice okoli sebe sklicali, in skoz vrata sv. kersta jih peljali v naročje Jezusovo. O bodi vam večna hvala, sv. možje, ki ste nam prvi luč svete vere prinesli, nas prvi učili, presladko ime Jezus izgovarjati!

Ali takrat še ni tukej stala cerkev, in v daljne kraje so si mogli dolgo naši očetje po duhovni živež svoje duše hoditi. In mislimo se zdaj v duhu nazaj v tiste čase, kadar so tukajšni kristjani prvi kamen na ta kraj za cerkev perpeljali; nazaj na tisti dan, kadar so pervikrat na visoki zvonik veselo bandero postavili, v veselo znamnje, de je hiša Božja dodelana, in kadar so pervikrat veselo zvonovi zazvonili, pervikrat orgle veličastno po cerkvi zapele, pervikrat žegnane roke visokiga škofa sv. Rešnje Telo, Jezusa Kristusa pri altarji povzdignili, o kako so se takrat gotovo vsi z enim glasam povzdignili: Danes je tej hiši, danes je naši fari zveličanje došlo! — Tode kakor takrat, še tudi mi danes brezskerbno povzdignemo glas rekoč: Danes je tej hiši, danes je naši fari zveličanje došlo. Zakaj kakor takrat, še tudi danes Jezus na altarji prebiva, in nam pod podobo kruha skrit prijazno govori: Jaz sim k vam prišel iskat in zveličat, vse, kar je po fari zgubljeniga. O tako vse, moj Jezus! tudi mene grešnika? In Jezus mi odgovori: O vse, vse, tudi tebe!

Danes je žegnana nedelja, preljubenzjivi! dan veselja. Sveto veselje v vašim in mojim sercu obuditi, je namen tud moje pridige, ter rečem: Jezus nas iše na prižnici, ljubeznjivi učenik; Jezus

nas iše v spovednici, usmiljeni sodnik; Jezus nas iše pred altarjem — naš Odrešenik in Zveličar.

O Jezus! užgi danes v našim sercu ogenj svoje ljubezni, to je, kar te prosimo, preden začnemo v tvojim presvetim imenu.

Tri mesta si je Jezus posebno v cerkvi izvolil, kjer iše, in si zveličati prizadeva, kar je bilo zgubljeniga, prižnico, spovednico, altar. Jezus nas

1) iše na prižnici, ljubeznjivi učenik. Naše serce je k hudumu tako nagnjeno in ves svet je zmot in skušnjav tako poln, in je grešnih priložnost, nevarnost, pohujšanja in zapeljevanja toliko, de tudi nar bolj pametni in pobožni človek zagotovljen ni, ali še zmoten ne bo, tako de si moramo vsi, vsi prav dobro k sercu vzeti, kar sv. apostelj Pavel pravi: Kdor stoji, naj gleda, de ne pade. Srečen je, kdor v tolikih nevarnostih tako po svetu hodi, de se nič grešniga prahu njegovih nog ne prime! Ali veliko, veliko jih je, ki se dajo skušnjavam premagati, in v tolikih nevarnostih Boga in svojo dušo zgubijo. Veliko, veliko je med nami zgubljenih; vsi, vsi pa smo v nevarnosti, zgubiti se — zgubiti sebe in Boga. In nas vse, ali smo že med zgubljenimi, ali le med temi, ki so v nevarnosti, zgubiti se, nas vse kliče Jezus na prižnici, nas iše in vabi nazaj v svoje presveto serce, zdaj glasno, zdaj milo, zdaj oestro, zdaj ljubeznjivo, kakor zaslužimo, in kakor nam je potreba, samo de bi nobeden izmed nas pogubljen ne bil. — Je kdo izmed nas s križi in težavami težko obložen, in se je bati, de bo pod križem obupal in Boga zapustil: Jezus ga iše, in ga s prižnice veselo tolaži rekoč: „*Blagor vam, ki ste žalostni, zakaj razveseljeni bote. Blagor vam, ki zavolj pravice preganjanje terpite, zakaj vaše je nebeško kraljestvo. Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji sam sebe, naj zadene svoj križ, in naj hodi za menoj*“. — Če te bôde ternje tvojíga križa, poglej na krono večniga veselja. *Kdor hoče z menoj v nebesa priti, mora z menoj na zemlji križ nositi*. — Še k svoji sv. večerji nas prijazno povabi rekoč: „*Pridite k meni vsi, ki ste otožni in obloženi, in jaz vas bom poživil*“. — Je kdo izmed nas v posvetno se zamotal, in si da s svojim premoženjem toliko opraviiti, kakor de bi mu bilo večno tukaj živeti, in si le malo, malo časa vzame za svojo dušo skerbeti, tako de se je bati, de bo v posvetnih

skerbeh duša utonila, in za večnost se zgubila, — dobro poslušajte te besede, ljubi gospodarji in gospodinje, morebiti saj nekoliko tudi vas zadevajo, — Jezus ga iše, in ga s prižnice milo svari: *Marta! Marta! ti si veliko prizadevaš, ali le eno je potrebno. Kaj ti pomaga, če ves svet pridobiš, na svoji duši pa škodo terpiš. Za denar niso nebesa na prodaj. — Neumnež! še to noč bojo tvojo dušo od tebe tirjali, in kar si pripravil, čigavo bo? Ložej bo šla verv skoz šivankino uho, kakor bogatin v nebeško kraljestvo. — Nič nismo na ta svet prinesli, gotovo tudi seboj s sveta nič vzeli ne bomo. — Zbirajte si torej raj zakladov za nebesa, katerih moli in rija ne snejo, in tatje ne ukradejo. — Bogastvo pred Bogom je življenje polno čednost in dobrih del. — Je kdo izmed nas mlačen, ne sicer v velikih grehah, pa tudi brez gorečnosti do Boga, o in takšnih med nami je veliko! — Jezus ga iše, ga ojstro s prižnice pogleda, in mu počasi te besede pove: *O de bi bil gorek ali pa merzel; ker pa nisi ne gorek, ne merzel, ampak mlačen, te bom pljunil iz svojih ust. Mlačnost v dobrim, je greha začetek. Je kdo izmed nas, in tudi takih ni malo — ki tako rekoč na razpotji stoji, z eno roko se sicer še Kristusa derži, drugo pa že nečimernimu svetu podaja, in bi rad pri Bogu in pri ljudeh v gnadi bil, Jezus ga na prižnici milo pogleda rekoč: *Dvema gospodama ne moreš slušiti, ali boš eniga ljubil in družiga sovražil, ali boš enimu služil in družiga zaničeval. — Odpovej se meni, ali pa svetu. Kdor ta svet ljubi, Boga sovraži. Zavolj mene, od vsih ljudi, z veseljem zaničevan biti, to mi je nar večji znamenje, de me ljubiš. — Je kdo med nami, ki se mu ternjeva pot proti nebesam prehuda, predolgočasna zdi, in se že hoče na levo stran, na prijetno, gladko stezo grešniga veselja, na široko cesto greha in večniga pogubljenja podati, če si ti tisti, o v koliki nevarnosti si, na večno zgubiti se! nobeden v tvoje serce ne vidi, kaj misliš storiti, de bi te svaril; le Jezusovo oko tudi v dno tvojiga serca vidi, on vidi nevarnost tvojiga pogubljenja; na prižnico stopi, in te milo posvari: „Pomisli, preden na levo stopiš, kaj storiš. — Pomisli, de tvoj prvi greh, težko tudi zadnji bo; — pomisli, de jaz dolžen nisim, k pokori te nazaj poklicati, če me zapustiš; — pomisli, kaj bo konec tvojiga greha; — kakor včerajšni dan, te bo vse posvetno minulo, duša pa bo v večnim ognji gorela; — pomisli, kaj storiš, de sladki mir svojiga serca, de nebesa za živi pekel daš. — Nazaj, na-***

zaj na desno stran! *Blagor jim, ki jokajo, njih solze se jim bojo obrisale*, po kratki vojski pride večna zmaga. *Blagor jim, ki so čistiga serca, oni bojo Boga gledali*. Blagor jim, ki so v svetosti ohranili posodo svojiga trupla; le device spremljajo po nebesih Jagnje Božje, in mu pojejo skrivno pesem. —

Je kdo izmed nas pa v greh se zamotal, in že morebiti leta in leta v svoji grešni slepoti spi, Jezus tudi njega ne pozabi, še njega iše, in zveličati želi, na prižnico stopi, in sicer z ljubeznjivim srcem, ali ker grešnik drugač ne sliši, ga z strašnim glasom iz spanja budi rekoč: Gorje tebi, ki se v grehu smejaš in veseliš, v jok in stok se bojo tvoji smehi spremenili; gorje tebi, ki v nečistosti podobo Božjo v sebi gnusiš, ložej bojo Sodomljani sodnji dan odgóvor dajali, kakor ti; gorje tebi, ki v pijanosti dar Božji tratiš, v večnim ognji boš terpel večno žejo; gorje tebi, ki po krivičnih potih bogastvo zbiraš, sam pri obilnih mizah sediš, sirotam pa solz ne brišeš; tam, kjer v peklu pokopani bogatin proti nebesam zdihuje, de bi mu ubogi Lacar le eno kapljo vode prinesel, ker v plamenu strašno žejo terpi, tam bo tvoja postelja stala; gorje tebi, ki s svojim gerdim jezikam pohujšanje daješ, duše moriš, boljši bi ti bilo, de bi te bili na dan poroda v globočino morja potopili.

In tako, preljubeznjivi! imamo vsi vzroka zadosti, Jezusu danes iz serca zahvaliti se, de si je v naših cerkvah prižnico za prvo mesto izvolil, kjer iše in k sebi kliče vse, karkoli je zgubljeniga, ali pa v nevarnosti je, zgubiti se. Zvestih prijatlov imamo pač malo, in posebo takih, ki bi nam za našo dušo prav skerbeti pomagali, grozno malo. Ali če nas vse zapusti, Jezus nam ostane edini zvest, ki nas po svojih namestnikih od nedelje do nedelje uči, svari, in proti nebesam ravna, on nar zvestejši prijatelj naših duš, ki nas iše na prižnici, ljubeznjivi učenik.

2. „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je zgubljeniga“, in si je izvolil v cerkvi spovednico za drugo mesto, kjer čaka, iše, in k sebi kliče vse, kar je po fari zgubljeniga, ali v nevarnosti zgubiti se, nas iše v spovednici, usmiljeni sodnik. Spoved, o moja nar veči sreča! Zakaj, kam bi se mi djali, preljubeznjivi! ki tolikrat kerstno gnado zgubimo, nebeškiga Očeta razžalimo, in nebes nimamo upati več, ako bi nas Jezus v spovednici ne čakal, vselej pripravljen sprejeti nas, kadar pridemo? Zato še enkrat veselo ponovim: Jezus v spovednici za mene

grešnika nar večji sreča! Sicer je Jezus tudi na priznici ves ljubeznjiv in usmiljen; ali še veliko bolj ljubeznjiviga in usmiljeniga serca je v spovednici; kakor že sv. apostelj Pavel piše: *On* (namestnik Jezusov) *ve z nevednimi in zmotenimi usmiljenje imeti, ker je sam slabosti podveržen.* Heb. 5, 2. Zato, kadar vidim spovednika v spovednico iti, se mi zdi, kakor de bi Jezusa vidil, kako po Judovskim za grešniki hodi, in začudenim farizejem prijazno reče: Jaz grem iskat, kar je zgubljeniga; — jaz nočem smerti grešnika, temuč, de se poboljša in živi; in naj bi bili njegovi grehi rudeči kakor škerlat, zdaj bojo beli kakor sneg; — jaz imam še druge ovce, zgubljene, ki se še ne pasejo pri moji ljubi čedi, tudi teh grem zdaj poiskat, de bo *ena* čeda, in *en* pastir; — jaz nisim prišel lučice, ki že motno gori, ugasniti, tudi tersta, ki je nalomljen, ne ulomiti; kadar bom od zemlje povzdignjen, vse bom vlekkel na svoje serce. O moj Jezus! kako ti morem kadaj plačati to tvojo ljubezen in usmiljenje. — In kadar vidim spovednika v spovednici sedeti, se mi zdi, kakor de bi Jezusa vidil v Simonovi hiši pri gostijah sedeti, kjer se Marija Magdalena pri njegovih nogah v solzah topi, in Jezus jo tolaži rekoč: *Zaupaj, hči! tvoji grehi so ti odpušeni*; zdi se mi, kakor de bi Jezusa vidil v Cahejevi hiši, kjer le ta od ljubezni do Jezusa vnet, v serčni žalosti prednj poklekne in reče: *Gospod! polovico premoženja bom še danes med uboge dal, in če sim koga ogoljfal, bom čveterno povernil*, in ga Jezus potolaži rekoč: *Cahej! danes je tvoji hiši zveličanje došlo*; zdi se mi, kakor de bi Jezusa vidil na križu visečiga, kjer desni razbojnik, pred sabo grozno smert, za sabo strašno težo svojih grehov, v smertnim strahu se k Jezusu oberne in zavpije: *O Gospod! še mene, nar večiga grešnika se spomni, kadar prideš v raj! in kako ga Jezus potolaži rekoč: Resnično, resnično ti povem, še dans boš z menoj v raji*; Se mi zdi, kakor de bi Jezusa vidil, kako vso solzno prešestnico, ki je zakon prelomila, k njemu pripeljejo, ki jo ravno hočejo po Mozesovi postavi s kamnjem posuti, in kako jo on usmiljeno reši, rekoč: *Kdor je brez greha, naj prvi verše kamen na njo. Pojdi, ali več ne greši!* — To vse si mislim, kadar Jezusa v spovednici zagledam, in ne najdem danes besedi zadosti tebi, o Jezus! zahvaliti, de si si spovednico za drugo mesto izvolil, kjer poln usmiljenja čakaš, in k sebi kličeš vse, kar je zgubljeniga.

3. In tretje mesto, katero si je Jezus izvolil, iskat in zve-

ličat, kar je zgubljeniga, ne z besedo, kakor na prižnici in v spovednici, ampak na tihim, de mi zato še ne vemo, je altar, kjer Jezus za nas prosi, in nas zveličati želi, on, naš Odrešenik, naš Zveličar. Sicer nas Jezus tudi na prižnici k sebi kliče, ali če mi tudi njegov glas z veseljem poslušamo, nam še ni pomagano; sicer nam on v spovednici perstan svoje ljubezni poda, in mi smo spet pri njegovim Očetu v gnadi, ali tudi to še ni zadosti. V spovednici se je naše zveličanje še le začelo. O kako sladko nam je pri sercu, kadar smo z Jezusam sklenjeni! nar raji bi mi pri njem ostali, in za minljivi svet ne maramo več. Ali to nam zdaj v življenji mogoče ni, še le po smerti bomo brez nehanja uživali Jezusa obličje v obličje. Mi moramo spet iz cerkve, iz tihe svete cerkve v sredo glasniga in razujzdaniga sveta. Spet nas bojo stare skušnjave obdajale, spet naši stari dušni sovražniki: hudič, svet in naše meso nas obstopili; spet bo pohujšanje in zapeljevanje za nami hodilo, spet grešne nevarnosti in priložnosti dušno smert nam protile, in bati se je, de bi on, kateri je danes opran in očišen v Jezusovi kervi cerkev zapustil, v kratkim spet Jezusoviga perstana ne zgubil in v zanke greha ne padel. Ali Jezus vidi nevarnosti, on vidi našo slabost, in ker je njegova ljubezen do nas brez konca in kraja, stopi pred altar, naš Odrešenik in Zveličar; in dokler se mi zunaj cerkve s sovražniki svoje duše vojskujemo, Jezus neprenehama pred altarjem stoji, za nas pred Očetam zdihuje in prosi, de bi premagali, vsaki dan po rokah svojih namestnikov svoje Telo in svojo Rešnjo Kri pred obličje svojiga Očeta povzdiguje, vsaki dan pri sv. maši k Očetu kliče: Oče, poglej rane! teh, za katere sim terpel, ne zaverzi. Vsa fara spi, Jezus na altarji budi, in nad njo čuje; na altarji budi Jezus, dokler mi spimo, in svojo mogočno roko nad našo posteljo derži; na altarji prosi Jezus razsvetljenja pameti tem, ki so na duši slepi; omehčenja serca tem, ki so v grehu terdovratni, časa pokore tem, ki poboljšanje v svoji neumnosti odlagajo; moči tem, ki so v skušnjavah; obrambe tem, ki so v nevarnostih in hudih priložnostih; strahu Božjiga tem, ki v pohujšanji živijo; tolažbe tem, ki so žalostni; poterpežljivosti tem, ki so v terpljenji; rasti in stanovitnosti v dobrim tem, ki Bogu služijo; čistosti serca vsim, ki zanjo prosijo; gnade Božje in miru nam vsim, ki nas Jezus ljubi in zveličati želi, on, naš Odrešenik in Zveličar.

Kaj ti bom dal, o moj Jezus! de bi ti saj nekoliko povernil

tvojo ljubezen, ki mi jo v ti cerkvi skazuješ. Svoje serce ti dam, o ne zaverzi mojiga slabiga darú! Naj bo moje serce tvoj tempelj, tvoj altar! Kakor tukaj na altarji, tako v mojim sercu prebivaj! de bom tvoj v življenji, tvoj v smerti, popolnoma tvoj, o moj Jezus! Amen. K—.

Dve in dvajseto nedeljo po binkoštih.

„Dajte cesarju, kar je cesarjeviga; Bogu, kar je Božjiga“. Mat. 22.

Deželska oblast potrebna, pokoršina do nje naša dolžnost.

Kača, to je taka žival, če jo stisneš, te piči, če jo gladiš, te piči, če jo zmerznjeno pobereš in v naročji greješ, te bo tudi pičila za plačilo, de si jo smerti otel. Tisti potuhnjeni in hinavski farizeji v sv. evangelii so bili take kače — nehvaležne! Če jih je Jezus ljubeznjivo učil, so ga sovražili; če jih je terdo prijemal, so ga spet sovražili. On jim je bolnike ozdravljaj in mertve obudoval; oni so pa iskali ga umoriti, in če jim je še toliko lačnih nasitil in celo obsedene hudobnih duhov očiševal, vse nič ni pomagalo. Kristusa in cesarja — oba so sovražili, in obema se po hinavsko prilizovali. Jezusa so prihlinjeno za svet opráševali, njegov nauk pa zaničevali in ga pri gosposki za šuntarja in podpihovavca tožili; cesarju pa so pravico davkov odrekovali in Zveličarja skušali, de bi bil z njimi potegnil, in to spet zato, de bi ga bili zamogli potem pri cesarji zatožiti. O ti ostudna hinavšina!

Povejte pa, kristjanje, ali ni še dan današnji marsikaj tacih, ki se hočejo za dobre kristjane šteti, zraven tega pa se veliko čez pravico in pokoršino pregrešijo, z veliko nejevoljo in morebiti celo s kletvinjo svoje davke plačujejo, gosposko sovražijo, ki jih po svoji dolžnosti pobira, cesarja goljufujejo ter zabranjeno blago (kontrabant) prenašajo, se cestnini izmikajo, če le morejo, za dac radi prekanijo in več enacih goljufij počenjajo. Ko bi jim pa kdo v spomin poklical Jezusove besede: „Dajte cesarju, kar je

cesarjeviga!^a in jim take pregrehe očital, je v nevarnosti, de bi ga ne jeli ravno tako sovražiti, kakor so judje Kristusa. Ali, preljubi kristjanje! resnice noben človek ne sme zatajiti, še nar manj pa duhovni pastir svoji predragi čedi, de je ne zapelje, in de ne bo sam zavoljo tega obsojen. Kralj vsih kraljev se je ponižal pred deželsko oblastjo, in ravno tako tudi nam zapovedal; torej bom dans kaj maliga spregovoril *od potrebe deželske oblasti in od pokoršine, ktero smo ji dolžni skazovati.*

Človek, kateri je le kolikaj previdin, lahko spozná, de je deželska oblast neogiblivo potrebna; gorjé svetu, ako bi je ne bilo! Komur to ni dosti očitno, naj se spomni nazaj na une leta zmotnjave in prekucije, ko so bili že začeli nar hudobniši in malopridniši poštene ljudi v strahu imeti, in že je bil tudi sem ter tje po kmetih velik strah zavoljo obilnih tatov in roparjev, ker gosposka ni že dosti moči imela, jih v strahu imeti. Gosposke so potrebne dobrim in hudobnim; dobrim, de so pred hudobnimi obvarovani; hudobnim, de so strahovani. Lej kristjan, zdaj mirno obdeluješ svoje polje, opravljaš brez nepokoja svoje rokodelstvo, se vesel živíš z deržino vred s svojimi pridelki, in ako te kdo žali, greš gosposki potožit, in zmotnjava se poravna; vse drugači bi bilo, ko bi ne bilo gosposke, ne postave, ne pravice; nikoli bi slabeji ne bil varen pred močnejim, zastonj bi se trudil, kaj pridobiti, ker na enkrat bi tropa hudobnežev prigermeda in bi mu vse poropali, kar si je prihranil. Torej tudi nar bolj divji narodi, postavim zamurci, svoje kralje in višji imajo, kateri jih pred silo nekoliko varujejo, se ve, de ne tako lepo in varno, kakor pod kersanskimi poglavarji. Že rimski pisavec pripoveduje od starih neverških Rimljanov, kako so bili nekđaj kmetje in delavci staro rimsko mesto zapustili in se nekoliko proč na hrib podali ter sklenili, deželski oblasti nič več ne dajati, ji nič ne delati, in se ji popolnoma odpovedati. Moder mož pa za njimi pride in jim pove priliko rekoč: Udje človeškiga telesa so sklenili, želodec, ki v sredi per miru počiva in le to vživa, kar prejme, vse odreči, noge, de ne bodo več nosile, roke ne več delale, usta ne več jesti dajale. Ker pa tako želodec ni imel kaj živeža, je začelo truplo slabeti, vsi posamezni udje so pešali, opešale roke in noge, ves život je obnemogel. Tako kakor pri človeškim životu, je pri vsaki deželi in

slehernim kraljestvu, ki ima svoje ude, o je, različne stanove, kakor človeško truplo. S tako priliko so bili sicer slepi nejeverci vendar tako prepričani od potrebe deželjske gosposke, de so se pokojno vsak k svojimu opravilu v mesto nazaj vernili.

Lepe zložnosti različnih stanov med seboj v eno lepo celoto nas že stvarjenje v vsih živih in neživih bitjih opominja. Bog je tako napravil, de niso vse stvari enake moči, veljave, lepote, velikosti in vrednosti med seboj, ampak povsod je razverstenje od naj vikših do naj nižjih, in vsaka stvar mora na svojim mestu to opravljati, kar ji je modri Stvarnik odmenil, če ne bi bila zmešnjava. Tako pa se vse lepo spovzamejo eno k drugimu in povsod se red in edinost razodeva. Zvezde so razverstene okoli solnca, se z njim vred verté, nobena se ne izmakne od svojiga tira; čbele in mravlje svoje kraljice maternice in lepo vravnane kraljestva imajo; in ako se kviško k bitjem ozremo, ki so s pametjo obdarovane, najdemo devet verst ali korov angelov; Mihael vikši angel je imel svoje podložne angele, ko se je zoper satana vojskoval, in velik razloček je med kerubi in serafi, ki vedno pred Božjim obličjem z veselim glasam Alelujo pojejo, in pa med angeli nižjih stopenj. — Tako je Bog tudi ljudi na zemlji razdelil, de so eni nižji, drugi vikši, nekteri zapovedovavci, drugi poslušavci in povelj spolnovavci. Odkar je bil greh v raji storjen, se le tako in nikakor drugač ne more mir, sreča in red ohraniti, in ljudje zveličati. Še le v nebesih bo zastran stanú pretečeniga življenja popolnoma enakost; vender bo pa po veči ali manjši čednosti in zasluženji človekovim tudi tam razloček. „*Poglejte,* — govori v ravno tem pomenu tudi sv. Pavel — *mi vsi smo le eno telo; ali kakor celo telo ne more en sam ud biti, ampak jih veliko potrebuje, tako tudi mi ne moremo vsi v enim stanu biti. Zato je neskončno modri Bog vsakimu udu svoje mesto odkazal, kakor je hotel. Oko ne more roki reči: tvoje pomoči ne potrebujem, tudi ne glava nogam: niste mi potrebne, temuč vsi so eden drugimu potrebni, de ni razpora v telesu, ampak de ud za ud skerbi. In če en ud kaj terpi, vsi udje z njim terpe, in če se en ud časti, se vsi udje z njim vesele. Ravno to telo Kristusovo ste vi, in ste udje med seboj.*

Iz tega, kar je bilo dozdej rečeno, je potreba pokoršine vsacimu do njegovih vikših in zlasti deželjske gosposke, kraljev in cesarjev, ki so vez edinosti, tako očitna, de bi ne bilo treba nobeniga spričevanja več. Ker pa skušnja uči, de se v tem silo

veliko ljudi pogosto pregreši in si take grehe morebiti le malo k sercu vzamejo, torej poglejmo še nekoliko dalje v sv. pismo. Sv. Pavel Rimljanam (v 13. post.) tako le piše: „Vsak človek bodi vikši oblasti podložin; zakaj ni je oblasti, de bi ne bila od Boga, in ktere so, so od Boga postavljene. Kdor se tedaj oblasti ustavlja, se Božji volji ustavlja. Kteri se pa tako ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo. Torej podložni bodite, ne le de bi strahovanju odšli, ampak zavoljo vesti. Zato tudi davke dajete; zakaj Božji služabniki so, in ravno to je njih služba. Dajajte tedaj vsakimu, kar ste dolžni: davek, komur davek, cestnino (col), komur cestnina; strah, komur strah; čast, komur čast gre. Nikomur nič dolžni ne ostajajte“. Kološanam pa ravno ta apostel piše (3, 22.): „Bodite pokorni svojim telesnim gospodam in bojte se Boga“. — Prišli so nekdanj dacarji in so prašali Simona Petra, „če Jezus davek plačuje?“ Peter jim odgovori: „Kaj pa de“. Jezus pa sv. Petra podučí, de on kakor Sin Božji ni dolžan davka plačevati, po tem pa vender reče: „De jih pa ne pohujšamo, pojdi k morju, in verzi ternek, in pervo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri ji usta, in boš našel stater (rimski denar); tega vzemi in jim ga daj zame in zase“. (Mat. 17, 23–26.). Jezus je tedaj rajši čudež storil, kakor de bi se bil davku umaknil in bil s tem morebiti komu v spodtiko. Kar velja od dolžniga odrajtovanja davkov, to velja tudi od dolžniga spoštovanja po besedah ravno rečenih: „čast, komur čast gre“; torej tega ni potreba več razlagati. Rečem samo to še: Kolikor na vikši stopnji je kdo, toliko več mu škoduje obrekovanje in opravljanje, in tolikanj težej mu je dobro ime povračevati, ako mu ga je kdo poropal.

Ali marsikteri se izgovarja: Bi jih že spoštoval in jim pokoren bil, pa nimajo nič vere, se ne postijo, in k sveti maši ne hodijo itd. Bogu bodi potoženo, de niso vsi dobri in verni kristjanje, kakor vsi kmetje in rokodelci ne, in v vsakim stanu se najdejo kteri, ki svojimu stanu nečast delajo, sami sebi pa pogubljenje nakopujejo. Zavoljo tega pa jim ne smemo dolžniga spoštovanja in pokoršine odreči. Toliko več smo dolžni za svojo gosposko moliti, kakor tudi molimo ob nedeljah pri litanijah, de bi Bog vse s praviim keršanskim duham navdajal. In gotovo je, ko bi verni kristjanje to dolžnost bolj zvesto spolnovali, in za svojo deželsko gosposko toliko molili, kolikor jo nekteri prederzni in hudobni grajajo,

obrekujejo in kolnejo, gotovo je, de bi tudi veliko boljši in po-božniši bila.

Pa so krivični in neusmiljeni, pravijo drugi. De se tudi kaj taciga utegne kterikrat nameriti, se ne more utajiti, ker vsak človek ima človeško natoro, ki je k hudimu nagnjena. Ali skorej gotovo še večkrat krivični so podložni, ker une po lažnjivo krivice dolžijo. Kdor tožbo zgubi, vselej vpije čez krivico, in eden jo vselej zgubiti mora. Kdor je strahovan ali svarjen, naj rajši toži čez krivico in neusmiljenost, desiravno je sam zadolžen. Komur sina v vojaštvo vzamejo, je že neusmiljenost, desiravno drugač ne more biti. Ravno tako, če ni kdo uslišan, kar bi rad, — in še ve-liko enaciga. Kdo more v takim stanu vsim vstreči? Kako hudo pa de se taki jezičniki pregrešijo, nas uči sv. pismo. Že po Mozesu (II. 22, 28.) Bog ojstro prepoveduje: „*Sodnikov, kateri so na-mesto Boga, ne opravljaj, in višjiga svojiga ljudstva ne kolni!*“ In Kristus sam s tehtnimi besedami zaterjuje: „*Ne sodite, de ne bote sojeni; zakaj s kakoršno sodbo sodite, s tako bote sojeni*“ (Mat. 7, 1.). In ako ravno bi bilo tudi vse to res, de bi višji take in enake slabe lastnosti imeli, to nikomur ne da pravice, de bi smel potlej od njih hudo govoriti, ampak dolžni smo jim vselej spoštovanje in pokoršino v vsih tacih rečeh skazovati, kar ni zo-per Božje zapovedi. Tudi otroci nimajo nikoli pravice, svojih star-šev zaničevati, ali jim dolžno spoštovanje odreči, akoravno bi starši grešni in krivični bili. Kdo se zamore Jezusu primerjati? in vender je on svojim naj krivičnišim sodnikom podložin bil, in zastran judovskih krivičnih poglavarjev uči apostelne: „*Vse, kar koli vam reko, deržite in spolnujte; po njih delih pa nikar ne delajte*“ (Mat. 23, 3.). In ko je bil On, kralj vsih kraljev, od Pilata sojen, mu je bil pokoren do smerti in mu je rekel: „*Ne imel bi nobene oblasti do mene, ako bi ti ne bila od zgorej dana*“ (Jan. 19, 18.) Molčim od prvih kristjanov, kateri so bili svojim nar bolj neusmiljenim cesarjem in poglavarjem v vsim pokorni, kar ni bilo zoper vero in zapovedi Gospodove; le samo v tacih pri-merljejih so se pa serčno in stanovitno izgovarjali z apostolskimi besedami: „*Bogu moramo biti bolj pokorni kot ljudem*“ (Mat. 23, 3.). Tako je tudi Kristus priporočal: „*Ne bojte se teh, ki telo umore, duše pa ne morejo umoriti; bojte se veliko več Njega, ki zamore dušo in telo pogubiti v pekel*“.

Sej bi že na vse ne porajtal, prav morebiti drugi, ali

davki so preveliki in zméraj večí; kdo bo obstal? Davki so odloček nekoliko tvojíga premoženja, de zamoreš drugo v miru vživati, in to je gotovo velika dobrotá. Ko na morji vihar vstane, veliko robe v morje pomečejo, de si je le nekoliko, ali če ni drugač, saj življenje samo ohranijo. Taka sila bi pa za tebe neprenehama bila od hudobnih ljudi, ako bi te cesar in njegovi služabniki ne obvarovali. Pomisli, kadar razbojniki v hišo vlomijo, koliko bi jim rad dal, ako bi ti saj nekaj še in pa tvoje drago življenje pustiti hotli. Ako tedaj ob času sile in hudih vojsk tudi davki nekoliko narasejo, plačuj jih z voljním sercam in Boga hvali, de saj sovražnika v deželo ni, kateri bi ti veliko več, ali tudi vse vzal, in v koliki silni nadlogi, strahu in nevarnosti bi se zraven tega še ti s svojo deržino znajdel! — De boš pa dobrotó in njegovih služabnikov vedil še bolj spoštovati, poslušaj, kako nekéršanski poglavarji znajo davek pobirati. Bralo se je pred kakimi 6 leti po dnevnikih listih: *Mulej Abd-Errahmán*, marokanski cesar, prejden je undan na vojsko šel, je ukazal 300 ljudi ob glavo djati, in 40tem roke in noge odsekati, večji del za to, de se je potlej njih premoženja polaknil. Sila železja ali okovov, de je groza, povsod pred njim gre; kodar koli se pelje, kri preлива, in pota so obsute s trupli mertvih in s človeškimi udi. Polne vozove denarja taciga ropanja on v svoje poglavitno mesto pošilja. — Kristjanje, kdaj ste od naših cesarjev ali od njih služabnikov kaj taciga slišali? Kako težko je, pokoršino takim trinogam skazovati, in vender jo podložni tudi takim skazovati morajo, kakor so jo skazovali prvi kristjani svojim neusmiljenim cesarjem v vsih pripušenih rečéh. Kolikošen razloček pa je, kadar keršanski poglavarji popotovajo! Oni nikjer ne jemljo, ampak delijo. Tukaj, se sliši, je cerkev toliko in toliko dobila, tam bolnišnica, tam ubogi. In spet drugej: Toliko in toliko jetnikov je rešenih in pomilostenih. In spet: Tu in tu so bili pri žegnu s sv. Rešnjim Telesam, tam pri sv. maši tako pobožno, de je bilo vse ljudstvo k dobrimu spodbujeno in ginjeno itd. Kako lahko je tako dobrim keršanskim poglavarjem mem unih neverskih pokoršino skazovati in davke odrajtovati, ko bi tudi v sili nekoliko večí prihajali, zlasti ker nam verh tega Bog sam to zapoveduje.

Preljubi! vem, de je od potrebe deželske oblasti in pokoršine do nje sleherni zmed vas prepričan, in de si bo vsak prizadeval, to veliko keršansko dolžnost zvesto spolnovati, komur je ležeče na

zveličanji njegove duše. Priporočim vam pa tudi k sklepu še prav posebno pokoršino nar pred do Boga sploh in potem slehernimu do njegovih vikših, staršev, gospodarjev in družih zapovednikov, zlasti tudi duhovnih pastirjev. Nobena reč človeka tako mirniga ne dela, kakor de vsim pokoršino skazuje, kakor je dolžan; ker če po pokoršini živi, po tem skorej ne more zajti. Kdor je pokoren svojim vikšim, svojimu spovedniku, skorej ne more pogubljen biti. Torej lahko zapopademo, kar je sv. *Marija Magdalena Paciška* na smertni postelji rekla, de je namreč nobena reč tako ne veseli, kakor to, de je vse le po volji svojih vikših in spovednikov ravnala. Sv. *Terezija* je bila od te resnice tako prepričana, de je rekla: ako bi ji angeli kako reč razodeli, njen (duhovni) vikši pa bi ji kaj družiga zapovedal, bi vselej raji po besedah vikšiga ravnala; zakaj pokoršino vikših nam je Bog sam v svetim pismu zapovedal, tedaj je resnica naše svete vere, de moramo vikšim pokorni biti. — Sv. *Ignaci* Lojolan piše: Kdor hoče popolnoma pokoršino imeti, jo mora v treh rečéh kazati, v djanji, v volji in v mislih. V djanji, de rad in na tanko opravlja, kar mu vikši zapoveduje; v volji, kadar tudi nič družiga noče, kakor kar višji hoče; v mislih, kadar tudi sam ravno to misli in za prav spozna, kar vikši reče. — Sv. *Atanazi* spričuje, de so si klošterski ljudje v starih časih večidel ojstriga in nevšečniga vikšiga volili, ki ni bil nikoli z njih djanjem zadovoljin in jih je vedno svaril. In pravi, de bolj ko je vikši nevšečen bil, bolj so mu bili z veseljem pokorni, ker so vedili, de bodo s tako pokoršino veči zasluženje pred Bogam imeli. — Vsi na svetu smo pod pokoršino, tudi cesarji in papeži brez tega jarma niso; o bodimo tedaj do smerti pokorni Bogu in ljudem, do kterih Bog pokoršino hoče. Od prvih staršev jo je Bog iskal in groza je njih in nas zadela, ker je niso skazovati hotli; tudi od nas jo hoče: večna sreča nas čaka, ako nas Bog ob dnevu sodbe pokorne najde. Amen. Jeran.

Praznik vsih Svetnikov.

„Doklej se bote omahovali na obe strani? Če je Gospod Bog, se njega deržite; če je pa Bal, za njim hodite.“
III. Kralj. 18, 21.

Omahljivost na poti proti nebesam.

Kako prečudno nebeško prikazen vidi po današnjim listu sv. Janez v svojim zamaknjenji! veliko trumo, ktere nihče ni mogel šteti, iz vsih narodov in rodov vidi stati pred Božjim sedežem in Jagnjetam; vsi oblečeni v bele, dolge oblačila, in s palmovimi vejami v rokah z velikim glasam kličejo čast Bogu na sedežu in Jagnjetu! Tega se veseli dans sv. cerkev in kliče: *Vsi se v Gospodu veselimo, ki obhajamo častiti praznik vsih Svetnikov.* In po pravici; saj so lepota sv. cerkve, dobri otroci svoje matere, ki so dosegli, kar so želeli, in vživajo, kar si mi še misliti in izreči ne moremo. **Z** veseljem vas torej, tudi mi pozdravimo, izvoljeni bratje in sestre, in vam srečo vošimo o vašim godu, ker ste tam, kjer nobena solza več ne teče, kjer bolečin in terpljenja ni več; tam, kjer vekomej vidite in vživete, kar oko ni vidilo, uho ne slišalo; tam, kjer se po nebeških širjavah trikrat sveto razlega, in angeljsko petje nikdar ne neha.

Tudi mi, preljubi, smo tjekej povabljeni, ker nam Gospod zapoveduje: *Bodite sveti, kakor sim jest, vaš Bog, svet; in Bog hoče, de bi vsi zveličani bili.* Pa s skerbnim očesam, kakor brodnik na morji, in s težkim sercam se ozeramo proti obljubljeni deželi zavoljo nevarnost, ki nam na tim popotvanji žugajo od zunej in od znotrej. Sv. Perpetva, ki je v 3. stoletji za vero umerla, je vidila v ječi to le prikazen: Ravno sim molitev opravljala, in glej! v moji duši vstane nebeška luč. Vidila sim zlato lestvico, ki je do nebes segla, pa je tako ozka bila, de se je le posamim gori hoditi zamoglo. Na obeh straneh lestvice so bili mnogoteri rezni in bodeči noži zasajeni, kteri so tistiga ranili, ki gori grede ni zmeraj kviško gledal. Pod lestvico pa je ležal zmaj, ki je vsaciga požreti hotel, ki je na lestvico stopiti hotel. Vidila sim Satura perviga po nji iti, in z verha se k meni obernivši reče: „Perpetva, jest te pričakujem, pa glej, de te zmaj ne ugrizne“. Jest mu odgovorim: „V Jezusovim imenu, ne sme mi škodovati“. In zdaj sim vidila, de je zmaj, kot boječ, glavo v znožje pred me

položil, ter sim na njo stopila, in potem na prvi stopaj lestvice in od tod zmeraj višej. K verhu pridši sim vidila nezmerno velik vert, in v sredi verta nekiga z belimi lasmi velike postave, v podobi pastirja. In okrog jih je stalo veliko tavžent v belih oblačilih. On vzdigne glavo, me pogleda in reče: „Bodi pozdravljen otrok“. Me zakliče po imenu ter mi da nebeske mane v usta; roke povzdignem, zavžijem in vsi okrog stoječi kličejo: Amen. Hrup tih glasov me zbudi, in čutim še nekako sladkoto v ustih. To prikazen pripoveduje drugim sovjetim, in spoznajo, de v kratkim po hudim terpljenji pridejo v nebeški raj.

Ta prikazen nam pokaže težave poti v nebesa, zalezovanje hudobniga duha, moč imena Jezusoviga, serčnost keršanske vere, pa tudi dobroto dobriga pastirja in vdeleženje izvoljenih. Te težave vsi sami skušamo in čutimo; pa imamo tudi moč sv. vere, izvoljene brate, ki so pred nami šli, Jezusa dobriga pastirja, ki nas viža in z nebeško mano krepča. Vender veliko jih je, ki se težav ustrašijo, in s svojo mertvo vero dobrimu Pastirju nezvesti postanejo. O de bi pač za vselej ne prišli v oblast hudobniga duha! Še več jih je, ki dobro začnejo, pa kmalo omerznejo; se na pot podajo, pa spet opešajo in drugam zajdejo, kakor na duši bolehnih se omahujejo na levo in desno. O de bi se ne opotavljali in ne omahovali v lastno pogubljenje, de bi prijetniga časa ne zamudili in se prepozno ne zbudili! Zbuditi take, ki vse le na pol store, in na obe strani zahajajo, se z eno roko Kristusa derže, drugo pa svetu podajajo, rečem dans z besedami preroka Elija: „*Doklej se bote omahovali na obe strani! ako je Gospod Bog, se njega deržite; ako pa Bal, za njim hodite*“. V podobi vam hočem pokazati Jezusovo pravo pot in trud za nebesa, zraven pa tudi nasprot stoječe in nevarnosti, in posebno nevarnost njih, ki se omahujejo na obe plati, vse z namenam, pri vsih terdno voljo in serčnost za Boga in nebesa obuditi. — O Gospod, daj moč preroka Elija moji slabi besedi, in odperto serce mojim poslušavcam; izvoljeni Božji, podperajte nas!

Častitljivi učenik sv. Ignaci, ki je želel pri vernih obuditi močne želje po resnični svetosti, ter jih obvarovati vsiga zapeljavanja, nam nasprot postavi duha Jezusa Kristusa, in posvetniga duha v podobi dveh bander, katerih sleherno ima svojiga poglavarja,

ki zbira sebi zveste vojšake in služabnike pod svoje bandero. Kristus, nar viši vojvoda in nar boljši kralj, vse k sebi vabi in kliče pod bandero sv. križa. Nasprot satan, poglavar teme in sveta, vse iše in skuša na svojo stran dobiti. Pomislimo to dvojno vabljenje nekoliko bolj natanko. Satan, stara kača, zapeljivec od začetka po besedah sv. pisma še zmiraj ljudi zalezuje, in na svojo stran, v svojo službo, na široko pot pogubljenja spravlja. On hodi okrog, kakor rujoveč lev, in iše, koga bi požerl; on je zmaj, ki tretji del zvezdá hoče z neba vreči; on se zna tudi v angela luči spremeniti, de toliko ložej zmoti in oslepi. Tega vé zapeljati v lahkomišljenost in prederznost, de spred oči zgubi vse, kar je nebeško, večno; uniga spravi v nečimurnost, de mu potim za no-tranjo lepoto, gnado in čednost ni mar; tretjiga spelje v slabe družine, kjer dim slabih zgledov čisto ogledalo sv. naukov otemni. Zdaj obeta krivičniga blaga, za kteriga nespametni človek dušo proda; zdaj napuh in nepokoršino v sercu podpihuje, de človek za postavo ne mara; zdaj hudo poželenje zbudi, in zmoteniga v slabo znanje in pregrešne navade zaplete, in tako jih dobi v svojo sužnost in vodi po široki poti pod svojim banderam tudi veliko njih, ki so se mu že pri sv. kerstu slovesno odpovedali.

O zvita kača, zapeljivi poglavar teme in sveta! koliko dragih duš si že zmotil, od zveste čede odločil ter za večno požerl! koliko keršanskih duš, ki znamnje sv. kersta vtisnjeno imajo, tiči pod jarmam tvoje sužnosti, ki so obsedene od duha nečistosti, zakopane v krivice, zastarané v zavidu in sovraštvu! ter jih s praznimi in goljživimi obljubami vlečeš v večno pogubljenje!

Poglejmo na drugo stran, kjer nas Jezus, kralj miru in vojvoda vsih pravičnih, ljubeznjivo k sebi vabi rekoč: „*Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obteženi, in vas bom poživil*“. Vse vabi k svoji zvesti čedi, vse k svoji veliki večerji, vse v svoj nograd ter jih jemlje po sv. kerstu v svoje kraljestvo, sv. cerkev. — Zagotavlja nas, de brez njega nič ne moremo. „*Jest sim terta, vi mladike; kdor z menoj sklenjen ostane, bo veliko sadu prinesel; brez mene pa ne morete nič. Jest sim pot, resnica, in življenje. Kdor (pa) ni z menoj, je zoper mene*.“ — Dveh sovražnikov, ki ju v sebi nosimo, nas opomni in pred njima svari, poželenja mesa, in napuha življenja, in nas zagotovi, de, *kar je rojeno od mesa, je meso, pregrešno; de je duh voljan, pa meso slabo; nas uči, de, kdor se povikšuje, bo ponižan, in prvi bodo*

zadnji. — Sebe nam v zgled postavi, ter pravi: „Učite se od mene; jest sim krotek in iz serca ponižen. Zgled sim vam zapustil, de, kakor sim jest storil, tudi vi storite. Kdor hoče za menoj priti, mora sam sebe zatajevati, svoj križ nositi, in za menoj hoditi. In to je križ revšine in zaničevanja, križ truda in terpljenja. Zakaj nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga pridobē.

In ako kdo poreče: To je težka butara, ojstra pot in hud boj, kdo bo vse to dopolnil? prijazni nebeški vojvoda resnoben postane, in reče s slovesnim glasam: *Ali me tudi vi hočete zapustiti? Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo. Veliko je poklicanih, malo izvoljenih. Ozke so vrata in tesna je pot, ki derži v življenje, in malo jih je, ki po nji hodijo. Široke pa so vrata in prostorna je pot, ki derži v pogubljenje, ter veliko jih je, ki po nji hodijo. — Zaverne nas na obilno plačilo: Povzdignite svoje glave; vaše plačilo je obilno v nebesih. Stoterno bote prejeli, in večno življenje imeli. Kdor namreč svoje življenje zgubi, ga bo najdel. In kdor kōli je podal le kozarec merzle vode v mojim imenu, ne bo zgubil svojiga plačila. Kdor premaga, bo njegovo ime zapisano v bukvah življenja. Kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan. — Zgleda pravičnih nas opomni; povzdignite svoje glave in glejte trume izvoljenih, na tavzente nedolžnih in spokornikov, ki so bili tudi slabi, skušnjavam podverženi, in vender so po serčnim vojskovanji pod mojim banderam dosegli venec pravice, in z veseljem žanjejo, ki so s solzami sejali; ozerajte se na nje, ki vas s svojim zgledam uče, pa tudi priserčno želé in prosijo, de bi tudi vi srečno za njimi prišli; ozerajte se tje, kjer po kratkim vojskovanji v njih družbi tudi vas čaka krona zmage in večni počitek; de, kjer sim jest vaš kralj, bote vi moji služabniki.*

To je dvojna pot vojskovanja, dve banderi, ki si nasprot stojite, bandero pravice in pregrehe, zveličanja in pogubljenja. Kdo bi pomišljeval stopiti pod bandero pravice in zveličanja, pod katerim ste se srečno vojskovali, vsi vi izvoljeni, ki se zdaj svoje zmage veselite? Kdo bi se opotavljal, stopiti na stran nar boljšiga in nar mogočnišiga vojvoda, kjer smo zmage in krone gotovi, ki nas tako milo za seboj vabi, nam potrebno orožje in zaupanje daje rekoč: *Ne bojte se, jest sim svet premagal; jest sim za vas prosil, de ne opeša vaša vera? Kdo bi ne mislil, de bodo vsi s*

Petram klicali: *Gospod, s teboj hočem tudi v smert iti; ti sam imaš besede večniga življenja*; de bodo vsi zaupljivo s sv. Perpetvo hiteli na ozko pot, in klicali: *V imenu Jezusovim, ne sme mi sovražnik škodovati?* Kdo bi ne mislil, de bodo saj ti, ki so mu že zvestobo prisegli, njemu zvesti ostali, in jih ne bodo ne trud ne težave, ne nevarnosti, ne skušnjave od njega ločile?

Vender je žalostna resnica, de jih je veliko, ki žive kakor sovražniki Jezusoviga križa, in pod poglavarjem teme in sveta v lastno pogubljenje teko; veliko jih je, ki so nezvesti postali svoji obljudi in v svoji slepoti nebeške zaklade za prazno nečimurnost zamenjali; veliko jih je, katerim se je pretežko zdelo za Jezusam hoditi, in jih nič ne premore nazaj priklicati ne ljubeznjivi glas nebeškiga vojvoda, ne lepi zgledi in veselje pravičnih, ne nesreča, v katero prederzno po svoji napčni poti hite. Težko je, jih k Jezusu nazaj privabiti, ker z očmi ne vidijo, z ušesi ne slišijo in njih serce je oterpnjeno, in zato se kakor sprideni Babilon ne dajo ozdraviti, in ostanejo raji v Egiptovski sužnosti peklenkiga Faraona. Zato objokuje sv. Ignaci slepoto in nespamet toliko grešnikov, ki svetu in grehu služijo, in v satanovi sužnosti tiče. *Človeški otroci*, rečem takim s psalmopevcam, *kako dolgo bote teškiga serca; kaj ljubite nečimurnost, in išete laži?* Pa pustimo dans te, ki stoje pod satanovim banderam, ter so sami njegovi služabniki, in tudi druge išejo na svojo stran pridobiti; le k Gospodu človeških serc zdihnimo, de bi z žarkam svoje gnade jih razsvetlil, in s svojo močjo njih serca omečil, de bi še do časa spoznali dan svojiga obiskanja, ter se v pravi pokori k Jezusovi zvesti čedi vernili!

Kar pa mora nebeškimu vojvodu Jezusu in vsakimu njegovih zvestih vojšakov težko biti in ga v serce boleti, je to, de jih je brez števila veliko, kateri se tako rekoč opotavljajo, in ne vedo, na katero stran bi stopili, ki se na obe strani omahujejo, in zdaj Kristusu služijo, zdaj se spet k svetu obernejo, ter so podobni Izraelskimu ljudstvu ob času preroka Elija. Vse omahujoče je služilo en čas pravimu Bogu, en čas maliku Balu; niso se hotli popolnoma Bogu odpovedati, pa po spridenih kraljih zapeljani so tudi Bala častili. Gospod s tem razžaljen pošlje preroka Elija, de jim njih nestanovitnost in nezvestobo očita ter jim reče: *Doklej bote omahovali na obe plati? Ako je Gospod Bog, se njega deršite; ako pa Bal, za njim hodite.* Kakor bi rekel: Vi nezvesti,

zanikerni Izraelci, kaj hoče ta vaša omahljivost, nestanovitnost? Sklenite enkrat, ali hočete Gospoda, ali malika za Boga spoznati. Ko bi današnje dni Elija živel, koliko vzroka bi imel, ravno to očitati veliko kristjanam, ki kakor nehvaležni Izraelci ne vedo, koga bi se poprijeli, in zraven Gospoda služijo še drugim malikam; ki zraven Boga časte še sami sebe, ker v svoji prevzetnosti le sebe čislajo in opravičujejo; ki zraven Boga darujejo mamonu, ker mu trud in zdravje v dar dajo; ki hočejo z Bogam in s svetam deržati, ter v enim sercu združiti strah Božji in posvetnost, prostor dati Dagonu in skrinji zaveze; ki kakor nespametne device ženinu naprot gredo, pa brez olja dobrih del, in zaspé. Ali ni res veliko kristjanov, ki v svoji nestanovitni omahljivosti hočejo Bogu zlužiti in posvetno veselje vživati? dans se posti, juter mu požrešnost ni greh; temu daje vbogajme, unimu krivico dela; dans dopernešene grehe obžaluje, juter obžalovane spet dopernaša. — Ali jih ni veliko, ki v svoji nesreči pri Bogu in pri satanu pomoči išejo? Ako namreč po opravljeni kratki molitvi Bog očitno svoje pomoči ne skaže, in jih iz rev in nadlog ne reši, hitro se podajo na drugo stran, in v vražah, praznih marnjah, zvutih sleparijah pomoči išejo. — Ali jih ni veliko, ki nimajo nobene stanovitnosti, in so vselej ravno, kakor druge vidijo, med modrimi modro govore, med slabimi si iz slabiga nič ne storé, in z njimi derzé ter jim prav dajo in pomagajo? — Ali jih ni veliko, ki so vsi merzli in mlačni za čast Božjo in svoje zveličanje, ter pešajo na poti križa in zatajevanja za Jezusam, hudobni sovražnik jih pa toliko ložej zalezuje in v svojo oblast dobiva? — Ali nismo morebiti tudi mi med temi omahujočimi, nestanovitnimi, mlačnimi? O ljubeznjivi moji, kaj, ako tudi nam veljajo Elijeve besede: *Doklej se bote omahovali na obe strani?* Ali ne govori večna Resnica sama: *Kdor ni z menoj, je zoper mene?* Ali ne pravi On „*de dvema gospodama nihče ne more služiti?*“ Ali ne žuga mlačnimu, *de ga bo jel iz svojih ust izpljevati?* Ali ne pravi On: *Nihče, ki z roko za dervo prime ter se nazaj ozera, ni pripraven za nebeško kraljestvo?*

De bi nas pač Bog varoval take mlačnosti in nestanovitne omahljivosti; zakaj čez vse nenevaren je tak dušni stan, ker se človek tako malokdaj *prav spozna*, ter se po farizejsko izgovarja: *saj vender še nisim tak, kakor drugi ljudje, nesramneži, krivičniki, saj mi nihčne ne more posebnih nerodnost očitati, hodim tudi*

v cerkev, in to ali uno dobro delo opravim; tako dremlje, in se ne zave popolnoma, misli, de je zdrav, in ne iše zdravnika; *njegova pot se mu zdi prava, pa nje konec je pogubljenje.*

Nevaren je ta stan, ker se mu zdi vse *preteško in preveč.* Ako se mu pred oči stavi Kristusova postava, ki hoče popolnoma čistost serca, ljubezen do vsih, poterpežljivost v terpljenji, mu bodo to nauki, ki se od nas slabih ljudi ne morejo tako natanko spolnovati. Ako ga spomniš zgledov svetnikov, so mu bili od Boga posebno z gnadami obdarovani in obvarovani, ne v tolikih skušnjavah in opravilih; v svojim stanu pa misli, de ne more po njih zgledu živeti, toliko moliti, tolikrat za sv. zakramente se pripravljati, toliko se pokoriti; pot popolnamosti se mu zdi presterma, in zato zméraj bolj zastaja.

Nevarno je tako življenje, ker tudi takrat, kadar vidi, de bo treba še marsikaj poravnati, ko spozna, de mu še marsikaj manjka, vender vse to *vedno odklada*, in poje neko posebno pesem, ki ga tako lepo tolaži in v spanji ziblje ter pravi: Bom že še. Ko zasliši glas opominjevanja z lece ali v spovednici; ko vidi zglede pravičnih, zaspanimu enak svojo glavo nekoliko vzdigne rekoč: Treba bo vender vstati, drugač začeti; pa kaj, saj je še čas; bom že še to navado opustil, to krivico poplačal itd., bom že še, ko enkrat malo v leta pridem, v drug stan stopim, svojo hišo oskerbim; in med tem „bom že še“ mu spet oči skupej padejo, in še slajši zaspi, kakor popred. Ta peklerska pesem: Bom že še, ktero satan lenimu, omahljivimu kristjanu neprenehama prepeva, ga v zanikernost zaziblje, in mu dušno spanje zdaljšuje, de se prepozno zave, ko se vidi večno pogubljeniga. O koliko tavžent in tavžent jih je ta goljfiva pesem: „Bom že še“, za vselej pogubila, ker so od dneva do dneva odkladali, dokler jih ni noč vjela, in potim pota več najdlji niso! Koliko tavžent zmed naših bratov se kesa v pokorjenji vic, in v naše usmiljenje kličejo, ker jih je goljufala ta pesem, de Božji pravici tukaj niso zadostili! Kako želé oni nam poslati kakiga Lacarja, de bi nas enaka slepota ne zmotila, in nesreča ne zadela!

Nevaren je ta stan za človeka, ker ga moti in slepi *število njih veliko*, ki so mu enaki. Desiravno je namreč število grešnikov očitnih in skrivnih veliko, se vender mora reči, de jih je tudi še veliko, ki ravno v ostudne pregrehe niso zašli; pa na tavžente jih je, ki omahujejo na levo in desno; brez števila ve-

liko jih je, ki v neki mlačni navadi tje v en dan žive, in se s tim tolažijo: „Saj nisim le jest tak, saj smo skorej vsi, malo kateri de bi bil res drugačen“. Pač je to žalostna resnica; pa je tudi strašna resnica, de je veliko poklicanih, malo izvoljenih; strašna resnica je, de bo Gospod mlačniga, ki mu je kakor pogreta jed zopern, iz svojih ust pljunil; strašna resnica je, de bo le ta kronan, ki se prav vojskuje, le ta zveličan, ki je do konca stanoviten. —

Nar bolj nevaren pa je zadnjič ta stan za človeka, ker mu *prave resnične volje* manjka. Sv. Tomaža je sestra vprašala, kaj mora storiti, de bo zveličana, in ji odgovori: „Pred vsim je treba, de sama v resnici hočeš“. In res je tako; Gospod nas kliče, pa mi nočemo poslušati; nam roko ponuja, pa se človek noče na njo ozreti; nas vabi v svojo hišo, k svoji večerji, pa priti nočemo. Manjka nam resnične volje, pravih želja. In to je vzrok, de jih toliko omahuje, le od deleč stoji, ker jim resnične volje manjka; brez te pa v nas ni življenja za Boga, ni sadu gnade Božje, ker je naše serce kakor suha zemlja, ki je zaperta rosi gnade od zgoraj. In Bog po besedah sv. Terezije tistim velike gnade daje, ki imajo velike želje njemu služiti; Jezus sam blagruje te, ki so lačni in žejni pravice. Te želje, ta resnična volja bi še le pokazala, kako neizrečeno velike reči mi z Božjo pomočjo zamoremo; polni tih želja so hrepeneli svetniki po Božji pravici in vsi goreči so hiteli za Jezusam; zato jim nič ni bilo pretežko in zato so tako prečudne dela dopernašali, ter vselej zvesti in stanovitni ostali. O de bi tudi pri nas te želje, ta resnična volja v sercu bila, de bi že enkrat terdno in resnično sklenili, se za Jezusam podati, in od njega nikakor več ne odstopiti! radi bi tudi vsako pomoč poprijeli, na nobene težave bi ne porajtali, tudi kelih terpljenja bi s Kristusam radi pili, pa z njim sklenjeni tudi zmage gotovi bili!

Zato nam sv. Ignaci, de bi mi svojo voljo bolj spoznali, in si za resnično, terdno voljo prizadevali, pred oči postavi trojno versto dobre volje ljudi. Perve verste ljudje imajo voljo, Bogu služiti, pa se ne poslužijo pravih pomočkov; vse obetajo, de hočejo drugačni biti; pa ne, de bi tudi potrebne pomočke poprijeli, raji Božjo besedo poslušali, v molitvi se Jezusu in Marii priporočevali; nočejo se priložnosti varovati, zaderžkov spreobrnjenja odpraviti. Kaj ti pa pomaga, ako si v spovedi obetal, po prejetim

nauku in svetu pa ravnati nočes? Kdor po poti čednosti ne hodi, tudi čednosti dosegel ne bo; kdor priložnosti greha ne opusti, tudi greha zapustil ne bo. Tak hoče in noče, taka volja je *prazna*, hinavska, le na jeziku, ne pa na dnu serca; *želje grešnikov pa bodo poginile*. — Ljudje druge verste dobre volje hočejo prideržati, kar je po njih volji, pa tudi Bogu služiti; hočejo za Jezusam hoditi, pa serca ne popolnoma od sveta odtergati, kakor mladeneč v evangelii svoje sercé pri blagu imeti, in v zveličanje iti.

Ako se jim pové, kaj je treba, de se greha ločijo, in v Božji prijaznosti žive, vse obetajo in v resnici tako mislijo. Ko se pa zgodi, de je nekoliko težje, kakor so mislili, jim serce upade, hitro opešajo ter mislijo, de jim je nemogoče. Saj bi rad, pravi, pa v svojim stanu ne morem; pobožnost je lepa, pa mi ni mogoče. Tak ima dobro voljo, pa je *preslaba*, ker terdno noče, kar Bog hoče in zapove; omahuje se še ter nima prave stanovitnosti. — Tretje verste pa so, ki imajo zares *terdno voljo*, ter so pripravljeni, vse težave raji prenesti, vsimu se raji odpovedati, kakor v greh privoliti, od Jezusove poti odstopiti. Tak je pripravljen, raji tudi roko in nogo zgubiti, očeta in mater zapustiti, kakor Jezusu nezvest biti. Tak Jezusu daruje svoje misli in želje, besede in dela, dušo in telo, v življenji in v smerti. Tak poln zaupanja s sv. Pavlam reče, de ga nič ne bo ločilo od ljubezni Jezusove, ne zdanje ne prihodnje, ne smert ne kaka druga stvar. Tak pravi z zvestim služabnikom Božjim, Matatijem: „*Ako tudi vsi služijo kralju Antiohu, in poslušajo njegovo povelje; jest in moji otroci in bratje bomo pokorni postavi svojih očetov; ne bomo poslušali besede Antioha, ne darovali zoper postavo, de bi hoditi po drugi poti*“. Tak bo po zgledu svetnikov za Kristusam hodil in se z njim vojskoval, s sv. Avguštinam rekoč: „*Ako je ta in uni, zakaj jest ne?*“

Srečen, trikrat srečen, kdor ima to močno, resnično voljo, ki je močnejši, kakor vse težave in skušnjave, močnejši, kakor smert; ne bo se omahoval na obe strani, zvest Kristusu storjeni obljudi bo po zgledu prvih kristjanov pod njegovim banderam stal; vse sovražne pšice bodo odletele, in po dobrim vojskovanji si je zmagovavne krone gotov! De bi Bog hotel v nas obuditi to močno, resnično voljo, z ognjem svojiga duha v nas vžgati goreče želje za Jezusa in zveličanje, ne bilo bi potim toliko praz-

nih obljub, toliko merzlih in omahujočih, ne bi tožil Jezus čez našo nezvestobo in merzloto!

Preserčni kristjani, ozrmo se dans s serčnim zaupanjem na zvesto trumo izvoljenih, ki so v težavah in skušnjavah, v življenji in v smerti stanovitno na Jezusovi strani stali, in zdaj okrog njega veselo pesem zmage in zahvale pojo, in recimo: Ako so ti zamogli, zakaj tudi mi ne? Ozrmo se na svojiga vojvoda Jezusa, začetnika in dopolnovavca naše vere, ki nam kliče: „*Zaupajte, jest sim svet premagal; ne bojte se, jest pri vas do konca ostanem*“. Katulu, Rimskimu vojvodu, se boj začne nesrečno obratiti, in vojaki hočejo pobegniti; Katul poprime bandero, ga vzdigne rekoč: Poglejte, pod kom se vojskujete, stojte in spomnite se prisege, ki ste jo storili temu banderu. Te besedice store vojake serčne, de z novo močjo poprimejo, in sovražnika premagajo. Tudi nas Jezus k serčnosti spodbuda: *Ne bojte se, majhno kardelo, jest sim pekel in smert premagal; spomnimo se tudi mi svojiga poglavarja, in Njemu storjene obljube, rekoč: Kristusu smo prisegli, kako bi se opotavljali, ali clo na satanovo stran stopili? v Jezusovim imenu homo premagali. Storimo dans ta sklep rekoč: „Rekel sim, zdaj začnem“, nikakor več ne bom nezvest svoji obljubi, ne leno se opotavljaj, le Jezusa se hočem deržati, v nobeni drugi reči se ne hvaliti, kakor v Kristusu. Prosimo za to resnično voljo rekoč: „Hočem, Gospod, daj, de bolj terdno hočem! ti ki daš začeti, daj nam tudi doprnesti, obudi in ohrani nam močno voljo, kakor so jo tvoji zvesti prijatli, kterih spomina se dans veselimo, imeli, voljo, ki zmaga čez vse zaderžke, in pod tvojim križem tebi zvesta ostane v življenji in v smerti! Vsi izvoljeni Božji, ki ste do konca zvesti ostali svoji Jezusu storjeni obljubi, sprosile tudi nam pred njegovim tronam resnično voljo in stanovitnost, de enkrat po srečni zmagi z vami vred ob sodbi na njegovi desni strani zašlišimo vesele besede: „*Pridite, vi izvoljeni mojiga Očeta, in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!*“ Amen.*

A. Č.

Spomin vsih vernih duš.

„Sveta in zveličavna misel je, za mertve moliti, de bodo grehov rešeni.“ 2. Mak. 12, 46.

Zapoved trojne ljubezni nas veže, vernim dušam pomagati.

*Človeku je odločeno, enkrat umreti, in potem pride sodba, piše sv. Pavel. Ni mi treba na dolgo in široko te resnice skazovati; vsaki dan nam jo vnovič potrdi. Sto in sto naših bratov in sestra, ki smo jih poznali, ter zdravé in vesele vidili, je umerlo, in njih trupla počivajo tukej v črni zemlji; njih neumerjoče duše pa so stopile pred stol pravičniga Sodnika, ki slehernimu povračuje, kakor si je zaslužil. Kteriga brez vsiga madeža najde, mu precej poda krono življenja; nasprot pa hudobniga pahne za vselej v unanje teme, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Med popolnoma pravičnimi in hudobnimi se jih pa najde silno veliko, ki sicer niso brez vsiga madeža, pa vender niso smertniga greha krivi, ter so se ločili v gnadi Božji iz tega sveta. Takih usmiljeni Oče ne zaverže za večno; pa jih vender pravični in sveti Sodnik ne vzame precej v nebeško veselje; zakaj: *Nič omadežvaniga ne pojde v nebeško kraljestvo.**

Zato nas sv. vera uči, de je kraj, kjer duše takih kristjanov tako dolgo ostanejo, in terpe, de so po popolnoma očišene in spokorjene. Uči nas pa tudi sv. vera, de so te duše z nami še zmeraj, kakor udje eniga telesa, v tesni zavezi, in de zamorejo deležne biti dobrih del, ki jih zanje opravljamo, in sv. cerkev nas zato opominja, tem vernim in revnim dušam na pomoč priti. One so podobne nesrečnemu popotniku, ki je na ptujim, deleč od domačije veliko težav in rev preстал, in zdaj na poti proti domu že blizo svojih opeša in si sam nič pomagati ne more; le memo gredoče znance prosi, de bi se ga usmilili in mu pomagali do očetove hiše. Ravno tako so šli ranjki skoz to dolino solza proti pravi, nebeški domačiji, ter so bili že blizo obljubljenе dežele in so se veselili neskončniga veselja, ki jih tam čaka; pa neka slabost, nek nepoplačan dolg jih prideržuje, de ne morejo do svojiga Očeta. Tudi oni tam na pomoč kličejo, in se nam svojim znancam priporočajo, de bi jim poma-

gali iz tega terpljenja v doželeno večno veselje; proti nam roke stegujejo in prosijo, de bi jim z bratovsko ljubeznijo pri pravičnim pa tudi usmiljenim Očetu milost sprosil.

De bi to bolj in z veseljem storili, nas mati katoliška cerkev, ktera tudi svojih ranjnih otrok nikdar ne pozabi, z besedo in zgle- dam vedno, posebno pa dans opominja. Ona, ki uči in veruje občestvo Svetnikov, skliče precej potem, ko je počastila trumo ne- beških izvoljenih, svoje zveste otroke, de bi pomoč sprosil in pri- nesli terpečim dušam; ona nas kakor v vojskno trumo zbere, de bi rešiti pomagali te uboge jetnike, ker ve, de je tudi Bogu to dopadljivo, in ne le vernim dušam, ampak tudi nam samim veliko pomaga. Ako imamo tedej le kej ljubezni do Boga, do ranjkih in do sebe, bomo radi in obilno to delo usmiljenja skazovali. In ravno to, *kako nam kraljica vsih čednost, trojna ljubezen do Boga, do bližnjiga in do sebe veleva, vernim dušam pomagati*, bomo kratko premislili. O de bi pač zamogel to nebeško čednost, sv. ljubezen, v sercu vsih prav živo obuditi, in s tim vse nakloniti k obilni po- moči za rajnke zdaj in vselej! O Jezus! učenik ljubezni, užgi tudi naše serca z ognjem sv. ljubezni, de ranjkim in nam v zveličanje pomaga!

I. Kar je solnce med zvezdami, kar kraljica med svojimi tovaršicami, to je med čednostmi sv. ljubezen do Boga iz vsiga serca, iz vse moči; in zares srečen, trikrat srečen je vsak, čigar serce je polno te goreče ljubezni; zakaj to je znamenje zveličanja, moč zoper vse težave, duša vsih del, gotova pot v življenje. — Kdor pa ima ljubezen do Boga, gotovo ljubi tudi te, ktere Bog ljubi. Ali pa ne ljubi tudi Bog duš ranjnih, ki v vicah terpe? Ali ne želi On tudi, de bi jim mi ljubezen skazovali? O gotovo jih ljubi, ker jim je že v tim življenji toliko ljubezni skazal. Ali jih ni za svoje otroke sprejel, in jih Kristusoviga odrešenja vdeležil? Ali jim ni obilno gnad in dobrot delil vse žive dni? Ali jih ni vsih nevarnost in večniga pogubljenja obvaroval? — Ljubi jih pa tudi, ker so se v njegovi ljubezni in gnadi iz sveta ločile, in zato v tesni zavezi z njim ostanejo. Ali jih ni ravno ta ljubezen do Boga pogubljenja obvarovala in jih Bogu prijetnih in dopadljivih storila? Ali ni bila ljubezen in gnada Božja kakor dragi perstan, ki jih je z Bogam združila? Ali je mar ta ogenj ljubezni tamkaj ugasnil?

O nikdar ne; tudi v svojim terpljenji Boga goreče ljubijo in nič bolj iz serca ne želé, kakor kmalo k njemu priti in njega večno uživati. Tudi v svojim revnim stanu zdihujejo z Davidam: „*Kakor jelen po merzli vodi, hrepeni moja duša po tebi, o Bog...* Kdaj bom prišel in stopil pred Božje obličje?“ — Bog ljubi te duše tudi, ker jih je za večno zveličanje odločil. Zakaj tudi njim bodo veljale pri vesoljni sodbi besede: *Pridite, vi izvoljeni mojega Očeta*; tudi one so povabljene na nebeško ženitvanje Jagnjeta Božjiga, ter so neveste Kristusove in tempeljni sv. Duha; tudi one bodo pridružene trumi izvoljenih, ter bodo z njimi vred čast Božjo večno prepevale.

Res jih Bog zdaj prideržuje v ognji terpljenja, de bi jih popolnoma očistil, kakor pogosto tudi pravične na zemlji kot zlato v ognji terpljenja očišuje. Tudi svoje zveste služabnike: Mojzesa, Davida in druge je pokoril še po odpušnim grehu, ker to njegova pravica terja. Ravno ta Božja pravica in svetost je najdla tudi nad timi bogoljubnimi dušami še madeže, in jih je zato obsodila v temno ječo vic, iz ktere ne pridejo, dokler dolga do zadnjiga venarja ne poplačajo; zakaj nič omadežvaniga ne more v nebeško kraljestvo. Same se tedej ne morejo rešiti, dokler te ojstre pokore ne prestopé. Ali glejte, tudi tukej jim še Božja ljubezen na pomoč pride, ter pripusti in hoče, de revnim dušam dobre dela družih v prid pridejo, de jim še živi verni pomagajo z molitvijo, z daritvo sv. maše, z odpustki in dobrimi deli sploh; *sveta in zveličavna misel je, za mertve moliti, de bodo grehov očišeni*. Bog je tako rekoč njih ojstri stan v naše roke zročil, in clo hoče od nas to za nje, ki jih ljubi, pa jih vendar po svoji svetosti ne more k sebi vzeti. Ali kaj pravite? Ali nam ni Bog zapovedal, clo svojih sovražnikov ljubiti, moliti za nje, ki nas žalijo in preganjajo; ali nam ne bo torej tudi dolžnost, pomagati tem dušam, ki so njemu zvesto služile in v njegovi gnadi se iz sveta ločile; prositi za svoje brate in sestre, ki bodo po kratkim terpljenji Boga večno gledali? On nam zapoveduje, lačne nasitovati, žejne napajati, nage oblačiti, in ne bo terjal, de bi se mi tudi teh revnih duš v njih ječi usmilili? — Še več, On nas zagotovi, de bo vse, kar smo v njegovim imenu drugim storili, tako sprejel, kakor bi bili njemu storili; ali ne bo tudi od pomoči, ki smo jo vernim dušam skazali, to veljalo? Gotovo bo Sodnik pri sodbi tudi takim rekel: V ječi sim bil in ste me rešili; kar ste revnim dušam storili, ste

meni storili. Zares zdi se mi, kakor bi nam kesnim Jezus sam hotel očitati: Kri in življenje sim dal za vas in zanje, de bi vas storil ude svojiga telesa; s peruti svoje ljubezni sim vas pokrival, de bi se tudi vi med seboj ljubili; zdaj pa ne ljubite svojih bratov in sestra v vicah; zdaj nimate usmiljenja zavoljo mene s svojimi terpečimi soudu, ki milo k vam kličejo in neprenehama prosijo: *Usmilite se nas, usmilite se nas, saj vi prijatli naši, ker roka Gospodova nas je zadela!* Pri milosti, s katero nas je Bog vstvaril, pri ljubezni, po kateri nas je Jezus odrešil; pri gnadi, s katero nas je sv. Duh posvetil, vas prosimo milosti in pomoči, ktere smo toliko potrebni, zakaj silno terpimo v tem kraji.

Zares, kristjani, ne more se dopovedati in popisati, kako so ne le same potrebne, ampak kako je tudi Bogu dopadljivo, ako se usmilimo teh otrok Božjih, teh prijatlov in bratov Kristusovih, teh nevest sv. Duha. Ako nam je torej za poglavitno zapoved, ljubezen do Boga mar, ako le iskra tega sv. ognja v našim sercu tli, bomo radi vernim dušam na pomoč hiteli, rekoč: *Že iz ljubezni do Tebe, o Gospod in Zveličar, ljubezen skazujemo tim, ktere ti ljubiš in ljubiti zapoveduješ!*

II. Kakor ljubezen do Boga, ravno tako nas pa tudi zapoved ljubezni do bližnjiga veže, vernim dušam usmiljenje skazovati. Ne bom v misel jemal, de je ljubezen vesoljna, in nas vse brez razločka med seboj veže; de smo posebno vsi po Kristusu udje eniga telesa, in si torej nasprotno pomoč dolžni; opomnim le a) *posebnih zadev*, v kterih smo bili z nekterimi dušami v vicah. Ali ne kličejo na naše usmiljenje naši lastni starši, po kterih smo prejeli od Boga nar veči dobrote: časno življenje in izrejo v kersanski veri, kteri so se še na zadnjo uri naši priprošnji priporočevali, kterim smo morde v življenji vse premalo ljubezni in hvaležnosti skazovali? — Ali ne zdihujejo milo po naši pomoči bratje in sestre, ki so nam tolikrat v potrebi s priserčno ljubeznijo pomagali? dobrotniki in učeniki, ki so nam starše namestovali, ter nam ljubeznjivo pot v nebesa kazali? — Ali ne prosijo za našo milost ti, pri kterih smo sami zadolžili, de še ne vživajo nebeskiga veselja, ker smo jim morebiti preveč pregledovali, jim premalo z besedo in z zgledam k dobri mu pomagali, in ko po našim zadolženji terpe, po pravici tudi od nas pomoči pričakujejo in terjati smejo? Vsi taki in enaki kličejo zdaj z milim, zdaj z močnim glasom proti nam: *Usmilite se nas, saj vi prijatli naši, ker roka Go-*

spodova nas je zadela! K temu vas veže ne le vesoljna ljubezen, ampak še posebna dolžnost, zato smo se vam priporočevali, to ste nam obljubili. O zares njih mili jok, njih priserčne prošnje bi mogle tudi terde serca omečiti, tudi merzle kristjane ogreti!

Toliko bolj bomo pa za obilno pomoč pripravljeni in k usmiljenju naklonjeni, ako pomislimo b) *veliko potrebo in silno terpljenje*, v katerim našiga usmiljenja pričakujejo in želé. O duše v vicah, pridite in pokažite mi le senco svojiga terpljenja, de svojim poslušavcam povedati zamorem, kako silne so vaše bolečine, de ne mudijo le eno uro, vam na pomoč priti. Pojdimo tje v njih prebivališe in ozrimo se, kakošno je tam! Tam je kraj, kjer strah in groza, tema in terpljenje prebiva; tam je strašna, s smertno senco pokrita dežela, dežela revšine in temote, kjer ni solnca ne poletja; le žalostna dolgočasnost vse pokriva; tam je huda ječa, v katero do rešitve nikdar dan ne zasveti, v kateri temna noč nikdar ne mine. V ti žalostni ječi je pa tudi hudo terpljenje, kteriga sv. učeniki z ognjem primerjajo, ter pravijo, de je hujši kakor vse mučenje, katero si na tem svetu le misliti zamoremo; hujši kakor bolečine marternikov, britkeji kakor solze zatertih sirot, strašnejši kakor vse krivice in skušnjave, ki jih človek tukej terpeti zamore. Ako si mislimo pobožniga Joba vsiga v bolečinah od temena de podplatov, ko od vsih zapušen milo in poterpežljivo zdihuje, imamo le slabo podobo vernih duš. De bi pa to popolnoma razumeli, bi mogli razumeti pravico Božjo, ali Boga samiga. Ali ta njih žalostni zapušeni stan ne kliče glasno na naše usmiljenje, in pravi: Strašno je pasti v roke živiga Boga; usmilite se nas... ker roka Gospodova nas je zadela! Ali bi ne bilo gerdo neusmiljenje, ko bi glasu tako terpečih ušesa zatisnili? Kdo se ne oberne z nejevoljo od judovskiga duhovna in levita, ki sta vidila nesrečniga reveža v kervi ležati, in sta terdiga serca memo šla? Komu ne dopade usmiljeni Samarijan, ki je poln usmiljenja k njemu stopil, ter ga obezal in oskerbel? Še hudodelnik se nam smili v hudim terpljenji, clo nespametne živine se usmilimo; ali te svoje in Božje prijatle bi pa v nar veči sili brez pomoči pustili in pozabili?

Kar je pa nar hujši v tem terpljenji je to, ker so *od Boga ločene*, in, desiravno Boga ljubijo in so od Boga ljubljene, jim še ni dano, njega gledati in uživati. Njega so že na tim svetu ljubile, njemu služile, njegovo gnado ohranile in po njem hrepenele. Pa glej, kaka slabost, kak nespokorjen madež jih zadržuje, k

svojimu ljubimu Očetu priti. O kolika žalost, kolika bolečina je že to! Že na tem svetu je David, zavoljo greha od Boga ločen, od žalosti noč in dan jokal, kakor pravi: *Solze so moja jed noč in dan, ker mi zmeraj pravijo: kje je tvoj Bog?* Ves poln želja po Bogu kliče: *Moja duša hrepeni in omedluje po Gospodu.* V svojim terpljenji poterpežljivi Job pred vsim toži: *Zakaj mi prikrivaš svoje obličje?* Že na tem svetu kliče od ljubezni goreči apostelj: „*Želim umreti in s Kristusam biti*“. Koliko bolj hrepene še le duše v vica h po Bogu, od kteriga jih umerjoče truplo več ne zaderzuje; kakor ločene neveste Kristusove željno pričakujejo ure, ko bodo smele priti k svojimu Božjemu ženinu. Kakor je stari Jakop zdihoval po svojim ljubim sinu Jožefu; kakor je Marija s težkim sercam zgubljeniga Jezusa iskala, in bitko žalost občutila; še veči žalost in hrepenenje imajo duše, ki so vse zapušene tudi od Boga ločene; toliko bolj, ker vedo, de je tudi zanje v nebeškem kraljestvu pripravljeno večno veselje in bogastvo, pa se ga razveseljevati, ga vživati še ne smejo; toliko bolj, ker vedo, de drugi izvoljeni bratje in sestre vse to veselje že vživajo v Očetovi hiši. O kako milo je zdihoval zgubljeni sin, ko je prišel k spoznanju: *Koliko najemnikov v hiši mojiga očeta obilno kruha ima, jest pa tukej lakote poginjam!* Tako zdihujejo te revne duše: *Koliko sladkosti vživajo naši bratje in sestre pri Jezusu in Marii, me pa moramo tukej zapušene toliko terpeti!* —

Še bolj jih pa to peče, ker vedo in se vedno spomnijo, de so to ločitev in terpljenje *same zadolžile*, in bi ga bile lahko odvernile, ko bi bile malo bolj in z veči vnemo za zveličanje skerbele. Kako je žaloval kralj Sedekija v Babilonski ječi, ko se je spomnil, de bi bil vsi nesreči odšel, ko bi bil preroka Jeremija poslušal. Kako tarnja clo kupec zavolj zgube velikiga dobička, kteriga bi bil z majhnim trudam lahko dobil. Koliko veči bo žalost in jok vernih duš, de so po lastnim zadolženji zamudile toliko dobroto, de se morajo zato v tako hudi ječi pokoriti. De bi mi to razumeli, bi mogli razumeti Boga samiga in velikost nebeškiga veselja, ki je neskončno. Zato pravi sv. Krizostom, de je ta martra veči, kakor vse drugo terpljenje, de bi raji peklenski ogenj terpele, kakor od Boga ločene bile. Ali nas ne bo ljubezen in usmiljenje naklonilo, si vse prizadjati, de tem ločenim sirotam pomagamo, priti pred obličje nebeškiga Očeta, stopiti pred tron Jagnjeta Božjiga, in vživati veselje, ki ga jim je on pripravil? Ali

nas ne bo ganil jok in stok tih revnih duš, ki le po Bogu in nebesih hrepene in težko čakajo ure, ko pojdejo za vselej prebivat v Očetovo hišo! O stopimo pred usmiljeniga Očeta, in prosimo ga priserčno, de prizanese zavolj Jezusoviga zaslužnja in naše priprošnje tim zapušnim revam, toliko bolj ker si c) *same pomagati ne morejo*. One so, kakor pobožni Job govori, z verigami vklenjene, in z vervjo revšine zvezane. Za nje je pretekel čas zaslužnja, minula je priložnost se Božjiga usmiljenja vdeležiti, prišla je noč, v kateri ne more nihče delati; le v hudim terpljenji dolg poplačujejo in Božji pravici zadostujejo. Nihče jih ne vabi k pokori, nič več jim ni odperta gnada sv. zakramentov; so le kakor vojšaki brez orožja, ki se braniti ne morejo; kakor vjeti, vklenjeni jetniki so, ki se ganiti niso v stanu, in živo oznanujejo resnico: *Strašno je pasti v roke živiga Boga. Kličejo sicer: Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod, usliši moj glas!* Pa Gospod jim odgovori: *Nič omadešvaniga ne more v nebeško kraljestvo. Zdihujejo sicer: Usmili se me, o Bog, po svojim velikim usmiljenji;* pa odgovori jim: *Ne pojdete ven, dokler do zadnjiga venarja ne poplačate.* Zato se spet obernejo k nam za pomoč in terkajo na vrata našiga usmiljeniga serca, nas milo prosijo za ljubezen in usmiljenje, kakor Job svoje prijatle: *Usmiliti se nas, usmiliti se nas, saj vi prijatli naši, ker roka Gospodova nas je zadela!* d) Kar bi nas moglo k temu usmiljenju še bolj nakloniti, je to; de *dela ljubezni do ranjih nikdar niso brez sadu*, ampak vselej hvaležno sprejete dušam k nar večji sreči pomagajo. Lepo je, tukej revnim pomagati, pa serce človeka boli, ko dostikrat vidi, kako se darovi slabo obračajo, in z nehvaležnostjo povračujejo. Veliko dobro delo je, zgubljeniga brata z lepim svarjenjem na pravo pot napeljevati; pa hudo je človeku pri sercu, ko vidi, de je ves trud zgubljen, de nič ne opravi, ne z lepo ne s hudo. Pri dušah v vicaš pa naše dela ljubezni nikdar niso zgubljene; z gorečimi željami na nje čakajo in z veliko hvaležnostjo jih sprejemajo, in gotovo jim pomagajo v očiševanje, ker smo vsi udje eniga telesa, vsi otroci eniga Očeta; pomagajo jim za vselej, in jim pridobe dobroto čez vse dobrote, ktera jim nikdar ne bo odvzeta, dobroto, ktere si mi še misliti, občutiti nismo v stanu, ktere pa one toliko pozele, in jo poprej doseči, na našo pomoč kličejo.

O ko bi vas jest mogel, le eno uro na njih mesto postaviti, kako one hrepene po vživanji nebeškiga veselja, kako one proti

vam na pomoč kličejo, in za usmiljenje prosijo, kako željno pričakujejo od vas ljubezen, ktero ste jim obljubili: zares tudi oterpanjeno serce bi se moglo omečiti; tudi merzli občutljeji bi se mogli ogreti, de bi zanaprej z veči vnemo svojim nesrečnim bratom ljubezen skazovali. Ne bili bi podobni kraljevimu služabniku, ki je iz ječe rešen egiptovskiga Jožefa pozabil, ampak, kakor usmiljeni Samarijan bi hiteli nesrečnim bratom in sestram na pomoč; ljubezen bi nas k njim gnala in vedno z njimi združene ohranila.

III. Ako nas pa ljubezen do Boga in do bližnjiga ne spodbode še dosti k usmiljenju do ranjkih, naj stori to saj ljubezen do samih sebe. Lastni prid, lastni dobiček je nar močnejši nagib pri vsakim delu. Pomislimo pa, kako velik dobiček nam samim prinese pomoč, ki smo jo ranjkim skazali. Ne bom govoril, koliko mi s tim že polajšanja in tolažbe za žalostno serce zadobivamo; ako lahko poravnamo, kar smo zoper ranjke pregrešili; popravimo, kar smo zamudili; koliko imamo priložnost, se dobrotnikom hvaležne skazati; koliko utegnemo s svojim zgledam tudi druge k enaki pomoči spodbuditi; le to prašam: Ali ne bo nebeški Oče sam imel dopadajenja nad nami, ko vidi, de njegovo pervo zapoved ljubezni z veseljem spolnujemo in tem ljubezen skazujemo, ktere on sam ljubi, in si sami pomagati ne morejo? Ali ni on sam govoril: *Bodite usmiljeni, kakor je vaš nebeški Oče usmiljen*, in nam bo torej s tako mero meril, s kakoršno smo mi drugim merili? Ali ne govori Jezus sam tolažbe polnih besedi: *Kar ste drugim storili, ste meni storili. Zveličani so usmiljeni, ker usmiljenje bodo dosegli*. Ali si pa ne želimo Božje prijaznosti, nebeškiga plačila? — Kakor Boga, tako si pa tudi taki kristjani rešene duše za prijatle storé, ktere se bodo svojim dobrotnikom gotovo hvaležne skazale. One ne bodo, kakor Faraonov služabnik svojih dobrotnikov pozabile, ampak za njih srečo in zveličanje prosile. Že zdaj pred rešenjem prosijo Boga za svoje dobrotnike, in ker jih Bog ljubi, tudi njih prošnje zavergel ne bo. Saj sta tudi v stari zavezi Jeremija in veliki duhoven Onija prosila za svoje žive brate, preden sta Boga vživala. Še bolj bodo pa duše prosile, ko pridejo pred obličje Božje. Ali pa nam ta pomoč ni potrebna in doželena že v nevarnostih tega življenja, ali nam ne bo v posebno tolažbo v nar večji nevarnosti zadnje ure? — Ako pa tudi po smerti ne bomo najdeni brez madeža, in homo pomoči potrebovali, ter si usmiljene ljubezni želeli;

kdo bo bolj pripravljen, kdo bo bolj z veseljem storil in ljubezen skazal, kakor te, katerim smo mi ljubezen in pomoč skazovali? Kdo tudi več zamore pri pravičnim Bogu, kakor one, ki so v ljubezni in gnadi Božji? Ko je Jonatan Filistejce premagal, in s tim Izraelce rešil, je bil vendar od svojiga očeta Savla k smerti obsojen, ker je zoper njegovo povelje malo medu pokusil. Ali vse ljudstvo je stopilo pred kralja in reklo: *Ali bo Jonatan umerl, ki je toliko storil za odrešenje Izraelcov?* Tako bodo tudi rešene duše pred nebeškim kraljem govorile za te, ki so jim v rešenje pomagali: Ne pripusti, o Gospod, de bi ti hudo terpeli, ki so nas iz terpljenja rešili; saj ljubezen pokrije veliko število grehov. In še bolj, kakor Savel, bo Bog uslišal take in enake prošnje. — Tudi bodo po nauku sv. Avguština molitve in daritve za mertve zlasti tistim pomagale, ki so sami v življenji ljubezen skazovali; in to so tisti, ki so sami za druge molili, in pristavi: Bog sam bo skerbel, de taki, ki je v življenji veliko za duše v vicah storil, po smerti, ako bo treba obilniši pomoč doseže, kakor drugi. Tudi v tem velja namreč: Kakor kdo seje, tako bo žel; kdor obilno seje, bo tudi obilno žel. Blagor torej nam, ako si s pomočjo dušam v vicah skazano nabiramo nar boljših prijatlov v dan jeze, sile in potrebe!

Ako tedaj hočemo svoj lastni prid, ako hočemo Boga imeti usmiljeniga Sodnika, skazujmo sami usmiljenje; ako hočemo prijatlov pri Bogu zadobiti in tudi priprošnje vernih deležni biti; o ne pozabimo svojih mertvih bratov, in ako našiga terdiga serca nič družiga ne omeči, naj nas priganja saj lastni dobiček, lastna ljubezen; saj nam bo stoterno povernjeno, kar smo za nje storili. Velik dobiček je za nje, še veči bo za nas; in res je misel za mertve moliti ne le sveta, ampak tudi zveličavna, koristna.

Vidili smo tedaj, kako nas trojna ljubezen veže, dušam v vicah pomagati; ljubezen do Boga, ker jih On sam ljubi in jih hoče k sebi v večno srečo vzeti; ljubezen do bližnjiga, ne le, ker je vsak naš bliženj, ampak še zlasti, ker smo z njimi v posebni zavezi, ker so naše pomoči pred vsimi potrebni, ker si v hudim terpljenji same pomagati ne morejo in jim bo naša pomoč gotovo in v veliko srečo pomagala; ljubezen do samiga sebe, ker si s tem delamo Boga usmiljeniga, ranjke pa za prijatle. O de bi pač Bog hotel užgati v sercih vernih ogenj goreče ljubezni, te nebeške hčere, ki veže ta in uni svet, stvari in Stvarnika med seboj;

Ljubezni, ki je poglavitna zapoved sv. vere, in vsim našim dobrim delam še le pravo vrednost daje; ljubezni, ki tudi ranjkih ne pozabi in jim v njih sili voljno na pomoč hiti; ljubezni, ki nikdar ne neha, in edina pelje v rajsko veselje! Priserčno Te torej prosimo, Oče ljubezni, od kteriga pride vsak dober dar, užgi, ohrani in pomnoži v nas ta ogenj sv. ljubezni, de jo bomo do tebe in do ranjkih vedno imeli, in tako za se in za ranjke pri tebi pomoč in usmiljenje zadobili! Oče usmiljenja, dober Oče svojih otrok! vzemi za dobro naše prošnje, ki jih dans in vsak dan k Tebi pošiljamo; prizanesi jim, prizanesi jim, saj so tvoji otroci, odrešeni po tvojim Sinu! Gospod, usliši naše prošnje, dopolni njih želje, in daj jim večni mir in pokoj, ter večna luč naj jim sveti! Amen. A. Č.

Tri in dvajseto nedeljo po binkoštih.

Zahvaljena nedelja.

„Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal?“
Psalm. 115, 12.

Darovanje svojiga serca v zahvalno daritev.

Kadar mašnik pri sv. maši Jezusovo presveto Rešnje Telo zavžije, in potem na tihim sam pri sebi premišljuje veliko gnado, de je vsak dan tako srečen Jezusa zavžiti, pa tudi pomisli, de take gnade vreden ni; se globoko pred Jezusovo presveto Rešnjo Kervjo priklone, vstane, in te besede svetiga pisma izgovori: *Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal?*

Preljubeznjivi! mi danes tako rekoč na sklepu tekočiga leta stojimo, — žalostne polja, ovelo listje, ki je še pred kratkim zeleno na drevji šumljalo, in danes rumeno pod nogami šumi, — vse, vse nam oznanuje, de bo že skoraj to leto od nas slovo vzelo; in lepo je za nas, de smo se danes skupaj zbrali, za vse dobrote celiga leta Bogu zahvalit se. In zdi se mi, če danes v pretečene dni

tega leta nazaj pogledamo, in vidimo, kako smo vsaki ljubi dan tako srečni bili, od Boga, našiga Očeta, potreben kos kruha prejeti, de smo tako srečni bili, morebiti še veliko zdravih, veselih, srečnih dni doživeti; zraven pa pomislimo, de mi vsiga tega zaslužili nismo, de celo takih gnad še vredni nismo bili: se mi zdi, de se homo tudi mi danes pred obličjem večniga Boga, tukaj pričujočiga, globoko priklonili, in z mašnikam pred altarjem globoko zdihnili: *Kaj pa ti bom povernil, o Gospod! za vse, kar si mi to leto dal?*

Res, ljubi Bog! kaj hočem jaz tebi poverniti? jaz, grešna stvar, tebi svojimu stvarniku; jaz nečisti prah in pepel tebi neskončnemu; jaz, ki sim bolj reven pred teboj, kakor berač pred cesarjem? In dokler sam pri sebi premišljujem, kaj bi tebi, o Bog! v zahvalo dal, zaslišim tvoj glas, ki mi po sv. pismu govori: *Moj sin, daruj mi serce svoje.* Preg. 23, 26. O, moje serce tedaj hočeš, ti moj Bog! ti Jezus, mojiga serca kralj! O, saj ti ga dam rad in z veseljem, celiga, in si nič ne prideržujem; ali bojim se, de ti dopadlo ne bo. Zakaj moje serce je tako slabo in posvetno, tako pregrešno in nečisto, de se bojim, če ga na tvoj altar, o Jezus! danes položim, in tebi darujem, de boš v pravični jezi mene in moj dar spred svojiga obličja zavergel. In vender, ako ravno tudi ti, o Jezus! moje slabo serce poznaš, zaslišim v drugo tvoje besede glas: *Moj sin, daruj mi svoje serce.* — O ti ponižni Jezus! tedaj si tudi z mojim slabim sercam zadovoljin? Vzemi ga torej, vzemi ga! —

Alj, preljubi poslušavci! kaj slabiga Jezusu, našimu dobrotniku darovati — kaj ne — bi se vender ne spodobilo? Darujmo mu torej danes, ob zahvaljeni nedelji prav lepo, prav čisto serce. In ravno, *kakšno serce Jezusu darovati, de mu bo v resnici dopadlo, to resnico danes vašimu sercu globoko priporočiti želim,* — jaz, ki bi tudi rad danes svoje serce Jezusu dal. — Vsaka besedica pa naj bo danes govorjena v čast in hvalo Jezusoviga in Marijniga serca.

I.

1. Smo slišali, preljubeznjivi! de nam Jezus vsim danes te besede sv. pisma prijazno nasproti kliče: *Moj sin, daruj mi svoje serce.* In če jaz zdaj v pretečeno leto nazaj pogledam, najdem

nar poprej, de je bilo moje serce dozdej svojoglavno, prevzetno serce, in takšnega serca jaz danes Jezusu v zahvalni dar prinesiti ne smem; vem jaz, ponižni Jezus bi moje prevzetno serce zavergel. — Jaz najdem, kolikokrat sim morebiti k mizi sedel in od mize vstal, de sim čisto mlačno, le iz navade molil, in de nisim prav ponižno spoznal, de je nebeški Oče tisti, ki mi je mizo pogernil, de je Jezus tisti, ki mi je jed požegnal; ali pa morebiti nisim čisto nič molil, morebiti me je bilo sram pri mizi moliti. Najdem, kolikokrat sim po srečnim dnevu spati šel, in se nisim spomnil, de bi bil ponižno pred tebe, o Bog, pokleknil, in tebe za darovavca vsiga dobriga spoznal; — me je bilo morebiti še poklekniti sram; najdem, de sim tolikrat zdrav v jutro vstal, in do Boga nobene hvaležnosti nisim imel. Najdem, kako sim rad slišal, de so me ljudje pohvalili, in nisim bil ponižen, de bi bil vse dobro, kar imam, kar sim storil, gnadi Božji pripisal; najdem, kako pa mi je težko bilo, če sim bil zaničevan, po krivim dolžen, in nisim ponižno spoznal, de sim zavolj svojih grehov še večiga poniževanja vreden. — Sploh najdem, de sim se pretečeno leto obnašal, kakor de bi bil jaz sam svoj gospod, kakor de bi bilo moje lastno vse, kar imam; kakor de bi bil Bog dolžan, mene preživiti. In tako najdem jaz, ob kratkim reči, de je bilo moje serce pretečeno leto prevzetno serce. In saj jaz si tako sam pri sebi mislim, dokler še moje serce na sebe kaj porajta, sebe kaj obrajšta; dokler za vse dobro, kar sim in kar imam, le Bōgu hvale ne da, in dokler le greha samiga sebi ne pripisuje, de tako dolgo je škoda misliti, de bi moje serce ponižnemu Jezusu dopadlo. — In tako je, o moj Jezus! prvo, kar jaz danes v zahvaljeno nedeljo sklenem; de od danes zanaprej vsi prevzetnosti slovo dam; in čisto ponižno serce v zahvalni dar tebi, o Jezus! na altar položim. To je, danes za naprej bom spoznal jaz, de sim jaz golo nič, revna, uboga stvar, in de sim vse, kar sim, le iz gnade in milosti božje; in te prosim, o Jezus! de mi tako ponižno serce noter do zadnje ure ohraniš.

2. Če dalje nazaj pogledam v pretečeno leto, najdem, o moj Bog! de je bilo moje serce dozdej posvetno, le v posvetno veselje zamišljeno serce. Najdem, kako si ti meni, o Bog! vsak dan dober bil, kako si me ljubil; — kako pa sim jaz vsaki dan tako hudoben bil, in še tebe žalil. — Najdem, de sim morebiti pretečeno leto clo z velikimi smertnimi grehi tvojo ljubezen

in gnado, o Bog! zapravlil — morebiti z napuham, z ošabnostjo, z lakomnostjo, s krivico, z nečistostjo, s požrešnostjo, pijanostjo, jezo, kletvijo, sovraštvam; — in sim bil tako posveten, tako le v to zemljo zamišljen, de, ako ravno si ti, o Bog! meni tako dober bil, me vender vsi ti veliki, ti smertni grehi nišo nič grévali, — še nisim celo mislil na nje — se jih morebiti še spovedal ne; — sim živel več mescov, morebiti celo leto v tih velikih grehih, in je bila moja božična in velikonočna spoved prazna in zastonj. — Ali če si me ti, o Bog! obvaroval, de nisim tako nesrečen bil, de bi te bil s smertnimi grehi razžalil, saj to mi danes, ko vse dobrote celiga leta premišlujem, saj to mi danes moje serce glasno pravi, de te nisim, o Jezus! tako goreče ljubil, kakor bi te bil lahko ljubil; de nisim iz hvaležnosti in ljubezni do tebe toliko dobriega storil, kakor bi bil lahko storil; in tako sim v posvetno zamišljen, de me tudi ta moja mlačnost skoz celo leto ni nič grévala. — Ali toliko bolj me danes, o Jezus! vsi grehi pretečeniga leta in celiga mojiga življenja grévajo, in mi je bolj žal, de sim jih storil, kakor de bi bil vse svoje přemoženje zgubil; in zato je drugo, kar jaz danas v zahvaljeno nedeljo sklenem, de temu posvetnemu življenju slovo dam; in moj drugi dar, kteriga, o Jezus! tebi v zahvalo danes na altar položim, je: moje zgrévano serce. To je: vsi moji grehi, s kterimi sim jaz nehvaležni, posvetni človek, tvoje serce, o Jezus! razžalil, vsi ti grehi me danes, in me bojo noter do smerti tako grévali, de bi raji umerl, kakor en sam greh le eno samokrat še ponovil; in te prosim, o Jezus! ohrani mi moje zgrévano serce noter do moje zadnje ure.

3. Če smo pa morebiti res, kar Bog varuj! tako neskončno nesrečni bili, de smo pretečeno leto tudi s smertnimi grehi Jezusovo serce žalili, in de se po svojih spovedih nič poboljšali nismo, najdemo, de je bilo po tem takim skoz celo leto, in je še danes naše serce, grešno, nečisto, od Boga zaverženo serce; in, Bog nas varuj! de bi mi danes tako nečisto serce Jezusu v zahvalni dar prinesli. — Zato je tretje, kar jaz danes v zahvaljeno nedeljo sklenem, de precej danes vsimu grehu slovo dam — vsimu in vsakimu grehu brez razločka; — in je tretji dar, kteriga danes, o Jezus! tebi v zahvalo na altar položim: moje čisto, v tvoji presveti kervi oprano serce. To je: še danes — in če to ne more biti — še ta teden ali saj danes teden moj smertni greh mora proč biti, proč od mojiga serca, hočem se ga spovedati odkritoserčno, zgrévano,

nočem več v smertnim grehu, kakor tvoj sovražnik pred tebe, o Jezus! priti; in če danes ne morem, ti bom danes teden na altar položil svoje čisto, od vsiga greha oprano serce; in te prosim, o Jezus! de mi potem moje čisto serce noter do zadnje ure brez vsiga madeža ohraniš!

II.

Sicer mislim, de bo naš trojni dar, kteriga smo zdaj na altar položili, naše ponižno — skesano — in čisto serce brez dvombe Jezusu dopadlo; ali, preljubeznjivi! jaz bi rad, de bi bila danes naša zahvaljena nedelja taka, de bo Bog Oče, de bo naš Jezus mogel z veseljem na nas pogledati. In zato grem še naprej, in bom z vami, ljubi poslušavci! še dalje premislil, kakšno serce bi še Jezusu na altar položili, de bi mu naš dar res zares dopadel.

4. Če jaz danes, ko vse dobrote, ktere mi je Bog, in moj Jezus skazal, premišlujem, če pogledam na Jezusa, zagledam na njegovi glavi ternjevo krono, in če kako podobo od Jezusoviga serca imam, vidim, de je tudi njegovo serce s tako bodečo ternjevo krono ovito. Če pa jaz zdaj v pretečeno leto pogledam, najdem, kako je pa moje serce le po veselji in po veselji hrepelo, in ni hotlo od ternja nič vediti, in če me je le en tern zbodol, sim že povsod tožil, tolažila iskal, in sim bil nevoljin. In tega ravno me je danes sram, de ti, o Jezus, moj učenik, ternjevo krono nosiš, jaz pa, tvoj učenec, hočem brez vsiga ternja, še le v veselji, v sreči živeti. In zato pristopim danes k tebi, o Jezus! in ti ternjevo krono z glave vzamem, in jo na svojo glavo položim; in ti ternjevo krono od tvojiga serca odvijem, in jo okoli in okoli svojiga serca ovijem. Ne tvoji ponižni glavi, ampak moji visoki glavi; ne tvojimu nedolžnimu sercu, ampak mojimu grešnimu sercu se ternjeva krona spodobi. Zato je četerto, kar danes v zahvaljeno nedeljo sklenem, de vsimu, posebno vsimu če le kolikaj grešnimu veselju slovo dam; in je moj četerti dar, kteriga danes, pred Jezusa v zahvalo na altar položim: moje s ternjem kronano serce, to je: nočem več, ne maram več za posvetno, nečimerno veselje, ktero mine, ktero neha, in mora nehati, ne maram več zanj; in si izvolim za prihodnje leto ternje zaničevanja, ternje poniževanja, ternje grévenge, ternje solz, ternje žalosti, ktero ternje sim zavolj svojih grehov že davno zaslužil; in to ternje danes okoli in okoli serca terdo ovijem; in te prosim, o Jezus! de mi moje s ternjem kronano serce noter do moje zadnje ure ohraniš.

5. Če na podobo Jezusoviga serca pogledam, vidim v Jezusovo serce križ zasajen; če pa zdaj tudi v pretečeno leto nazaj pogledam, vidim, kako de se je moje serce vsakiga križa balo; nar manjši križ — in že je bil za moje rame pretežek; in sim želel zméraj le veči sreče, in nisim bil nikdar Bogu prav hvaležen, nikdar zadovoljin s tem, kar mi je dal, ampak sim hotel zméraj le več in več — le dobro; le križa pa ne. In tako me je spet danes sram, o Jezus! de ti, moj kralj, težek križ nosiš; jaz pa, tvoj služabnik, želim brez vsiga križa živeti. Zato pristopim danes k tebi, o Jezus! in ti iz tvojiga serca križ izderem, in ga globoko v svoje serce zasadam; ne tvojimu nedolžnimu sercu, ampak mojimu grešnimu sercu se križ spodobi. — In tako je peto, kar danes v zahvaljeno nedeljo sklenem, de vsi želji po stanovitni časni sreči slovo dam; in moj peti dar, kteriga danes v zahvalo za vse prejete dobrote na altar položim, je moje križano serce; to je: spoznam jaz, de zavolj svojih grehov nisim žegna Božjiga vreden, ampak de sim že zdavnej šibo zaslužil; jaz se za prihodnje leto nobeniga, — nobeniga križa ne ustrašim; zares, o Bog! še prosim te za en križ, kakoršen veš, de je za mene nar boljši; jaz nočem brez križa živeti; sram bi me bilo, de bi jaz brez križa za teboj, o Jezus! hodil, dokler ti težek križ na nedolžnih ramah zavolj mene imaš. In tako ti darujem, o Jezus! svoj peti dar, darujem ti svoje križano serce; in te prosim, de me nikdar več brez križa živeti ne pustiš, ampak, de mi moje križano serce noter do moje zadnje ure ohraniš.

6. Ino če še enkrat na podobo Jezusoviga serca pogledam, vidim, de iz njegoviga serca ogenj gori, plamen goreče ljubezni do mene. Če pa jaz zdaj tudi nazaj v pretečeno leto pogledam, vidim, kako pa je bilo moje serce vse merzlo, ledeno, — je le ta svet, morebiti tudi greh ljubilo, in ni morebiti v celim letu le kar enkrat prav živo od ljubezni do Jezusa gorelo. In tudi to mi je danes žal, in mi je neskončno težko, me je sram zares, de Jezus, moj Bog, ki mene ne potrebuje, mene revno stvar toliko ljubi; jaz pa grešna stvar, do Jezusa, brez kteriga vender živeti ne morem, nobene ljubezni nimam. Ne tvoje serce, o Jezus! bi moglo od ljubezni do mene goreti, ampak meni se spodobi, de bi moje serce od ljubezni do tebe gorelo. In zato je šesto, kar danes v zahvaljeno nedeljo sklenem, de za prihodnje leto vsi posvetni — vsi grešni ljubezni slovo dam; in je moj šesti dar,

kteriga danes v zahvalo Jezusu dam, moje od ljubezni goreče serce. De se bo pa to zgodilo, te prosim, o Jezus! dopusti mi, de k tvojimu sercu danes pristopim, in eno samo iskro od njegoviga plamena vzamem; de si v svojim lastnim sercu ogenj napravim, de bo moje serce čisto, in čisto noter do smerti od ljubezni do tebe gorelo. O de bi le tebe iz vsiga serca jaz ljubiti zamogel, jaz sim potem nar bolj srečen človek na svetu! In zato te prosim, o Jezus! de mi moje goreče serce noter do zadnje ure ohraniš. —

Jaz mislim, preljubeznjivi! če nam vsim, kolikor nas tukaj je, v resnici od serca gre, vse te darove Jezusu v zahvalo darovati, de bo brez vsiga dvoma naša zahvaljena nedelja Bogu dopadla. In zato, preljubi bratje in sestre moje! pokleknite z menoj pred obličje živiga Boga, tukaj pričujočiga, in darujte mu dar, kteriga ste mu namenili.

Mi ti darujemo, o Jezus, prvič: ponižno serce; ti darujemo, drugič: zgrévano serce; ti darujemo, tretjič: čisto serce; ti darujemo, četrtrič: s ternjem kronano serce; ti darujemo, petič: križano serce; in ti darujemo, šestič: od ljubezni do tebe goreče serce. Zraven tega daru pa tudi položimo na altar svojo zahvalo za vse dobrote, ktere si nam to leto dal; in zraven te zahvale položimo tudi svojo prošnjo: odpusti nam vse, s čimur smo te razžalili, in nam še za prihodnje leto svoj žegen prihrani.

In tako se naj zdaj glasno po cerkvi, in noter do visokih nebes zahvalna pesem razlega, ktero vam danes, ljubi farmani, za zahvaljeno nedeljo podam:

Vse k tebi se, o Bog! ozéra,
Potrebe svoje ti odpéra;
In ti živiš vse stvari,
Predobri Oče vsih ljudi!

Oh, s čim smo koli zaslužili,
Dobroto tvojo, Oče mili!
Naš greh je šibe vreden bil,
Ti pa nad nas si žegen lil.

Zdaj gréva nas nehvala taka,
Pa stvar naj sliši tudi vsaka;
Prisege danes naše glas:
„Ne več grešit' na večni čas!“

O Jezus, ti bogastvo moje!
Kako bi tudi serce tvoje
Zamogel več še žaliti,
Nezmerno morje milosti!

Zato te ljubil bom do smerti,
Te ljubil, ljubil bom po smerti:
Na vekomaj želím bit' tvoj,
O Jezus, bodi tud ti moj! Amen.

Štiri in dvajseto nedeljo po binkoštih.

„Kadar so ljudje spali, je prišel sovražnik in je prisejal
ljulike med pšenico.“ Mat. 13.

Kdo je mlačin? kaj bo z mlačnim?

Ko bi nam danó bilo pogledati v skrivno kraljestvo satanovo, obljudim, de bi se nam lasje ježili, ko bi vidili hudobnih duhov hitenje, gnanje, delanje, letanje, dirjanje sem ter tje, trudenje na vse strani, napenjanje vsih močí, kakor de bi se jim silno mudilo in jim časa zmanjkovalo. Čimu je toliko delo in pridnost naših priseženih sovražnikov? Za to, vse le za to, de bi jih več zmed nas zapeljali in vekomaj nesrečne storili, ker imajo le malo časa. „Hudič ima veliko gorečnost, ker on ve, de ima le še malo časa“, pravi sv. Janez v skrivnim razodenji.

Kaj pa ljudje počno, de bi se temu strašnimu prizadevanju satanovimu zoperstavili? To, čez kar se današnji sv. evangeli pritožuje: oni spijo, ko sovražnik ljuliko seje. Ne sicer vsi, ali silo veliko jih spí, veliko jih dremlje, veliko jih je pa tudi čisto zbujenih, in ne de bi sovražniku nasprotovali, njivo svojiga serca za lepo pšenico obdelovali, in stražo čuječe molitve k nji postavili; oni to njivo še sami za omotično ljuliko pripravljajo in sejavca ljulike brez zaderžka ali še clo z veseljem sprejemljejo. To se godi v njih *mlačnosti* za njih dušni prid, ktera je nar bližnji prijatelj našiga dušniga sovražnika. De bomo to silno nevarno sovražnico svojiga zveličanja bolj spoznali in se z veči močjo zoper njo vojskovali, bomo premislili: **1. Kdo je mlačin, in 2. kaj bo z mlačnim.** Bog obúdi gorečnost v naših sercih zoper mlačnost.

1. Kdo je mlačin? Mlačin je, kdor je z dobro zavednostjo tožljiv in len za Božjo čast, za delo svojiga in bližnjiga zveličanja. Mlačni človek z zopernostjo dela, kar mora delati, in slabo obdela kar bi zamogel dobro opraviti. Mlačin je, kdor svoje *navadne molitve* brez ginjeniga serca in pobožnosti tako po tlačansko zmoli in zrožlja, de je njegova molitev bolj podobna nespametnemu mermranju, ali ropotanju, kakor pa govorjenju z Bogam, ali jih večkrat iz narmanjšiga

vzroka opustí ali tako stisne in obkrajša, de zaslužijo komej ime molitve. Mlačin je, kdor iz vnemarnosti *v cerkvi* pri nar večih skrivnostih *malo več spoštovanja* ima, kakor kadar domá v svoji hiši sedi, ali se kar nič ne ana, v hiši Božji pogovarjati in posmehovati se. Mlačin je, komur se precej hoče zdehati in mu je *zoperno*, *ko kaj svetiga sliši*, in se nemara še odtegne, ko bi imel zveličavne nauke od staršev ali od družih poslušati in sprejeti. Mlačin je, kdor le *redkokrat v svoje serce pogleda* in ga malokdaj k Bogu povzdigne, ki vsako še težji delo rajši opravlja, kakor de bi za zveličanje duše kaj storil. Mlačin je, kdor *suho in posvetno serce* k molitvi in v cerkev prinese in še bolj s suhim in neomečenim od molitve vstane ali iz cerkve gre, ker, kdor se gnadi Božji omečiti ne da, se ravno zavoljo tega še bolj zaterdi. Mlačin je, kdor *prejemanje sv. zakramentov* od časa do časa dalje *odlaša*, in če jih tudi prejme, se iz svoje dremote, iz navadnih in radovoljnih slabost ne povzdigne. Mlačni človek *se boji gorečih kristjanov* in rad čez njih bogoljubnost godernjá, si ne prizadeva boljši prihajati, od zatajevanja samiga sebe noče kaj vediti, še manj skusiti. Mlačniga *malo serce boli*, *ko sliši druge ostudno preklinjati*, ali *sicer v pregrehah šiveti*, ki so sramotne pred ljudmi in pregrešne pred obličjem svetosti Božje. *Mlačni oče*, *mlačna mati se ne vnameta* k sveti gorečnosti, ko slišita in vidita napake svojih otrok ali poslov. *Mlačni gospodar terpi napake* pod svojo streho, de bi kje maliga dobička zavoljo dolžne ojstrosti ne zgubil; njega pač zbode, ko ga kdo razžali, de je pa Bog v njegovi hiši ali zavoljo njegove hiše neprenehama žaljen in de bo morebiti zavoljo njegove mlačnosti več duš vekomaj nesrečnih, za to se njegova mlačna duša malo zmeni! *Mlačnimu človeku se ne pride lahko z lepim naukam do živiga*, za to ga ni skorej tako nehvaležniga in nerodovitniga dela, kakor mlačnim ljudem pridigati. Gorjé pastirju pri mlačnih ovcah! naj on tudi koperni od gorečnosti, ovce ostanejo lačne in žejne, hujšajo in merjó, ker same nar boljši živež zametujejo, ki ga jim pastir ponuja. —

H Kristusu Zveličarju svetá so nekđaj bili pripeljali človeka, ki mu je bila božjast kite skerčila in bolezen roko tako zdelala, de se mu je bila usušila ter bila neozdravljiva. Pohlevni Jezus človeku reče: „*Stegni svojo roko, in jo je stegnil... in bila je zdrava, kakor una druga.* (Mat. 12, 10.) „O mlačni, leni, zaspáni ljudje — pravi neki učenik — vi imate táko suho roko, ktera se terdi od lenobe (v službi Božji), kerči od lakomnosti

in suši od mlačnosti.“ In *Korneli* učenik k temu pravi: „Desnico ima suho, kateri je ne steguje k Bogu z molitvijo, k bližnjimu z usmiljenjem, sam k sebi z dobrimi deli, s katerimi naj bi si zaslužnje in plačilo v nebesih nakladal“. — O kristjan, če imaš tudi ti suho roko svojiga serca, suho za lepo gorečnost v delih za Božjo čast in zveličanje duše, je to hudo znamenje, hujši kakor de bi tvoja telesna roka suha bila. Ne bo se ti ozdravila, ako ne poslušáš gorečiga Jezusa, ki tudi tebi kliče: „*Stegni svojo roko!*“ stegni jo v Božjo čast, v svojo in bližnjiga časno in večno srečo.

Mlačni človek pogosto godernja čez dolge svete maše in pridige, sicer pa dragi čas v dolgih praznih pogovorih gubi, v posvetnih druščinah, po gostivnicah ali drugod po dve, tudi tri ure ali še delj poséda, in če ga kdo vpraša, zakaj de toliko lepiga časa vneómarno potratí, mu odgovorí: „Kaj pa je? sej nič slabiga ne delam“, in misli, če se le nar večih pregreh varuje, de je že vse prav, ako tudi dobrih del ne dopernaša. Pomisli pa, če morebiti tudi res nič slabiga ne delaš, pa vender veliko dobriga zamudiš. Tisti *hlapec*, ki mu je bil Gospod *en sam talent* dal, in ga je bil v zemljo zakopal, tudi ni pisano, de bi bil kaj slabiga delal; ali Gospod ga je bil vender ukazal v zunanje teme vreči, kjer je jok in škripanje z zobmi. Tudi tisto *figovo drevo*, ki ga je bil Gospod preklel, de se je pri ti priči posušilo, ni nobeniga slabiga sadú rodilo, ampak imelo je še le prav lepo košato perje; pa Gospod ga je bil za to preklel, ker ni sadú rodilo. Ni še keršansko pravičen, in Bogu dopadljiv, kdor se le hudiga varuje, ampak mora tudi dobro storiti.

Iz tega, kar je bilo dozdej rečeno, presodi, o človek! kako de je s teboj? ali si nagnjen v mlačnost, ali že vanjo potopljen, ali morebiti že v nji oterpnjen? De se pa tega hudiga obvaruješ, ali saj do časa ozdraviš, če si že nalezen, premisli, kaj bo z mlačnim, če si hitro ne pomaga.

2. *Kaj bo z mlačnim?* To kar z uno nesrečno njivo, ki jo je bil sovražnik z ljuliko onegnusil, ker so ljudje spali. Skušnjavec, tolikanj silno goreč za pogubljenje naših duš, njegovo leno serce, ki se noče z Božjimi darovi nasitovati, z ljuliko posvetnosti pase, omoti, oslepí in tako spači, de nad svetimi rečmi sčasama čisto vse veselje zgubi, in po tem mu je lahka reč, človeka v nar silniši pregrehe pogrezniti in mu poslednjič še celo luč svete vere upihnniti. *Lenoba* je namreč *vsih pregreh začetek*,

uči Duh Božji v sv. pismu. Groza me obhaja, ko *Salomona* pre-mišlujem! Ta nedolžni mladeneč, kako goreče je on v svoji mla-dosti Boga za modrost prosil in jo dosegel, de človeka še zdaj v serce zaveseli, ko od njega sliši. Pa kam je bil ta veliki in modri kralj zašel, ko se je v lenobo in mlačnost bil podal! Skuš-njave nad skušnjave so na njega sule, strah Božji ga je zapustil, bil je rop ostudnih pregreh in poslednjič malikovavec; (3. kralj. 11.) Lej kristjan, to je grenki sad lene mlačnosti!

Človek v svojim življenji dve ketini snuje ali plete; ketino dobrih in ketino hudih del. Kdor hoče srečin biti, mu je tenko na to gledati, de se ketina njegovih dobrih del nepretergama skup derži; za eno dobro in Bogu dopadljivo rečjo mora precej druga nastopiti, ktera je taka, de jo Bog zamore v bukve življenja za-pisati. Bog ne daj, de bi se ta lepa ketina pretergala s kakim hudim djanjem! Kdor s svojimi dobrimi deli tako napredova, je srečin, ker on dobro ketino dalje veže, in za slabo ketino nič časa ne pustí. Kakor pa človek začne mlačin biti, je že skovan poglavitni, prvi klep ali ud (rink) hude ketine; dobra ketina je pretergana, se razleti, in rado se potlej tako godí, de se malokrat huda ketina preterga, de bi človek dobro naprej snoval. Rajši ketino grehov naprej plete, in to je tista ketina strahu in groze, v ktero ga bo sejavec ljulike vklenjeniga pred sodni stol pripeljal. Bog namreč sam žuga mlačnimu v skrivnim razodenji: Zato, „*ker nisi ne merzel, ne gorak, te bom izpljeval iz svojih ust*“; in spet po Jeremii preroku: „*Preklet je, kdor delo Gospodovo leno opravlja!*“ Poglej človek, v svoje serce, popravljal, kar je po-pravljati in vzdigni se z močjo Božje gnade iz svoje mlačnosti. To si pa moraš s toliko večim trudam prizadevati, ako ti je mo-rebiti ta napaka že vkoreninjena, zakaj neki učenik pravi, de člo-vek večidel taki umerje, kakoršen je v mladosti bil. Mlačni ne misli, ali si saj k sercu ne vzame, de mu vsiga dobriga primanj-kuje, torej ne kliče s skesanim cestninarjem (colnarjem): „*Bog bodi milostljiv meni grešniku!*“ Vsaciga pretrese, le leniga more-biti ne, kar sv. Bonaventura piše, ker pravi: „*Vidil sim veliko lakomnikov, neusmiljenih kraljev, zaveršeniga ženstva, celo ne-vernikov in malikovavcov, ki so se skesani k Bogu spreobrnili, tresem se pa, ker nisim nikoli mlačniga kristjana vidil, de bi se bil k Bogu obrnil*“. In koliko je taeih mlačnih ljudi! Verjemite, kristjanje, de velikrat spovednika serce boli, ko ima mlačniga

človeka pred seboj, kateri, sam seboj zadovoljin, meni, de je z njim zunaj majhnih slabost vse prav in dobro, in nar večih pre-greh še omeni ne. Iz vsake njegove besede mlačni kristjan gleda, vender si spovednik zastonj prizadeva, ga omečiti. Kolika je pa še le nadloga s takim na smertni postelji! Človek, ves reven, ves v greh zakopan pred vratmi smerti; pa misli ali se saj slepi, de je vse prav, česiravno se globoko v sercu červ vestí giblje, kateri pa do spovedanja in še celo do resničniga obžalovanja greha morebiti prebosti ne more, ker ga je v življenji mlačnost od tega odvräčevala! O de bi se ne spolnovale besede sv. Bonaventura, kateri od tacih pravi: „*On umerje po tem, kakor je živel, in gre miren v svoji slepoti in revšini skoz smertne vrata — v pekel*“.

Mlačni človek ne le sam v vse hudo zagazi, ampak tudi drugim hudo nakopava. Njegovo življenje je podobno z zelenim glenam napolnjeni mlakuži, ktera se počasi naprej vleče. Kdo bo tako vodo pil? Če jo pije, mu več škodova, kot pomaga. Kdo bo od mlačniga dober nauk ali zgled sprejel? Zakaj če mlačni tudi že kaj dobriga reče ali uči, tisto večidel nič kaj ne pomaga in ne zdá, ker ne izhaja iz priserčnosti in resnice; v njegovim lastnim življenji ni tistiga ognja do vsiga dobriga, ki je potrebin, de bi se po njem tudi v družih ogenj vnemal, torej tudi v njegovi besedi ne. Kolika nesreča je torej len oče, mlačna mati za svoje lastne otroke in deržino, pa tudi še za druge, s kterimi je v zadevi. Taki ne de bi ljuliko iz serc svojih otrok, poslov itd. rovali in pleli, jo s svojim malopridnim zgledam še le zasevajo. Kolika nesreča je mlačin višji, mlačin učenik itd. za svoje podložne in učence, kateri s svojo mlačnostjo iskre bogoljubne gorečnosti pri njih zatéra ali jih saj ne vnema! Kako silno škodljiva in nevarna je mlačnost pri bratih za njih brate in sestre, pri poslih za njih tovarše, za vse, ki so z njimi in še prav posebno za otroke! V življenji svetnikov beremo od mnogih svetnikov (p. sv. Kanciana, sv. Marjete itd.), ki so bili v otročjih letih od svojih učencikov, tovaršev, pestern itd. z ognjem svetosti navdihnjeni; kdo je pa v stanu zapopasti, koliko dobrih in nedolžnih otročičev se spridi in pogubi, ker mlačnim in malopridnim ljudém v roke pridejo? Zares bi bilo bolje, nedolžniga otroka med leve in tigre, kakor med take spačene ljudi pustiti. — Mlačin človek je nevaren za druge tudi, ker se pri njem najde malo poterpežljivosti, malo prave razbor-nosti ali preudarnosti in razumnosti za dušne reči, skorej nič go-

rečnosti in sv. jeze zoper greh, malo ponižnosti in skorej nič živé keršanske ljubezni ne. Kakšen dober zgled bo tak mlakužin človek svojimu bližnjimu in zlasti mladim ljudem dajal, pri katerih je svetiga ognja treba, de se tudi pri njih sveti ogenj vnema. Iz vsiga tega lahko povzamete, kristjanje, koliko težek odgovor v dan sodbe si mlačni človek zavoljo sebe in zavoljo družih nakupuje. Koliko morje zamujenih dolžnost in slabo opravljenih dobrih del se bo skupaj steklo na zadnje, kakor je pisano: „*Vse njih dela pojdejo za njimi!*“

Božja modrost tako vlada, de vsak človek mora kterikrat v svojim življenji takorekoč železne vrata skušnjav prebiti. Kdor pa mlačno živi in se k takimu silnimu boju z gorečim življenjem in marsikterim zatajevanjem ne pripravlja, bo ob času vojske serčnost zgubil in omagal, in ko ga enkrat nar hujši skušnjava v pregreho pahne, bo hitro zakovan suženj greha; težko se vsak iz njega vzdigne, še nar težji pa, kdor je mlačin in zaspan. V življenji *sv. Teodota* se nam enak žalosten padec, pa tudi častitljiva zmaga razodeva. (Primeri: Legend. A. Stolz V.) Tri sto let po Kristusovim rojstvu je bil v mestu Anciri v mali Azii kristjan, po imenu Viktor, zavolj sv. vere v ječi in mu je bilo odločiti, če hoče malikovati ali pa glavo dati. Njegov prijatelj Teodot ga v ječi obišče in mu serčnost daje. Na to opominovanje je res od konca vse natezanja, bolečine in peklenja stanovitno prenašal; ko bi bil pa že imel kmalo krono marternstva zaslužen, se je nekaj omahljiviga razodeval in prosil, naj odjenjajo, de se bo še enkrat s sodnikom pomenil. Tako ranjeniga tedaj v ječo nazaj peljejo, kjer je pa precej na to umerl, tako de se ne ve prav, če je v stanu odpadstva ali v stanu zvestobe umerl. — Sv. Teodot je imel tudi navado, trupla marternikov po noči z moriš pobirati in pokopovati; bil je enkrat trupla sedmerih svetih devic in marternic po noči spodobno pokopal, zavoljo česar se je pa ajdovska gosposka silno togotila. Kjer so dobili kristjana, so ga na nateznicu razpeli in silili, de naj pove, kdo je trupla odnesel. Teodot je hotel sam sebe naznaniti, pa njegovi prijatli mu niso pustili. Vjamejo tudi kristjana Polihronija in ga pritiskajo, de naj pové. V začetku je stanovitno terpel; ko mu pa s smertjo žugajo, se je njegova stanovitnost stopila, kakor kos ledu na peči. Povedal je, de je Teodot odnesel svete trupla in pokaže tudi mesto, kamor jih je djal. Ta Polihroni se je bil preoblekel v kmetiško obleko

in je bil sam od sebe med nejevernike šel, zvedit, kaj počno zastran kristjanov, in ta nepotrebna prederznost se je potem v toliko slabost in omahljivost spreobernila! Teodot to zvediti, prosi prijatle, de naj zanj molijo, in se je tudi sam poprej pripravljaj na ognjeno poskušnjo, ki ga je čakala, zavoljo tega se je pa tudi potlej drugači obnašal, kakor una dva. Ni hotel bežati, ko so mu prijatli svetovali, temuč reče jim: „Ako ste moji prijatli, pojdite k sodniku in recite, de sim pred vratmi“. Pred sodbo pripeljan, že vidi tam natezno klado, ponev z žerjavico in drugo smertino orožje. Sodnik mu je zdaj take lepe obljube delal, če se križanimu Jezusu odpové, de so mu pričujoči neverniki srečo vošili k temu. Teodot pa reče; „Kar vi od svojih bogov pripovedujete, so tako malopridne in nesramne djanja, de so jim vaše lastne postave nasproti. Naš Gospod Jezus Kristus pa je popolnoma čist, in de je on Bog, je z obilnimi prerokovanji in nar večimi čudeži poterjeno“.

Sodnik sam od jeze na to k njemu skoči. Bil je na klado djan, z železnimi kremplji tergan, v rane pa so mu hudiga jesiha vlivali in jih s plamenam žgali. Potem je bil v ječo veržen in čez pet dni pred sodnika pripeljan ter vnovič k odpadu napeljevan in siljen. On pa reče sodniku: „Nič ne boš znašel, kar bi bilo močnejši, kakor moč mojiga Gospoda Jezusa Kristusa“. Rabeljni mu zdaj raztergajo komaj malo sprijete rane, ter razprišeno telo po razbeljenih čepinjah valjajo, in še več hudiga mu prizadenejo. Ker se jim pa nič ne vda, ga k smerti obsodijo in ob glavo denejo. —

V ti le ob kratkim povedani zgodbi vidimo tri kristjane pred ajdovskim sodnikom zavolj vere, in vsi trije so bili od konca pripravljani za Kristusa umreti; pa le en sam, Teodot, je stanoviten do konca ostal, druga dva, Viktor in Polihroni, sta omagala. Od kod je to, ker vemo, de ima vsak človek toliko gnade, kolikor mu je je potreba, de premaga hudo? Razložek je v lastnim prizadevanji in v svobodni ali prosti volji človeka, ktera je sicer skrivna reč, vender pa vemo, de je volja toliko močnejši, kolikor bolj se poprej človek v dobrim vadi in skuša; toliko slabši pa, in nezmožniši zoper hude skušnjave, kolikor bolj ona v mlačnosti in lenobi oterpne. To vidimo nad Teodotam. Njegovo terpljenje je bilo veliko daljši in hujši, kakor unih dveh, — ali on je že poprej tako goreče živel, de se je njegova volja v vsim dobrim mogla uterditi. Teodot je imel namreč gospodarstvo, kteriga je v to ob-

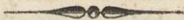
račal, de je pri silnim preganjanji kristjanam pomagal. Njegova hiša je bila pribežališe vsim preganjanim; je uboge podpéral, bolnikom stregel; po ječah potaknjene in vse je budil k stanovitnosti, umorjene je pokopaval, desiravno je bila smertna kazen na to postavljena. On sam je že v mladih letih tako lepo in bogoljubno živel, se tako goreče postil, molil in vbogajme dajal, de mu je bil Bog dar čudežev dodelil. Zlasti se je bal tudi lenobe, mehkušnosti in posvetniga veselja.

Lej kristjan! sv. Teodot, v svojim življenji tolikanj serčin in goreč, je bil goreč in junašk tudi v svoji smerti; ako bi se bila una dva v življenji tako pripravljala, kakor Teodot, je ravno tako gotovo, de bi bila tudi srečno zmagala. — Glej, in glej tedaj, o človek! de te mlačnost ne posede, zakaj tudi ti boš prišel do ognjene poskušnje, če ne z nejeverskim sodnikom, pa s satanam, s svetam ali celo sam seboj; ali pa si morebiti že v nji bil. Ako si ti len, mlačin, nemaren, nič uterjen v zatajevanji samiga sebe; boj in tresi se, de se ti bo tako godilo, kakor Viktorju in Polihroniju; premagan boš enkrat v nar hujši poskušnji, ali pa morebiti si že, — in premagan, oh premagan ostanesh potem morebiti za vselej! ker „*čudeš bi mogel biti, ko bi kdo v gorečnosti umerl, kdor je v mlačnosti živel*“, pravi neki učenik.

Kaj je tedaj storiti, de se ketina ne preterga, katero človek za nebesa plete? Pošteni sklep je storiti, de boš ob svojih časih in sicer dosti pogosto ss. zakramente prejemal, to je življenje našiga življenja — nar varniši pomoček zoper mlačnost in smertne pregrehe. Pri molitvi bodi goreč, v cerkvi z zbranim duham in vselej ob svojim času. Dan obračaj v pridno delo, noč v zveličavni počitek — vse pa v Božjo čast od jutra do večera, od večera do jutra! Bog ne daj, med svoje opravila kletvinje ali družih klafarskih marnov mešati! Vsak čas rajši umreti, kakor radovoljno kaj hudiga misliti, govoriti, poslušati ali storiti; pripravljen biti, rajši v ogenj ali v vodo iti, kakor zoper Božjo voljo kaj storiti; in bližnjiga, če je le kakó moč, od hudiga odverniti. Kar je še več v različnih okolišinah treba, ti bodo vest in zapovedi povedale, ako si dobre volje. To mora biti, naj se hudo nagnjenje vije kakor koli hoče; če tudi od satana podpihovana natora obdivja, ne pomaga nič! Ti moraš sebe z Božjo pomočjo premagati, če hočesh zveličan biti. Satan in tvoja spačenost ti porečeta: „Sej tudi drugi tako in tako delajo“. Sv. Duh pa koj na to v sv. pismu: „Število

neumnežev (hudobnežev) je neizmerno veliko“; ali hočeš tudi ti tak biti? In Jezus k temu: „Široke so vrata in prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, ki po nji hodijo“; — ali hočeš tudi ti za njimi v pogubljenje?

Vse pa, kar se človeku težko zdí, bo zljajšano z gnado Božjo; in vse kar je težkiga, terpi le malo časa. Ko bi imel pa človek tudi do sodnjiga dne v temnicah zdihovati, roko na oglji držati, ali kaj družiga prav hudiga terpeti, bi bilo to sicer neizrečeno terpljenje, vender ne preveč za tisto srečno večnost, ktera za bogoljubnim življenjem pride. Zakaj „*tistimu, ki se Gospoda boji, se bo na zadnje dobro godilo, in ob dnevu svoje smerti bo blagorovan*“, govori sv. Duh. Torej Bog daj serčnost in gorečnost v dobrim do konca. Amen. Jeran.

Pet in dvajseto nedeljo po binkoštih.

„Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, kteriga je žena vzela, in vmesila med tri polovnike moke, de se je vse skvasilo.“ Mat. 13, 33.

Božje kraljestvo v nas.

In nebeško kraljestvo imenuje Jezus v sv. evangeliu velikrat sveto vero, ktero je oznanoval, svojo cerkev, ktero je na zemlji postavil. V dveh prilikah nam dans to kraljestvo pred oči postavi; prva nam kaže, kako se sv. vera od zunej na široko razširja. Kakor je ženofovo seme majhno, pa veliko drevo iz njega zraste, tako je tudi Jezusovo delo, njegovo kraljestvo. V mali zaničevani Galileji se je začelo; revni priprosti ribčji so se ga poprijeli; učnik sam je bil zasramljivo umorjen; pa kakor zernje je pri vstajenji iz naročja zemlje prirastel in govoril: Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Popred boječi učenci so bili z močjo sv. Duha od zgorej napolnjeni, in brez pozemeljske oblasti so serčno oznanovali Kristusa križaniga, ter so v njegovim imenu bolne ozdravljali; in desiravno se je judovska duhovšina in gosposka zoper nje vzdigovala, se jih je vender na tavžente popri-

jelo, ki so bili pripravljene radovoljno dati premoženje in življenje. Tako je rastlo zerno Jezusoviga dela med viharjem in vročino. Nar strašnejši nevarnosti od zunaj in od znotraj so žugale to zerno pokončati, pa zastonj. Rastlo je in postalo mogočno drevo, pod katerim so se ljudstva in narodi zbirali. Mogočni neverni cesarji so hotli keršanstvo zatreti, in so zato cerkve poderali, duhovne morili, v ječo in smert verne obsojevali; na tavžente jih je bilo grozovitno pomorjenih. Pa kri tih stanovitnih je le omočila lepo drevo, in njih prelite kaplje so bile seme, ki je stoteren sad donášalo v novih vernih. Od druge strani so verne preklinjevali, zasramovali, jim gerde pregrehe natvezovali, pa vse to jih ni zmotilo; še bolj so bili sklenjeni v sv. ljubezni, še čistejši v svojim življenji, kakor lep cvet in sad mogočniga drevesa. Od znotraj so vstajali krivoverci, ki so sv. resnice kazili, tajili, in tudi druge zmotiti hotli. Pa glej, keršanstvo se je pri tolikih napadih čisto ohranilo; in ko so zmote in krivovere minule, kakor včerajšnji dan, je drevo sv. evangelija mogočno postalo, lepo cvetè, in še raste, in očitno kaže, de je delo Božje, de ga je Božja roka zasadila in vsih nevarnost obvarovala.

To Božje kraljestvo ima pa tudi, kakor v drugi priliki od kvasu Jezus uči, posebno moč, notranje posamezniga človeka in vesoljnih narodov, njih misli, besede in dela zboljšati in preurediti, kakor kvas skvasi vso moko. In zares, ko druge kreg in sovraštvo, požrešnost in nečistost, napuh in nevošljivost vse nesrečne stori, v senci keršanstva srečno prebivajo zakonski v ljubezni, otroci v pokoršini, podložni v zvestobi, vsi zvezani z ljubeznijo, kakor ena družina. Duh keršanstva je kakor dober kvas vse napolnil, in jih krotke in poterpežljive, zmerne in čiste, usmiljene in goreče storil. Tako vidimo pred očmi dopolnjeno, kar današnji dve priliki učite od kraljestva Božjiga. O de bi pač vsi se nepremakljivo ne le katoliške vere deržali, ampak tudi njeniga duha se navzeli; de bi vsi, ki so v naročje svete cerkve, v Jezusovo kraljestvo, sprejeti, tudi v svoje notranje, v svoje serce sprejeli resnico in gnado Božjiga kraljestva, kmalo bi nehal vihar in vročina strast, kmalo bi zginilo veliko greha in britkost sveta, in zares bi se podoba Božjiga kraljestva že tukej med nami pokazala, in enkrat v nebesih dopolnila. Zato kratko pomislimo, *kako mora biti Božje kraljestvo v nas*, in naše serce, kakor kvas moko, skoz in skoz s svojo močjo napolniti. — O Jezus, ki si nas učil moliti;

Pridi k nam tvoje kraljestvo, uči nas to Božje kraljestvo za svoje serce spoznati in iskati!

Ni zadosti, de je človek po sv. kerstu v Božje kraljestvo le sprejet, de je le podučen, in se derži le vnanjih obredov katoliške cerkve, ampak *Božje kraljestvo je znotraj v nas*, uči Jezus sam; od znotraj moramo razdjati kraljestvo ali moč greha in satana, znotraj zaterati vse pregrešne misli in želje, poderati vse dela teme in strast in tako kraljestvo satana vničiti; nasprot pa moramo znotraj zasajevati svete čednosti, ljubezen in strah Božji, ponižnost in krotkost; znotraj mora biti naše serce kakor lep altar, na katerim sveti skrivnostna luč sv. vere in greje prečudna moč gnade Božje, ter goré svitle lampice lepih čednost; znotraj mora biti naše serce odperto moči Jezusoviga duha, in se ga navzeti, kakor moka kvasu, de nam njegov nauk pot kaže, nas njegov zgled vodi, in nam njegovo zasluženje moč daje, de v resnici z apostelnam reči smemo: *Živim, pa ne živim jest, ampak Kristus živi v meni*. Zares Kristus sam živi in kraljuje s svojo gnado v takim sercu; on sam je Gospod takiga serca; pravi mir in veselje v sv. Duhu v njem prebiva, sv. čednosti ga kakor nebeške hčere lepšajo, in Bog ima nad njim svoje dopadajenje; zares Božje kraljestvo je v njem! — Ravno ta znotranja moč Božjiga kraljestva pa posvečuje tudi vse besede in dela pri človeku; saj iz obilnosti serca usta govore, in zato se varuje vsakteriga slabiga govorenja, rad pa govori in posluša sv. reči, z veseljem posluša Božjo besedo, rad bere sv. bukve, vse svoje dela pa Bogu zročuje, z Bogam začinja in končuje; spolnjenje Božje volje mu je nar več, edina skerb, ter po Jezusovim povelji zares iše v vsim nar popred Božjiga kraljestva; in tako je po notranjim vse djanje in nehanje, vse življenje posvečeno, in kakor kvas vse dele moke prekvasi, kakor solnce s svojimi žarki vse razsvetli in ogreje, tako razodeva v vsim prečudno moč Božje kraljestvo resnice in gnade.

Ta moč kraljestva Božjiga od znotraj se je tolikrat očitno skazala. Kaj je bila grešnica v evangelii, ktere razuzdanost je bila očitno znana? In glej, resnica in gnada Sinu Božjiga jo navda, solzna pride k Jezusu, od obilnosti sv. ljubezni je polno njeno serce, ki je bilo popred tolikanj z greham omadeževano. Kaj so bili colnarji? Za očitne grešnike so veljali, in še pečati se drugi z njimi niso hotli; pa glej, resnica in gnada od znotrej jih

omeči, ter se veselé Jezusa sprejeti in vse krivice poravnati. Kaj je bil serditi Savel? Neusmiljen sovražnik kristjanov, ki je hotel ime Kristusovo zatreti. Pa resnica in gnada Božja ga napolni, in je ves drugačen; tako očitno se je moč Božjiga kraljestva nad njimi skazala, de noč in dan ni nehal za Jezusa in sv. vero neutrudljivo delati; ljubezen ga je gnala, de je želel za svoje brate tudi zaveržen biti, ko bi jih le terdovratnosti rešil; de je hotel vsim vse postati, de bi jih le Kristusu pridobil. Glej moč Božjiga kraljestva v njem! Ravno tako se je pa pokazala tudi sploh pri prvih kristjanih. Ti, ki so popred v nečistosti in nesramnosti živeli, so na enkrat čisti in zderžni postali; ki so popred krivično in lakomno po ptujim blagu hrepeneli, so zdaj svoje premoženje med uboge razdelili; ki so bili popred polni nevošljivosti in sovraštva, so zdaj vsi eniga serca in duha, de se sami neverniki zavzamejo rekoč: *Glejte, kako se ljubijo, in kakor bratje med seboj ravnaajo.* To je moč kraljestva Božjiga, ki je serca ljudi ponovilo, pregreho zaterlo, čednost oživilo, bolni človeški rod ozdravilo, sploh obličje zemlje spremenilo. Zares kvas, ki je vse zboljšal in z novo močjo napolnil.

Pa Božje kraljestvo te moči še ni zgubilo; vedno jo še ima, in se kaže na dvojno vižo: na tihim pri nekterih, ki se od majhniga njih serca poprime, ga za dobro vname in od dne od dne čedalje, bolj posveti, de neprenehama rastejo v modrosti in gnadi Božji, kakor se bere od nedolžnih devic in mladenčev, ktere je moč notranje gnade Božje vsiga greha obvarovala, in vselej čiste ohranila, kteri so kakor rodovitno drevo ob potoku rastli pri studencu gnade Božje v svetih čednostih. Srečen, kdor je tako od majhniga vedno v sercu ohranil Božje kraljestvo; tudi v nebeškem kraljestvu se bo veselil v rajski svetlobi nar bližej neomadežvaniga Jagnjeta! — Pri drugih se pokaže moč Božjiga kraljestva na enkrat tako močno, de jih vse pretrese in ponovi, ker človeka resnica in gnada Božja, za ktero mu popred ni bilo mar, in jo je v grehu nespametno zapravlil, z vso močjo poprime in mu veliko žalost zavoljo pretečeniga, in gorečnost za prihodnje obudi. Tako pri sv. Marjeti Kortonski. Razujzdano živi v slabi zavezi do dvajsetiga leta. Ko pa vidi mertviga človeka pri poti ležati, in v njem spozna truplo tega, s katerim je v pregrešni zavezi živela: to kakor blisk gre skoz njeno dušo; vse zapusti, vsimu se odpové, in v ojstri pokori do konca živi, vsim živ zgled moči Božjiga kralje-

stva. V zmote krivoverstva in v vezi gerde pregrehe je zašel sveti Avguštín; hud boj vstane v njem, od ene strani ga pregovarja greh, od druge plati ga vabi čednost; med tim vojskovanjem začne enkrat britko jokati; kar zasliši glas: *Vzemi in beri*, in pri ti priči se je razsvetlilo v njegovi duši, notranji boj jenja, serce je bilo vse spremenjeno; luč in gnada od zgorej, kraljestvo Božje ga je napolnilo, in on postane velik učenik in svetnik. To je moč Božjiga kraljestva, ki ga je kakor dober kvas vsiga pre naredila. Srečen tudi ta, kogar ta glas Božji s pota pregrehe nazaj prikliče, mu serce omeči in s solzami pokore umije, ter s sv. ljubeznijo napolni! Tak je kakor mertvi Lacar iz groba vstal, resnica in gnada Božja ga je k novimu življenju obudila, kvas sv. evangelija je njegovo serce od znotrej pre naredil! —

O de bi pač to kraljestvo Božje, za kteriga vsak dan prosimo, in katero nam je čez vse potrebno, zares tudi v naših sercih z vso svojo močjo prebivalo! de bi posvečevalo vse naše misli in želje, vodilo vse naše besede in dela! de bi nas močne storilo zoper vse nevarnosti in skušnjave! Angeli Božji bi nad nami veselje imeli, Bog sam bi v nas prebival ter nar veči mir in veselje bi že tukej občutili! Nič bi nam na svetu ne manjkalo; tudi v terpljenji in v nesreči bi bili polni tolažbe in svetiga miru, zakaj *Bošje kraljestvo je pravica, mir in veselje v sv. Duhu*. Bil je reven, bolan siromak, ki je pri vsim svojim terpljenji veselo prepeval; vprašan, kako more v svojim stanu tako vesel biti, odgovori: „Pri vsim svojim telesnim terpljenji in svoji vnanji potrebi zamorem vender vedno dobre volje biti; saj imam v svojim sercu svojiga Boga“. Tako srečen in zadovoljin je le tak, v čigar sercu zares kraljestvo Božje gnade prebiva. — Tudi nam te sreče, tega kraljestva in bogastva v sercu nihče ne more odvzeti. „Vi mi zamorete“, pravi sv. Krizostom svojim nasprotnikam, „vse moje premoženje vzeti, pa gnade mojiga Boga mi ne bote vzeli; zamorete me iz dežele izgnati, pa od nebes me ne bote odločili; moje telo zamorete umoriti, pa moje duše ne bote od Božje prijaznosti ločili.“ S takim zaupanjem govori tak, v čigar sercu kraljestvo Božje prebiva, ter mu že tukaj vse zljajšuje, do praviga nebeškiga kraljestva pa upanje in pravico daje.

Res je nebeško kraljestvo, kakor sv. evangeli pravi, podobno zakladu, ki je v njivi skrit. Kdor ga najde, z veseljem gre, ter vse proda, kar ima, in to njivo kupi. Kdor je tako srečen, de

spozna, kak zaklad ima, ako Božje kraljestvo v njem prebiva, vse stori in se vsiga ana, de le ta zaklad, to bogastvo ohrani. Kakor Salomon višej ceni duha modrosti, kraljestvo gnade, kakor vse zaklade in kraljestva tega sveta. Kakor evangeljski kupec, ki je biserov iskal, in je drag biser najdel, gre in vse proda, kar ima, de bi tega kupil. Kakor sv. Pavel ima vse posvetno kakor smeti, de le Kristusa pridobi, in njegovo sladkost v sercu čuti. Kakor ta apostelj si je svest, de ga nobena stvar ne bo ločila od ljubezni Božje, ki je v Jezusu Kristusu. To je vrednost in moč kraljestva gnade v človeku.

Kako pa je pri tebi s kraljestvam Božjim? Ali nisi morebiti že v otročjih letih gnade in resnice lahkomišljeno zaverigel, in si s tim Božje kraljestvo iz serca pregnal? Morebiti tudi pozneje nisi hotel od napčne poti odstopiti, serčne žalosti in resničniga spreobrnjenja tvoje serce še nikoli ni občutilo, ter je bilo do vsiga lepiga opominovanja oterpnjeno. Oh tvoje serce se še nikoli ni kvasu Božjiga kraljestva navzelo, nikoli še ni bilo prav odperto za gnado Božjo, prav željno Božjiga duha! Kaj pa nam bo sicer pomagalo, ako smo v Božje kraljestvo že pri sv. kerstu sprejeti, in se kristjane imenujemo, duha Kristusoviga pa nimamo in ne išemo? Oh na tavžente Judov je bilo na telesu obrezanih, ne pa na sercu, in zato so bili od Gospoda zaverženi; na tavžente jih je šlo v pušavo za svetlim oblakam, ki jim je pot kazal, pa vender niso šli v obljubljenno deželo. Veliko jih je tudi s Kristusovim imenam zaznamovanih, pa v sercu nimajo kraljestva gnade Božje. Veliko jih veruje in kliče: Gospod, Gospod! pa njih vera je mertva, ter volje Gospodove ne spolnujejo. Oni so kakor suhe veje na drevesu, ki ne zelené in sadu ne obrode, kakor mertvi udje, ki nimajo življenja. V njih sercu ne sveti solnce Božjiga kraljestva, ampak tema pregrehe in gnusobe v njem prebiva.

Morebiti misliš, de je za Božje kraljestvo že zadosti, de se velikih pregreh varuješ, de nisi krivici, nečistosti, nezmernosti vdan. — Res je dolžnost in treba se velikih ostudnih grehov varovati, pa to za kristjana, kterimu mora za kraljestvo gnade Božje v sercu skerb biti, še ni dovolj in je clo nevarno. Ni zadosti namreč, se le hudiga varovati, treba je tudi dobro storiti. Nič ni hudiga storil leni hlapec, le dobro storiti je zanemaril, in Gospod ga je ukazal vreči v vnanjo temo; prazno je stalo figovo drevo, in Gospod ga je preklel, ker sadu ni imelo. Nevarno je to, ker se človek misli

brez greha in je seboj zadovoljin, zato ne iše in ne želi večí popolnosti; ime ima, de živi, pa je mertev; vse uneme mu manjka, ter ni merzel, ne gorak, in stím očitno kaže, de Božje kraljestvo še ni njegoviga serca napolnilo. De bo to kraljestvo Božje zares v tebi, moraš v resnici in iz vsiga serca se Boga bati in ga ljubiti, in v tim strahu in v ti ljubezni ne le ene ali druge reči, ampak vsiga se ogibati, kar je Bogu zoperno, ne le ene ali druge postave dopolniti, ampak vse, ktere vera uči; ne le velikiga greha se varovati, ampak vsiga, kar je nepopolnoma; ne le očitno hudobniga iz serca spraviti, ampak tudi manjših madežev čedalje se bolj očiševati. Tako bi se kraljestvo Božje v tvojim sercu s svojo prečudno močjo pokazalo, in v njem prebivalo.

Morebiti pa staviš kraljestvo Božje le v zgolj vnanje reči, de moliš, de poslušáš resnice in zgodbe iz Jezusoviga življenja, de v cerkev k službi Božji hodiš, sv. zakramente prejemaš. — Prav je, ako moliš, in v molitvi sv. občutljeje svojiga serca razodevaš; ako pa serce za to ne vé, kar z ustmi govoriš, ako te molitev ne boljša v zaderžanji, ako v djanji nasprot ravnaš, je molitev le prazna beseda, laž; in Božjiga kraljestva še ni v tebi. To zadobiti, se pri molitvi z zaupanjem k Bogu obrni, popolnoma njemu zroči in ž njim skleñi. — Prav in potrebno je, poslušati sv. resnice in zgodbe iz Jezusoviga življenja in terpljenja; pa to še ni zadosti in vse. Sv. resnice moraš sprejeti z vsim spoštovanjem, kakor besedo živiga Boga, in kakor dobriga kvasú se jih mora navzeti tvoje serce in djanje. Pri zgodbah Jezusoviga življenja moraš na se vzeti tudi duha tega, ki je vse zapustil, podobo hlapca na se vzel in do smerti pokoren bil; od ljubezni se ti mora serce ogreti do Njega, ki je iz ljubezni do nas svoje življenje dal. — Prav je in dolžnost, k očitni službi Božji hoditi, ker se tukej sv. skrivnosti obhajajo, nas vse Boga opomni, od zemlje proti nebesam povzdigne, ker si je Bog sam kraje izvolil, de se združeni okrog njega zbiramo. Ako pa hodiš k službi Božji le iz navade, zavoljo ljudi, poln posvetnih misel, še Božjiga kraljestva ni v tebi. Ako tega išeš, pridi s pripravnim sercam, pomisli: zakaj si prišel, kaj se tukej godi, in s colnarjem kliči: Gospod bodi meni ubogimu grešniku milostljiv! — Prav in lepo je, sv. zakramente večkrat prejemati; ako pa merzel prideš in merzel odstopiš, gnada Božja še ni kakor kvas tvojiga serca zboljšala. De Božje kraljestvo v te pride in nar sv. Zakrament s pridam prejmeš, z očmi vere glej

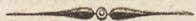
Jezusa pričujočiga; glej ga v duhu, ki te ravno hoče žegnati in objeti; glej ga v duhu, kako on z eno roko mertve k življenju obuduje, z drugo jed neumerjočnosti deli in govori: *Jest sim vstajenje in življenje, kdor moje meso je, bo živel vekomaj*; svoje serce mu nasprot ponudi in daruj, de ga on popolnoma v last vzame in s svojim sv. Duham napolni. Tako bo z nar sv. Zakramentam Božje kraljestvo kakor dober kvas tvoje serce ponovilo.

Ali pa je res tako Božje kraljestvo pri nas? Ako sebe in druge pomislimo, je pač v nas in med nami še malo tega duha in moči Jezusove vere. Keršanstvo je deleč po svetu razširjeno, kakor mogočno drevo, pod čigar senco tudi mi prebivamo, pa v sercih vernih je še malo njegove moči; veliko se jih imenuje kristjane, in z besedo kličejo: Pridi k nam tvoje kraljestvo, pa le malo, malo jih v djanji to pokaže, in v sercu Božje kraljestvo ohrani. Oh, toliko se jih da spriditi od posvetniga duha in peklenke moči, de je njih serce tako rekoč živo gnjezdo gerdih pregreh, tako malo pa jih sprejme kraljestvo gnade in resnice v svoje serce! O Božji Zveličar, ki učiš: *Išite nar popred Božjiga kraljestva in njegove pravice*, ki praviš: *Prejmite sv. Duha*, ponovi tudi ti naše serca in napolni jih s sv. Duham, de vanje pride kraljestvo Božje, za katero si nas moliti učil!

Sami pa po opominovanji sv. Pavla postergajmo stari kvas pregrehe, de homo novo testo. Verzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje luči; to je pervo, de kraljestvo Božje k nam pride, zakaj luč in tema, duh Božji in duh pregrehe ne moreta skupej biti. Drugič, pogosto povzdignimo svoje želje k Bogu, ker te želje nas budé k večí gorečnosti, množe v nas moč za svete čednosti, in nas pripravne store za sprejemo gnade Božje; srečen, kdor poln tih želja skerbno vpraša: Gospod, kaj hočeš, de storim? Tretjič, varujmo se čedalje bolj malih grehov, ki so poglaviten zaderžek kraljestva Božjiga v nas, njegovo moč v nas zmanjšujejo, gnadi Božji vrata zaperajo, večim graham pa odperajo. Iz majhniga zerna tudi veliko drevo izraste; malo slabiga kvasu tudi veliko dobre moke spridi. Zadnjič pa neprenchama išimo in prosimo noviga duha, in se ne dajmo ostrašiti nobenim težavam; zakaj *nebeško kraljestvo silo terpi*, pravi Kristus, *in te silni ga bodo dosegli; nihče ne bo kronan, ako se ni prav vojskoval*. Sedem sovražnikov so mogli Izraelci premagati, preden so šli v obljubljeno deželo; več kakor sedem sovražnikov in skušnjav moraš tudi ti premagati, preden moč Bož-

jiga kraljestva v tvoje serce pride. Res je od začetka to delo težko in britko, pa nikar ne nehaj in ne obupaj; vse zamoremo v njem, ki nas poterjuje. Tudi ni na enkrat končano; kakor skvašenje moke časa potrebuje, in dostikrat dolg boj vstane, ter le po velikim trudu moč in gnada Božja v sercu oblast dobi. Zato si prizadevaj neprenehama; hudo nas neprenehama vabi in slepi, zato mora trud za notranje ponovljenje serca neprenehama biti; nihče, ki za drevo prime, pa se nazaj ozera, ni pripraven za Božje kraljestvo, govori Jezus; in spet: Med tim, ko so ljudje spali, je prišel sovražnik ter zasejal ljulike med pšenico. Tudi to delo na tim svetu nikoli ni dokončano; zakaj nasprotni sovražnik nikdar ne počiva; zunej tega pa ima Božje kraljestvo v sebi toliko moč, de nihče ne more reči, de je njegovo serce vse sprejelo, in nas uči toliko obilnost sv. čednost, de nikdar nobeden reči ne more, de bi višnji stopinje doseči ne mogel, in kdor bi rekel: zadosti je, bi že grešil. Zakaj vender smo pa mi tako merzli in hitro zadovoljni? zakaj se tako hitro utrudimo v ti skerbi za Božje kraljestvo? O Gospod, ki si svojiga Duha in življenje poslal tudi v mertve kosti, oživi tudi naše serca za svoje kraljestvo, in daj nam svojiga dobriga Duha, ki te zanj prosimo vsak dan, rekoč: *Pridi k nam tvoje kraljestvo!* Ti, ki si svoje kraljestvo tudi od zunaj mogočno storil, stori ga mogočniga tudi znotraj v našim sercu, de bo po njem, kakor po močnim kvasu, za novo življenje obujeno, in de po tim kraljestvu gnade zadobimo enkrat večno kraljestvo tam, kjer ti živiš in kraljuješ vekomej! Amen.

Č.

Šest in dvajseto in poslednjo nedeljo po binkoštih.

„Kadar bote vidili gnusobo razdjanja, prerokovano od Daniela preroka, stati na svetim mestu; tedaj naj, kateri so v Judeji, beže na goré.“ Mat. 24, 15.

Od smertniga greha.

Dvojno prerokovanje obsega današnji sv. evangeli: prvo zadeva Jeruzalemsko mesto in sodbo čežnj, drugo konec sveta in vesoljno sodbo. Lepo je bilo Jeruzalemsko mesto, in čez vse lep njegov tempel, de se ga ni bilo moč nagledati; pa Jezus prerokuje, de bo vse tako razdžano, de kamen na kamnu ne bo ostal, kakor je že prerok Daniel več sto let popred prerokoval. Grozna bo takrat, pravi Jezus, gnusoba hudobije clo na sv. mestu; pa strašna bo tudi sodba in stiska, ki bo čez mesto prišla, kakoršne še ni bilo od začetka sveta. Kar je Jezus tukej kratko pred svojo smertjo napovedal, se je sedem in trideset let potem dopolnilo. Terdovratni Judje so mero svojih pregreh napolnili, pravične preganjali in morili, clo sv. tempel oskrunili. Zato pošlje Bog v pravično sodbo čez slepo mesto grozovitne Rimske vojšake, in od silne vojske, strašne kuge in hude lakote jih na tavžente in tavžente terdovratnih Judov nesrečno smert stori, drugi so bili v sužnost prodani, mesto s tempelnam vred pa je bilo po Jezusovih besedah do tal razdžano, in njegove razvaline poterdijo resnico Jezusovih besed.

Kakor je pa Zveličar konec Jeruzalemskiga mesta napovedal, tako je tudi prerokoval konec in čudno spremenjenje sveta, in sodbo, ki bo sklenjena čez vesoljni svet. Ko bo od ene strani število zvoljenih dopolnjeno, od druge pa zapeljivost in hudobija sveta do verha prikripela, bo Božja vsigamogočna roka, ki je vse iz nič naredila, tudi podobo sveta spremenila; solnce bo svojo svetlobo zgubilo, in vse nebeške moči se bodo gibale; Sin človekov

bo prišel z znamenjem sv. križa, obdan od veliko angelov; zemlja pa bo svoje mertve dala, in vsi, pravični in hudobni, se bodo zbrali pred pravičnim Sodnikom. Gorje grešnikom takrat! zastonj bodo klicali: Gore! padite na nas; hribi! pokrite nas; njih konec bo žalosten in večno nesrečen. Ni se pa bati pravičnim, ker jim bodo vse prikazni sodnjiga dne veselje oznanovale, in se bo zanje dolina solz za vselej spremenila v nebeško kraljestvo. O de bi tudi mi med tistimi bili, ki bodo zaslišali vesele besede: Pridite, vi izvoljeni mojiga Očeta...

Slehern kristjan ve, kaj je pred vsim treba, de bi nam veljale te besede, in bi odšli ostri sodbi, namreč: Varovati se greha, ki je bil kriv strašne sodbe čez Jeruzalemsko mesto, čigar zapušena groblja je strašna podoba grešnika in nam kliče: Ako se greha ne varujete ali ne spokorite, bote vsi enako pokončani; varovati se greha, ki bo tudi dan sodbe s strahom in grozo napolnil grešnika, de bo klical: Boljši bi mi bilo, de bi rojen ne bil; varovati se greha, ki je gnusoba na sv. mestu, ker po besedah svetiga pisma je kristjan tempel Božji, tedej nar svetejši mesto, in smertni greh nar veči gnusoba razdjanja na sv. kraji; gnusoba, ker ni nič ostudnišiga, kakor greh; gnusoba razdjanja, ker si človek ne more strašnejšiga misliti, kakor razdjanje, ktero smertni greh pri človeku napravi. O greh, ti gnusoba razdjanja na sv. mestu, kdo zamore izreči tvojo ostudnost, de bi verni pred teboj bežali? kdo popisati škodo, ki jo ti storiš na duši in na telesu, za čas in za večnost? O Jezus, ki si prišel nas greha rešit, in si nas tako priserčno pred njim svaril, odpri kristjanam dušne oči, de saj nekoliko spoznajo *I. ostudnost* in *II. škodo ali nasledke smertniga greha!*

I. Prerok Daniel je vidil enkrat v svojim zamaknjenji strašno prikazen, namreč grozno, odvezano pošast, ki je prišla iz globočine morja; imela je velike železne zobe, s kterimi je vse sterla, kar je dobila; kar pa ni mogla streti, je z nogami potaptala; imela je tudi deset rogov, s kterimi je vse prebodla in poderla. Taka strašna, odvezana pošast je tudi smertni greh; ima tudi železne zobe, s kterimi vse zgrabi in stare in ne perzanese ne Bogu, ne bližnjimu, ne grešniku samimu; ima deset rogov, s kterimi Božje in cerkvene zapovedi, vse lepe opominovanja in svarjenja podreti

hoče. Ta strašna pošast, smertni greh, vse z nogami potapta, kar streti ne more; Boga samiga, pravi sv. Bernard, bi grešnik rad končal, de bi greha viditi in kaznovati ne mogel. Grešnik namreč

a) *zaničuje Boga samiga in se zoper večniga Gospoda vzdiguje.* Kralj nebes in zemlje, čigar sama beseda je vse iz nič storila, na čigar povelje se nebo in zemlja trese, v čigar roki je življenje in smert, naznani svojo voljo in postavo, revna grešna stvar se pa prederzne, se ti volji in postavi zoperstaviti, ter s hudobnim Faraonom v sercu govori: *Kdo je, de bi poslušal njegov glas?* kakor bi rekel: Ti zapoveduješ in prepoveduješ, obetaš in žugaš, pa nočem tebe poslušati, tebi služiti. Nebeški duhovi se podvizajo voljo Božjo spolnovati in njega častiti; nespametne stvari se gibljejo po postavi od Stvarnika dani; le prederzni grešnik se Božji postavi in volji hudobno ustavlja. Vse je pripravljeno Bogu služiti in ga častiti. Tavžent in zopet tavžent jih stoji na njegovi desni, in desetkrat tavžent na njegovi levi, zmeraj pripravljeni, njegove povelja dopolnovati; vse stvari pripovedujejo slavo Božjo in kažejo svojo podložnost; le grešni človek zaničuje Božje veličastvo, in prah in pepel se vzdiguje zoper kralja vsih kraljev, in zaničuje njegovo prijaznost in ljubezen, ker grešno reč in veselje bolj čisla; zaničuje njegovo vsigamogočnost, kateri bi rad zoperstal, njegovo vsigavednost, kateri bi se rad skrtil, njegovo pravico, kateri bi se rad odtegnil, sploh Božje popolnosti, ki so zapopadek časti in veselja vsih izvoljenih. Zato toži Gospod sam: *Zaslišite nebesa, in poslušaj zemlja; ker Gospod govori: Otroke sim zredil in povikšal, oni pa so me zaverгли.*

b) Greh je pa tudi nar gerši nehvaležnost proti Bogu, od kteriga človek brez števila veliko dobrot na duši in na telesu prijema. Oh groza je le misliti, de z greham žalimo nar ljubeznjivšiga dobrotnika, ki nam je življenje le zato dal, de bi njega ljubili in mu služili. Koliko znamenj ljubezni nam vedno daje, de bi nas k nasprotni ljubezni spodbudil! Njegova modra previdnost čuje nad nami, in nas obvaruje toliko nevarnost, ktere bi nam bile v nesrečo in pogubljenje; on zapoveduje zemlji, de rodi svoj sad, in nam daje potrebni živež; on pošilja dobre ljudi, ki nas v potrebnim podučujejo, nam v sili svetujejo, v nadlogi pomagajo, sploh kakor vidni angeli za nas skerbe. Za vse take dobrote Bog ne terja družiga, kakor de bi njegovo voljo spolnovali, in dobrote v

dobro obračali. Kaj stori pa grešnik za to zahvalo? On vživa Božje dobrote, pa preklinja njegovo ime; blago in zdravje, dušne in telesne moči obrača v razžaljenje tega, ki mu jih daje; dobrote Božje so v njegovi roki tako rekoč pšice, ki jih zoper Boga obrača, orodje gerdih hudobij. O gerda nehvaležnost, ki ne le dobrotnika pozabi, ampak clo hudo za dobro povračuje, in dobrote v razžaljenje dobrotnika obrača! Ali bi ne zadelo prerokovo očitjanje do nehvaležnih Izraelcov vsakiga grešnika: „Tako povračuješ, ti nespametno in hudobno ljudstvo, Gospodu? Ali ni on tvoj Oče, ki te je vstvaril, in ti življenje dal, tvoj Bog, ki te je za svoje ljudstvo, za svojiga otroka sprejel? Vol pozna svojiga gospoda, in osel svoje jasli; Izrael pa me ni poznal?“ Ali ne bo tudi čez nas, kakor čez Izraelce, zavolj take nehvaležnosti Gospod poslal svoje šibe, de bo nebo kakor bronasto, zemlja, kakor železna, vojska in kuga pa nehvaležno ljudstvo morila? O greh, ti gerda nehvaležnost, ki jezo Božjo dražiš, in njegove šibe nad nas vabiš, de bi pač ljudje bolj spoznali tvojo ostudnost, bi tudi storili, kakor sv. Izidor pušavnik, ki je ves solzen na vprašanje, zakaj de joka, odgovoril: Objokujem svoje grehe in svojo gerdo nehvaležnost proti dobrotljivimu Bogu, in Očetu v nebesih; ko bi bili le enkrat Boga razžalili, bi ne imeli dovolj solza, toliko nehvaležnost objokovati!

c) Ako pa iz tega ostudnosti greha še zadosti na spoznaš, ozri se na delo odrešenja, tukej se ti še bolj živo pokaže. Pojdi z menoj v duhu tjekej v Jeruzalemsko mesto, proti Oljski gori in Kalvariji, in glej, kaj se tam godi. Ves poln tuge kliče Sin Božji sam: *Moja duša je žalostna do smerti; ves slab na zemljo pade in ko moli, mu kervave kaplje po životu na zemljo tekó. Zakaj je žalosten in prestrašen? zakaj je ves bled in v kervavim potu? Oh greh mu je še zadnje ure ogrenil, mu presveto serce tako otožno storil, in kervav pot mu prizadjal. Pa to še ni dosti! Sprejmi ga na goro Kalvarijo in glej, tam visi med nebam in zemljo mož bolečin, ki ves ranjen od glave do nog kliče: O vi vsi, ki memo greste, pogledjte in povejte, ali so bolečine, kakor moje bolečine! Njegova glava je s ternjem prebodena, njegove roke in noge so z žebli ranjene, njegove usta so suhe, njegove kosti vse pretresene. In zakaj tako strašno terpljenje? Že prerok nam odgovori: *Ranjen je zavoljo naših hudobij, udarjen je zavoljo naših pregreh. Naše grehe, pravi sv. Peter, je nosil na svojim telesu, na**

lesu. Milo toži on: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* In Bog vidi svojiga ljubiga Sina, nad katerim ima vse dopadajenje, in se ga ne usmili. Popred solnce otemni, in se zemlja trese, preden smert oblast dobi čeznj, ki je začetnik življenja; vender zavoljo greha je smerti tudi ta oblast dana, in zato z velikim glasom kliče: *Dopolnjeno je*, in je umerl zavolj naših grehov. Po pravici pravi sv. Bernard, de ni treba nobene druge dokaze, v spoznanje, kolika hudobija de je greh. Iz velikosti zdravila se dovolj spozna velikost rane; in ker je zdravilo tako drago, se vidi, kako huda je bolezen. Bog tedej, — in to, kristjani, resnobno pomislite —, Bog sam, sveti in nedolžni Bog, je hotel po svoji človeški natori terpeti za grehe, ki jih mi tako malo porajtamo, za pregrešne veselja, ki si jih mi tako lahko dovolimo; Bog sam se je hotel v smert, v zaničljivo smert na križu dati! —

Jezusova britka smert je torej zdravilo za našo dušo, in nas živo uči, kako ostuden je greh v Božjih očeh. Kaj pa, ako mi, ki poznamo ta čudež Božje ljubezni in ostudnost greha, ki se v njegovim kraljestvu vdeležujemo zaslužnenih gnad, de bi se greha varvali, kaj, vprašam, ako mi spet grešimo? Ali nismo bolj hudobni in nehvaležni, kakor neusmiljeni Judje, ki so vpili: *Njegova kri naj pride čez nas in čez naše otroke!* Ali ne zaničujemo mi vrednosti njegove smerti, njegovo kri tako rekoč z nogami taptamo in nad se kličemo? Ali ne dopernašamo ravno tega, kar je bilo vzrok njegove smerti, in ker ga v resnici več križati in umoriti ne moremo, ga v svojih sercih križamo in morimo, kakor sv. Pavel piše: *V svojih sercih si sami križajo Sinu Božjiga?* Oh vse Kristus stori, de bi nas greha rešil in obvaroval, sami se ga pa nočemo varvati! na križu kliče: *Dopolnjeno je*, namreč čudež ljubezni in tudi delo njegovih sovražnikov; ni pa še konca naše hudobije, ki še zméraj preklinja Božje veličastvo, in ceno Kristusove smerti vničuje. Po pravici toži Zveličar sam čez tako nehvaležnost z besedami sv. cerkve: *Moje ljudstvo! kaj sim ti storil? ali kaj sim te žalil? odgovori mi! Rešil sim te iz egiptovske sužnosti; ti mi pa težki križ nakladaš; z mano sim te nasitoval, ti mi pa želča daješ; kraljevo ljudstvo sim te storil, ti me pa s ternjem kronaš, življenje sim za te dal, ti me pa zato križaš?*

Zavoljo greha je tedaj Sin Božji križan bil, z greham kristjan spet, kolikor more, stori, de bi ga vnovič križal, in Kristusu še zoperniši križ podaja, nad seboj pa ceno Jezusove smerti vni-

čuje. In vendar kaj je bolj navadno kakor greh? koliko je veliko ljudem za greh mar? V spominu britke Kristusove smerti se morebiti nesramnež ne bo le enkrat slabe priložnosti varoval, lakomnik ne od krivice jenjal, maštovavec le ene žal besede ne odpustil. O mili Bog! potem ni čuda, de je Jezus pred smertjo tako žalost in britkost občutil in zdihoval: Moja duša je žalostna, de umerjem; sv. Bernardin pravi, de posebno zato, ker je vedil, de veliko ljudem tudi po njegovi smerti ne bo mar se greha varovati; de nesrečni Adamovi otroci ostudnosti greha ne bodo spoznali.

II. Kakor sam na sebi ostuden, ravno tako žalosten je greh v svojih nasledkih. Pred vsim je smerten greh 1) smert duše, ker ji odvzame duhovno življenje, *posvečujočo gnado Božjo*, ki je lepota duše in svatovsko oblačilo za nebeško ženitvanje; gnado Božjo, ki stori dušo za izvoljeno nevesto nebeškiga kralja, za živ, prelep tempel sv. Duha, in jo nad vse pozemeljsko visoko povzdigne. Greh pa kraljevo devico spet v blato verže, nebeško obleko z nje sterga, ter jo tako oskruni, de nebeškemu ženinu več ne dopade, in Duh Božji od nje beži. Hči Sion je grešila, in zato je od nje vzeta vsa lepota. O greh, ti gerda pošast, ob kako lepoto, ob kolike pravice pripraviš ti dušo! O kristjan, ti se zavzameš nad Ezavam, ki je pravico pervorojenstva za malovredno jed nepremišljeno prodal, sam pa v grehu veči vrednost in lepši pravico za pregrešno veselje ali blago prodaš, kakor nespameten drago zlato za umazane čepinje zamenjaš, ker dopadajenje Božje prodaš za gerdo sužnost, pravo duhovno življenje zamenjaš za duhovno smert; zakaj Gospod sam govori po Ezechielu: *Duša, ktera greši, bo umerla!* Zato toži sv. Avguštín: Oh, ti objokuješ telo, ktero je duša zapustila, duše pa ne objokuješ, od ktere se je Bog ločil!

2. Ker pa greh duši vzame pravo življenje, gnado Božjo, ji s tim vzame tudi vse *zasluženje za nebesa* in jo stori popolnoma revno pred Bogam. Žalostno je, ko spomladi drevje lepo cvetè in obilno sadu obeta, pa hud mraz na enkrat vse upanje vniči. Žalostno je, ko bogato polje obilin pridelk obeta, pa hud vihar prihrumi, in ob kratkim vse pokonča. Tako in še hujši dela smertni greh pri duši. Misli si bogato, zalo kraljico, ki bi bila na enkrat ob vse prišla, in je vsa le z nagnusnimi cunjami pokrita. Tako je popred bogata in lepa duša, na enkrat je vsiga gola, greh jo je ob vse pripravil, kar je svoje žive dni zaslužila v molitvi in po-

kori, v dobrih delih in spolnovanji dolžnost, kakor vihar na morji bogato barko, je greh vse zaklade za nebesa požerl. Božja beseda nas tega zagotovi: *Ako se pravični od pravice verne, in hudobijo dopernese, ali bo živel? Nikakor ne, vse njegove pravične dela, ki jih je storil, bodo pozabljene.* In ko bi bil cele leta v pokori preživel, vse med uboge razdelil, duše pogubljenja reševal, vse bo pozabljeno; in ko bi ga bili drugi občudovali zavoljo njegove svetosti, ko bi se ga bili tudi angeli veselili, vse bo pozabljeno; in ko bi bil vero imel, de bi gore prestavljal, ko bi bil svoje telo dal, de bi gorelo, vse je nič, vse bo pozabljeno. O strašna škoda, ki jo greh prinese, ki je pa še večji zato, ker grešnik tudi zanaprej ne more nič zasluženja vredniga storiti. On je za zveličanje mertev, ločen od Boga, studenca življenja, od kteriga samiga zasluženje pride; je suho drevo, ki ne more sadu prinesti. Veliko so Izraelci v pušavi prestali, vender niso šli v obljubljeno deželo, ker so se pregrešili. Svoje darove so Gospodu darovali, pa so mu bili zoperni, svoje roke so proti Njemu stegovali, in molitve zdaljševali, pa jih ni uslišal, in zakaj ne? zato pravi on sam, ker ste polni hudobije. Ali ne očita grešniku ravno tega? Zastonj se trudiš od jutra do večera, zastonj hodiš pred moje altarje in roke povzdiguješ; dokler greha ne zapustiš, vse to za nebesa ne more imeti zasluženja, ne morem te uslišati, in ne pojdeš v obljubljeno deželo. Zato pravi sv. Tomaž Akvinski, de ne more razumeti, kako človek v stanu greha zamore kdej vesel biti, ker je duša s tolikim dolgam obložena, in brez vsiga zasluženja za nebesa.

3) Greh stori človeka tudi nesrečniga, ker mu odvzame notranji *mir vesti*. Za grešnika ni miru, pravi Gospod; kakor morje ob hudim viharji je njegovo serce nepokojno; huda vest se s strašno močjo zbudi, in ga povsod spremlja, naj gre kamor hoče, naj bo sam ali v družini; pekel nosi v svojim sercu in se ga ne more znebiti; znotraj ga ogenj peče, pa ga ne more pogasiti. Zastonj si skuša iz glave zbiti, in med svetam nepokoj zadušiti; kakor David toži: *Moj greh mi je vedno pred očmi*, in kakor on sliši vedno očitavni glas: *Kje je tvoj Bog?* ki te je ljubil, ki ti je toliko dobrot skazal; tvoj Bog, ki si ga iz serca pregnal in ga menj čislal, kakor pregrešno poželenje sprideniga serca? Ali ne vidimo očitno tega nepokoja že pri prvim človeku, ki se je po grehu hotel skriti pred Stvarnikam, kteriga se je popred veselil; pri

Kajnu, ki po storjenim grehu nikjer ni miru najdel, ki tudi v begu po daljnih krajih ni mogel nepokoju oditi, ter je po dnevi in po noči vedno pregreho pred očmi imel? Ako bi pa tudi grešnik zdaj za en čas vest oglušil, bi bilo to še žalostneje, in enkrat bi se zbudila, in sicer strašno, pa morebiti prepozno, bi ga pred sodbo spremila, in nje červ bi ne poginil vekomej ne.

4) Greh se dalje tudi *sam štrafuje že v tim življenji na duši in na telesu*. Na duši um človeku oslepi, de resnice in zmote, čednosti in greha več tako ne razloči; de s prave poti zajde v zmeraj veči zmote, resnice ne porajta, in dostikrat clo ob vero pride; kakor mertev ne sliši, in ne vidi. Zato pravi sv. Teofil: „Grešnik ima oči, pa ne vidi; strasti ki jih v sercu pase, mu pamet otemne. Greh je megla, ki dušno oko otemni, in svetlobo solnca zakrije. Dušo oslepi in ji odvzame spretnost, žarke nebeske luči prejemati“. Kako žalostno nam to poterdijo zgledi Salomona, farizejev, krivovercov, tudi vsakdanja skušnja! Ravno tako greh spridi voljo, ki je že sicer k hudimu nagnjena, po grehu pa še postane sužinja greha, in čedalje bolj oslabi, de grešnik sam misli, de mu ni drugač mogoče. Glej tega živ zgled nad nečistnikom, ki se tolikrat kesa in sklepa, pa vender spet pade, de začne sam obupovati; glej pijanca, ki ga nobena obljuba, nobeno opominovanje in žuganje več od slabe navade ne loči, ker je volja vsa spridena, on ves sužen greha. In tako sčasama greh greh obrodi, greh grehu pot pripravlja. — Tudi sicer greh že velikrat grešnika tepe, ko mu čast, premoženje in zdravje odvzame. Ali ne pride res krivični, požrešni, razujzdani že tukej ob dobro ime in zaupanje pri ljudeh? Ali ne potrafi zapravljivec zgubljenimu sinu enak vsiga svojiga premoženja, de mora silo in pomanjkanje terpeti? Ali ne podkoplje nečistnik, bojevavec, pijanec nar terdnejšiga zdravja, in si prezgodaj v grobu pomaga? Prašaj marsikteriga siromaka, kako je ob vse prišel, in boš zvedil, de mu je greh beraško palico, v roke podal. Prašaj marsiktero, zakaj je vsa žalostna, in tolikrat britke solze toči, in boš slišal, de je greh tega kriv, kterimu je služila, in mora že zdaj njegov strupeni sad okušati. — Pa ne le posamezne, tudi cele hiše, soseske, dežele greh nesrečne dela. Ali povej mi, zakaj je toliko nesrečnih zakonov? Zakaj med sosedu in po srenjah tako malo lepe edinosti? Zakaj cele dežele tožijo čez hude čase, in zdihujejo v silnih stiskah? Oh greh je vrata odperl vsim nesrečam, greh prizadeva toliko solzá, greh ljudstva nesrečne dela;

ker tema luči ni toliko nasprot, kakor greh človeški sreči. O oslepljeni rod, ki v grehu svoje sreče išeš, in ravno s tim nesrečo nad se kličeš!

5) Greh se pa ne štrafuje le sam, ampak tudi *Bog ga štrafuje na tim in na unim svetu*. Res Bog na tim svetu dostikrat tudi pravične tepe in skuša; vender moramo spoznati, de Bog šibe navadno zavolj greha pošilja, in očitno njegova pravična roka grešnike tepe. Zakaj je Bog perve starše iz prijetniga raja pregnal? Zakaj je on tožil: *Žal mi je, de sim človeka vstvaril*, in je ves svet z vesoljnim potopam pokončal? Zakaj pošlje on žvepleni ogenj čez Sodomo in Gomoro? Zakaj se zemlja odpre, in žive požre Koreta, Datana in Abirona? Zakaj svoje izvoljeno ljudstvo s hudimi nadlogami tepe, in ga sovražnikam v oblast da? Greh je spremenil zemljo v dolino solza, greh je klical Božje prekletstvo nad ljudi; „*jeza Gospodova se je vnela nad ljudstvom, on je svojo roko stegnil, de so se hribi tresli, in mertvi, kakor blato ležali; s tim še njegov serd ni bil utolažen, njegova roka je še raztegnjena*“. Res še je raztegnjena čez nas in mi pod njo zdihujemo; pa ne smemo vprašati: Zakaj nas tepeš, in z vojsko, dragino, boleznijo obiskuješ? Vzrok je v našim sercu, v naših grehah, ki ne nehajo dražiti Božje jeze in klicati šibe Božje nad naše glave. — Ako pa Bog tukej ne tepe vselej očitno grešnika, ga bo na unim svetu tepel tako gotovo, kakor gotovo je on Bog in pravični Sodnik. Vse štrafenge tega življenja so pa le majhne proti večnimu pogubljenju, le kapljica proti morju. Tamkej se bo grešnik večno pokoril, pa nikdar ne spokoril; večno ga bo grizel červ vesti, in nikdar ne bo poginil; večno od Boga zaveržen, bo v družbi prekletih sebe in Boga večno preklinjal; večno bo greh v maštovanje vpil; pa bo tudi večno spoznal resnico: *Strašno je pasti v roke živiga Boga*. O greh, ti si tako rekoč pekel vstvaril, in jih toliko za večno v njegov brezen pokopal, kako strašna pošast, kako neizrečen zleg moraš ti biti! Zares edini zleg, in oče vsiga hudiga na tim in na unim svetu je le greh. De bi pač to vsi spoznali in pomislili, ter se ne bali toliko nobene reči, ne revšine ne boleznii, ne zasramovanja, ne smerti kakor greha, le ediniga greha! De bi to spoznali grešniki, ki tiče v sužnosti greha, de bi se rešili iz te sramotne sužnosti, in za milost prosili Očeta usmiljenja! De bi to spoznali nedolžni in pravični, in z velikim gnusenjem nad greham terdno sklenili, vsiga greha in vse perložnosti v greh se varovati!

Na križu nekiga pokopališa je bilo zapisano: *Le nobeniga smertniga greha ne več!* Ako smo spoznali ostudnost greha in njegove nasledke, bomo brali to na vsakim križu, in brez odlašanja tudi sami sklep storili: Nikdar več nobeniga smertniga greha ne, ko bi imel še toliko zgubiti, ko bi mogel še toliko prestat; nikdar nobeniga smertniga greha ne več! to si živo zapišimo v serce dans, poslednjo nedeljo cerkveniga leta, ko se nam pred oči stavi strašna sodba, ki je prišla zavolj greha nad Jeruzalem, in bo enkrat prišla nad vesoljni svet. Celo delo odrešenja se je spet pred našimi očmi ponovilo: od perviga prihoda v rojstvu do družiga pri sodbi. Slišali smo njegove nauke, vdeležili se njegovih gnad; pa morebiti je strup greha ves ta sad pokončal, de se beseda Božja ni prijela, gnada prostora ni najdla, in tako grešno zadolženje in zgubo lepiga, gnade polniga leta kakor velika teža na vesti leži! morebiti je Jezus zastonj klical in vabil, iskal in prigovarjal, pa smo le v grehu ostali in leto zgubili, za vselej zgubili! Tako leto za letam mine, in približal se bo drugi prihod Jezusov, in se bo ostudnost greha vsimu svetu očitno pokazala, pa prepozno. *Kar človek seje, to bo žel.* *Gospod bo sodil svoje ljudstvo*, in poreče grešnikom: *Poberite se od mene, vi prekleti*, in greha večna štrafenga se bo začela za dušo in telo. — — — **O Gospod Jezus!** uči nas modrosti v dnevih življenja, de se greha varujemo, in ko prideš sodit žive in mertve, bodi milostljiv nam ubogim grešnikom! Amen.

Č.

Pristavek.

Obhajanje svetiga Martina.

„Poveljal ga je pred kralji, in mu je dal venec slave.“
Sirah. 45.

Nekoliko iz življenja sv. Martina v spodbudovanje k serčnosti v dobrim.

Lepo je, kakor sv. Duh srečo pošteniga in modriga človeka opisuje, ker pravi (Ps. 1.): „Srečin človek kateri se ne ravna po svetu hudobnih, ne postaja po poti grešnikov, in na kužnim stolu ne poseda. Temuč njegova volja je v postavi Gospodovi, njegove zapovedi on premišljuje noč in dan. — On bo kakor drevo, ki je zasajeno pri tekoči bistri vodi, in bo sad obrodilo ob svojim času. Njegovo perje ne bo obletelo; in vse, kar koli bo storil, se mu bo vselej po sreči izšlo“. Tak srečin človek je bil sv. Martin, varh pričujoče soseske. Po svetu hudobnih se on ni nikoli ravnal, ni nikoli postajal z grešniki po potih, in ni ž njimi nikoli posedal na kužnim stolu hudobije. Zato je Božje oko nanj zmiram prijazno gledalo; on je rasel kakor lepo drevo pri tekoči bistri vodi, in ker sv. Martin Boga ni bil nikoli s smertnim greham razžalil, mu je Bog dal ték v vsim, kar koli je počel. — Ko bi mi mogli to doseči, de bi tako skerbeli za zveličanje duše, kakor sv. Martin, potlej bi nobedin zmed nas ne bil na vagi zavoljo zveličanja, kakor jih je pa tako veliko. Premišljevanje njegoviga življenja, posebno njegove mladosti, nas more od hudiga odtergovati in k dobrimu spodbudovati, ako nimamo železnih serc. Ozrimo se tedej danes nekoliko v mladost sv. Martina.

Sv. Martin je bil nedolžin mladeneč in pošten vojšak, potlej mnih in poslednjič škof na Francoskim; njegovo življenje je bilo tako brez madeža in tako polno lepih keršanskih del, de je bil luč večerne cerkve imenovan v 4. stoletji. Rojen je bil ta svetnik okoli l. 315 v Sabari (Sambotel) na Ogerskim, in v prvih šolah

je bil v Pavii na Laškim, kjer so se bili njegovi starši vselili. V sv. pismu se bere, *de blagor človeku, kateri od svojih mladih let Gospodov jarem nosi*. Ta lepa čast sv. Martinu gre; njegovi starši so bili nejeverski, on pa je bil od svojih prvih dni zavednosti ves napolnjen z nekakim posebnim dobrim duham, in vse veselje je imel nad tacimi deli, kakoršne vera kristjanam zapoveduje. Marsikteri otroci so že res toliko dobri, de bi bili takorekoč sami na sebi svetniki, ako bi se kuga zapeljivost ne pertepala in jih ne požerla. Sv. Martin je v 10. letu zoper voljo svojih staršev šel v keršansko cerkev, in se je dal ondi za keršenea zapisati, to je, za taciga, ki se k sv. kerstu pripravljajo. Od tega časa se je sv. Martin z neizrečeno gorečnostjo učil keršanskiga nauka, veselje tega tako mladiga fantička do lepote sv. vere se ne da popisati. Kakor so lepe in vesele resnice naše sv. vere, kakor so ljubeznjive čednosti, ostudne in nagnusne pa pregrehe; zares bi vsak keršanski otrok nad tem veselje imel, ko bi starši ž njim prav ravnali in ako bi od malopridnih révež zapeljan ne bil. O škoda za toliko sto in sto otrok, ki imajo veselje nad Bogam, nad cerkevjo in čednostjo; pride pa potuhnjen človek, ki jim pregrešne in posvetne reči hvali in njih serce spači!

Nič ni lepšiga, kakor če se ljubezin božja precej v mladim sercu vname in potlej nikoli več ne ugasne. Tako je pri sv. Martinu bilo. Ko je bil 12 let star, je že Boga tako priserčno ljubil, de bi se bil rad za vselej od ljudi odločil in v samoti Božje neskončne popolnomasti in dobrote premišljeval vse svoje dni. Iz tega lahko spoznate kristjanje, kako močno prijetno in sladko mora biti človeku, kadar se Bogu toliko vda, de zavoljo njega greh in posvetnost zaničuje. Ti so potlej tisti srečni, ki jih Jezus ljubi, in jim pravi: Vi ste moji bratje! ti so tisti izvoljeni, ki ne bodo od deleč stali, ampak bodo za Jagnjetam hodili, kamorkoli Jagnje pojde. Ko bi moj glas pri tako močno zapeljanim svetu kaj premogel, bi vsim mladim na vso moč klicel: Prosite vsak dan sv. Martina, de vam on s svojo prošnjo in ljubezin Božjo svojih mladih let globoko v serce vtisne; zakaj če bote vi tako živeli, kakor zdaj odrašenih veči del živí, bodo vas velike nadloge terle do groba, kakor sedanji rod zavoljo njegovih grehov tarejo; in za težke pregrehe se le s težkimi težavami odpušenje in pokoj za unkraj groba zadobi, kar je pa nar veči grešnik le malokrat voljan terpeti. Greši se neprenehama, pokora se noče sprejeti,

ki jo Bog v vodi, in v ognji, hudi uri in v vsih življih ali elementih pošilja, de bi ljudje k spoznanju peršli.

Ob tistim času je peršlo od cesarja povelje, de so mogli vsi sinovi starih vojšakov na vojsko iti. Oče sv. Martina je bil imeniten vikši v vojski, torej je mogel tudi sv. Martin, desiravno še le 15 let star, na vojsko iti. Ko je nekđaj sv. Janez kerstnik ob reki Jordanu vsim stanovam prav ojštro pokoro oznanoval, in jim naravnost povedal, ker so v tolicih grehah, de bodo z večnim ognjem pokorjeni, ako pokore ne storé, so se začeli ljudje tresti in so ga prašali, kaj jim je storiti, de toliki nesreči odidejo? Tudi vojšaki so ga vprašali: koga je pa nam storiti? Sv. Janez jim je ojštro odgovoril: „*Nikogar ne tepite, nikomur krivice ne delajte, in dovoljni bodite s svojo plačo!*“ Temu nauku natanko primerno je sv. Martin delal; s svojim strežnikom je on ravnal, kakor s svojim bratom in mu je velikrat sam v nar manjših rečéh postregel. Sv. Martin je bil zadovoljin s svojo plačo; iz nje je živel in zraven tega nikogar ni nadlegoval; temuč je vsakimu dal in pustil, kar je bilo njegoviga. Ako so na vojski premagali, se sv. Martin ni ljudem grozil, jih pretepal ali celo moril po hišah in ni njih blaga in dnara grabil, temuč je bil zadovoljin s svojo plačo, po nauku sv. Janeza kerstnika. Gorjé mu vojšaku, kateri tako svoje roke oskruni, on ne more več mirne vesti imeti, kolikorkrat se svojiga nečloveškiga djanja spomni! Od navadnih pregreh, ki ta pošteni stan večkrat omadežajo, se je vedil sv. Martin samiga sebe čistiga ohraniti. Prava keršanska čednost je pa vselej s prijaznostjo sklenjena. Lepa pohlevnost in druge junaške čednosti tega svetnika so bile celo njegovim nejeverskim tovaršem tako všeč, de so ga vsi od kraja visoko spoštovali. Kako vse drugači se zdaj rado godi; mladeneč zajde med stare tovarše, ki so velikrat stari grešniki, in misli, de bo s tem per njih spoštovanje zadobil, ako opusti molitev in vse keršansko in začne nesramno kleti in kvantati. O nesrečni človek! s tem tedaj boš per ljudeh časti iskal, de boš Boga zatajil in zavergel? Sv. Martin ni tako delal, on se še med neverniki ni bal lepo živeti in Boga spoznati; ti se boš pa pred kristjanam sramoval moliti in greh sovražiti: tega nikar nikoli ne stori, ako bi te imeli tudi vsi tovarši zasmehovati, zakaj strašno bi to tebe peklo na sodni dan, ko bi ti brez vsiga pomislika zavoljo kakiga zijalastiga človeka Boga zatajil!

Sv. Martin mladi vojšak, je bil močno usmiljeniga serca; ako je kateri tovaršev bil žalostin, je le k sv. Martinu peršel, sv. Martin mu je vedil tako voljno prigovarjati, de je potolažen od njega šel; ako je kdo v sili bil, je peršel k sv. Martinu pomoči iskat; zakaj sv. Martin si je od svoje plače le to prideržal, kar mu je prav silo potreba bilo, vse drugo je dal vbogajme. Nekiga dne v nar hujši zimi sreča sv. Martina na Amienskih mestnih vratih na Francoskim na pol nag berač, ki je mem gredoče prosil vbogajme. Noben človek se ni zmenil za nesrečniga; sv. Martin je bil pa tudi že vse razdelil, kar je imel; ostalo mu ni družiga razun vojaškiga orožja in oblačila. Pa kmal je bil sklep storjen; urno izdere meč, prereže svoj plajš čez pol na dvoje, ga da polovico revežu, z drugo polovico pa ogerne samiga sebe, kakor vé in zna. Nekteri, ki so sv. Martina taciga vidili, so ga zasmehovali, kakor nespamet in prekarija zna; drugi pa so se čudili nad njegovim silo dobrim sercam, in sram jih je bilo, de niso sami od svojiga bogastva revežu pomagali. Prihodnjo noč se mu je Zveličar perkazal, ogernjen s polovico plajša, ki ga je bil sv. Martin ubožcu dal, in sv. Martin je slišal, ko je Jezus k trumi angelov rekel: „*Martin še keršenec me je s tem oblačilam ogernil!*“ Ta perkazin ga je napolnila z novo gorečnostjo za božjo čast, in ker se je dozdej še zmiraj k sv. kerstu pripravljaj, kakor je bilo nekdej navada, de so se več let pripravljali, ga je ta prikazin tako spodbodla, de ni mogel več čakati, ampak se je v svojim 18. letu kerstiti dal. Ker je per vojski tolikanj ljubljjen bil, ga niso hotli spustiti njegovi vikši, ampak je mogel še dve leti ostati, desiravno bi bil vojaštvo rad popustil. Ta čas je on vedno premišljeval dolžnosti, ki jih je pri sv. kerstu sprejel, in je s hrepenenjem pričakoval časa, de bi rešen vojašine, zamogel le samimu Bogu služiti.

Sv. Martin je s svojo pohlevnostjo povsod kaj dobriga storil. Od vojašine spušen je zlo želel svoje starše viditi. Poda se na pot in ko skoz snežnike gre, zadene med razbojnike. Eden teh divjakov je že kol bil vzdignil, sv. Martina potolči; bil pa je od tovarša zaderžan. Sv. Martin je bil miren, kakor de bi se nič ne bilo zgodilo; vsi razbojniki so se čudili nad njegovo pohlevnostjo in neprestrašenostjo, in ravno tisti, ki ga je popred pobiti hotel, je bil z ljubeznjivim govorjenjem sv. Martina tako presunjen, de je ž njim šel, keršansko vero nase vzel, in je potlej kakor po-

svečen mnih večkrat sam pravil, kako ga je bil ljubeznjivi in bogoljubni mladenič, sv. Martin, s svojo krotkostjo spreobernal. Tako voljna beseda dobro mesto najde, serditež in pretepavec pa velikrat v boju nesrečin konec stori. — Ko je bil sv. Martin na svoj dom peršel, je bil spreobernal svojo mater in več svojih rojakov h keršanski veri. Njegov oče pa je bil tako zaterjen v temoti malikovavstva, de ga ni mogel pridobiti. Pri tacih so večidel kake velike pregrehe krive, de se jim ne peržge luč resnice, ktera bi jih zveličala, ampak de rajši v temoti ostanejo.

Sv. Martin, kakor je še mlad bil, se je tudi za sv. vero zoper krivoverce močno poganjal. Ta mladi vojšak je bil zares práv Kristusov vojšak, ki je imel z vsakimi mnogimi sovražniki opraviti in je vse premagal. On je bil tako serčin, de se ni nobeniga zadržka ustrašil. Zmed vsih sovražnikov človeka so dušni sovražniki nar močnejši in nar hujši; kdor te premaga, ta je serčin in močen. Serčin in močen je bil Samson, ki je mladiga leva popadel in stergal, in velike mestne vrata snel in jih na hrib nesel; serčin in močin je bil David, kteri je v svoji mladosti medvede in leve pobijal, in velikana Goliata na tla vergel in končal: pa močnejši in serčniši je bil sv. Martin, kteri je že v svoji mladosti tri nar hujši dušne sovražnike premagal, namreč: svet, meso in satana. Kakor so dušni sovražniki nar hujši in nar škodljivši za celo večnost; tako je le tisti sam zares močan, kteri samiga sebe in vse svoje dušne sovražnike premaga, kakor sv. Martin. Če ti praviš: jéz se jih toliko in toliko ne ustrašim, je tvoja moč nič, je prazno bahanje tvoje govorjenje; če pa ti zamoreš reči: vselej sim sovražil, kar je gnusoba in greh, nikoli nisim med hudobnimi postajal, nikoli nisim svoje pameti s pijačo zmešal; potlej si ti močan človek, kakor sv. Martin, in imaš hvalo pri Bogu in pri dobrih ljudeh. Serčin in močan je le tisti, kdor greh premaga, kdor premaga samiga sebe; vse drugo mine kakor senca, in čudil se boš, ko boš enkrat vidil, de vse drugo nobene cene nima. Tako serčnost pa Bog da; njega moramo za njo prositi, de jo dosežemo.

Veliko lépiga je iz življenja sv. Martina še kakor mniha in škofa, tode za dans nam je dosti, če smo si njegovo mladost k sercu vzeli. Za mladost namreč je posebno svetilo silno potrebno, za to ker vse v hudo sili. Čez mladost se vse pertoži, de je razuzdana, na pol nejeverna. Žalostno je viditi, kako slabo že mladost Gospodove dneve posvečuje; kako eni zunej cerkve ostajajo,

drugi po kerčmah posedajo, tretji v slabi družini po skrivnih kotih postopajo; pa še ti, ki v cerkev pridejo, so dostikrat vsi polni nečimurniga, nečistiga duha, in zato vsi raztreseni tudi pri nar svetejših opravilih! Žalostno je vediti, kako le nekoliko odrašeni od nobene pokoršine nočejo slišati, vse po svoji glavi in po slabih naukih zapeljivcov in malopridnih tovaršev ravnaajo, in si tako dostikrat lastno srečo za vselej podkopljejo in na široko pot pregrehe zajdejo. Kdor to z jasnim očesam gleda, mora vendar spoznati, de ta pot smertnih grehov naravnost v pogubljenje pelje. Sv. Janez kerstnik je takim v pušavi na serce govoril, de je sekira na drevo že nastavljena, na malopridno drevo, ki sadu neče obroditi. Sekira bo mahnila in drevo bo padlo, in kakor bo padlo v smertnim grehu, tako bo skoz celo večnost obležalo. To niso nikakoršne norčije, to so resnice, pred kterimi so se svetniki tresli, ktere pa zdaj mem ušes gredo, ker ni več žive vere, kakoršno je sv. Martin imel. To so strašne resnice, ki se je sv. Hieronim s kamnam na persi tolkel in se mu je zmiram zdelo sodno trobento slišati: vstanite mertvi, pojte k sodbi, ko jih je premišljeval. To so strašne resnice, ki so se marterniki dali na kole nasajati, s smolo pokapati in počasi žgati, v brončene vole zapérati in v njih od spodaj podkurjeniga ognja zadušiti; — vse tako in enako so rajši preterpeli, kakor de bi jih bil tisti grozovitni oginj v večnosti dosegel, ki je pisano v skrivnim razodenji, *de bo dim njih marter kviško vstajal od vekomej do vekomej!* Zdaj kristjan, stori kakor hočeš, bodi dober ali hudobin, sebi boš storil; vera tudi za en sam las ne bo odjenjala, ko bi imeli tudi vsi ljudje ene dežele pogubljeni biti; ravno nasproti, če je več hudobnih, toliko bolj se mora vnemati jeza Božja, kakor če je več derv, hujši je ogenj. Sekira je na suho, nerodovitno drevo nastavljena, — in veliko je poklicanih, malo izvoljenih; kar si izvoliš, to bo tvoje.

Spokori se tedaj, o ubogi grešnik! svojih grehov, in prosi sv. Martina za pomoč in novo serčnost v dobrim, de ne pade sekira tebi na glavo, ki si zdaj v smertnim grehu. Vzemi si v novim, poboljšanim življenji tega svetnika v zgled in bodi prepričan, de je bil on moder, ki je premagal samiga sebe in svet, ti pa, de si nar veči nespametnež, ki se daš temu premageti, kar te bo na vekomaj pogubilo, če se resnično ne spreoberneš. Perporočimo se pa vsi sv. Martinu, in častimo ga z lepim življenjem, v pomoč ga kličimo, de bi obvaroval zlasti to sosesko nar pred pred dušnimi

nesrečami, de naj sprosi vsim tako veliko serčnost v dobrim, kakor jo je sam imel; potlej de bi obvaroval ljudi, hiše in polja vsiga hudiga, in ljubo domačo živino pred vso nesrečo, kugo in boleznijo; s sveto cerkvijo prosimo dans in večkrat v njegovo čast Boga, rekoč: Bog, ki vidiš, de iz lastne moči nič ne premoremo; dodeli nam milostljivo, de bomo po prošnji svetiga Martina, spoznavca in škofa, pred vsim hudim obvarvani. Po Gospodu našim Jezusu Kristusu. Amen.

Jeran.

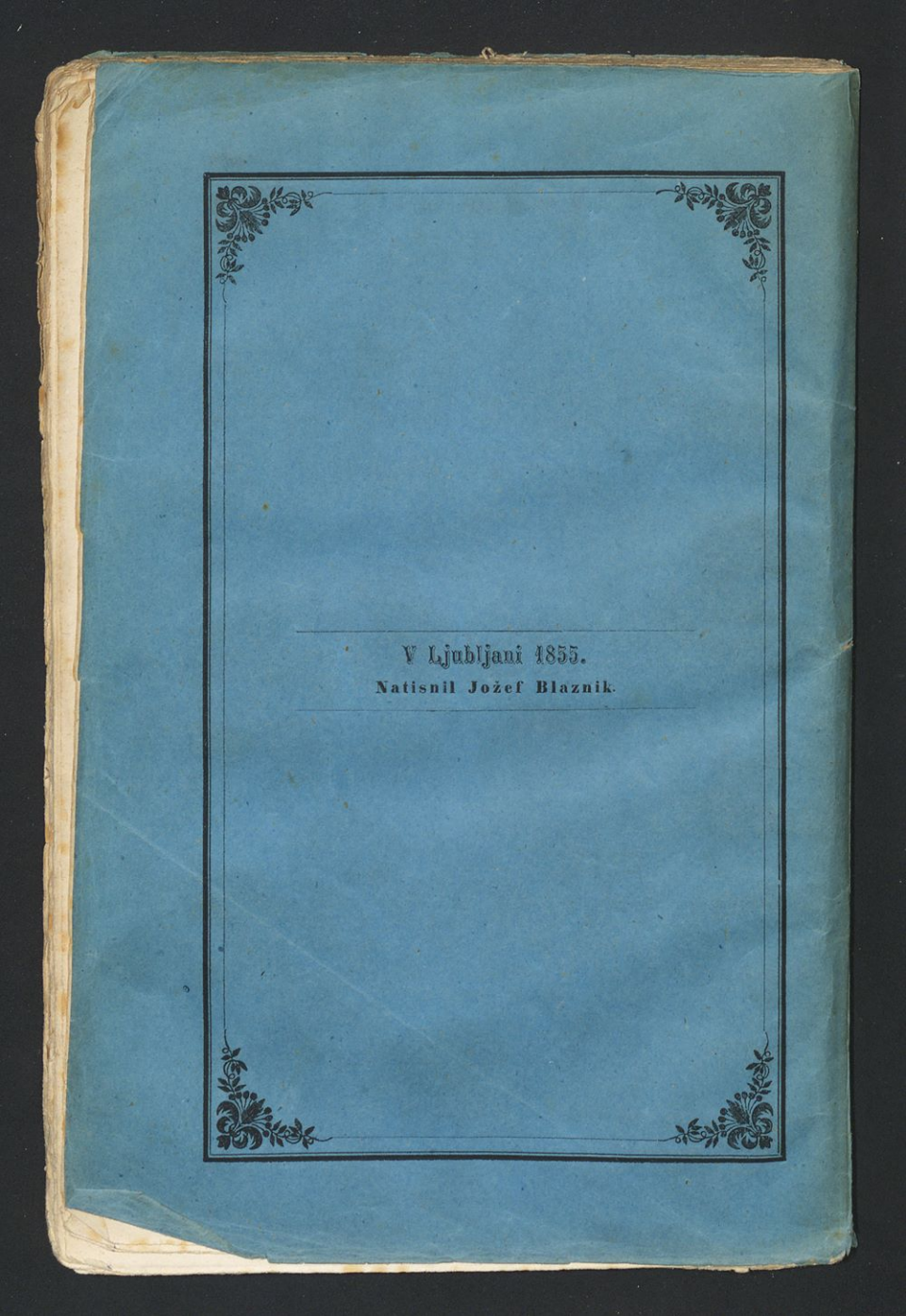
ka-
vsiga
bo-
čast
emo;
zno-
šašim
in.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

C00155 8

00000320700

V Ljubljani 1855.

Natisnil Jožef Blaznik.